

کتابِ دوّمِ پادشایو

پیشگفتار

کتابِ دوّمِ پادشایو اِدَامِه کِتَابِ اوّلِ پادشایو اَسْتِه. اِی کِتَاب دَ بَارِه کامیابی و ناکامی پادشاهی اسرائیل و پادشاهی یهودا توره مُوگیه و بیان مُونه که اِی دُو پادشاهی چرا پُشتیوانی خُداوند ره از دِسْت دَد و آخِرِ کار دَ دِسْتِ دُشْمو تَسْلیم شُد.

مَوْضوع های برجسته امزی کِتَاب اینیا اَسْتِه:

فهرستِ عِنوانها

ایلیا اَخْزِیاه ره سرزَنش مُونه (۱:۱)

ایلیا دَ اَسْمو بُرده مُوشه (۱:۲)

مُعْجِزَه اِیْشِع (۱۹:۲)

اِیْشِع ره رِیْشْخَنْد مُونه (۲۳:۲)

شورِشِ مَوآب (۱:۳)

اِیْشِع و خاتُونِ بیوه (۱:۴)

اِیْشِع مُرده ره زنده مُونه (۸:۴)

مُعْجِزَه اِیْشِع (۳۸:۴)

خوراکِ دَدو بَلَدِه صد نفر (۴۲:۴)

شَفای نَعْمان (۱:۵)

طَمْعِ گِیْحازی (۱۹:۵)

مُعْجِزَه سِرِ تَوْر (۱:۶)

لشکرِ اَرامِیا کورِ مُوشه (۸:۶)

قَحْطی دَ سَامِرِه (۲۴:۶)

اراميا دوتا مُونه (۳:۷)
 اِليشع بسم خاتونِ شونمي ره كومك مُونه (۱:۸)
 مرگ بن هدد (۷:۸)
 پادشاهي يهورام د يهودا (۱۶:۸)
 پادشاهي اخزيا د يهودا (۲۵:۸)
 مسح شدون ييهو (۱:۹)
 ييهو يورام و اخزيا ره موکشه (۱۴:۹)
 مرگ ايزابل (۳۰:۹)
 مرگ باچه هاي آخاب (۱:۱۰)
 کشتون کساي که بعل ره پرستش مُوکد (۱۸:۱۰)
 عتليا و يوآش (۱:۱۱)
 پادشاهي يوآش د يهودا (۱:۱۲)
 يهوآخاز، پادشاه اسرائيل مُوشه (۱:۱۳)
 يهوآش، پادشاه اسرائيل مُوشه (۱۰:۱۳)
 فوت اِليشع (۱۴:۱۳)
 امصيا، پادشاه يهودا مُوشه (۱:۱۴)
 پادشاهي يربعام دوم د اسرائيل (۲۳:۱۴)
 پادشاهي عزريا د يهودا (۱:۱۵)
 پادشاهي شلوم د اسرائيل (۱۳:۱۵)
 پادشاهي منحيم د اسرائيل (۱۷:۱۵)
 پادشاهي فقحيا د اسرائيل (۲۳:۱۵)
 پادشاهي فقح د اسرائيل (۲۷:۱۵)
 پادشاهي يوتام د يهودا (۳۲:۱۵)
 پادشاهي آحاز د يهودا (۱:۱۶)
 هوشع، پادشاه اسرائيل مُوشه (۱:۱۷)
 آشوريا د سامره جاي-د-جاي مُوشه (۲۴:۱۷)
 پادشاهي حزقيا د يهودا (۱:۱۸)

پیشگوئی دَ بارِه نجاتِ اورشَلیم (۱:۱۹)
 دُعایِ حَزقیّا (۱۴:۱۹)
 نبُوتِ اِشعیّا (۲۰:۱۹)
 ناجوری حَزقیّا (۱:۲۰)
 قاصِدایِ بابل (۱۲:۲۰)
 پادشاهی مَنسی دَ یهُودا (۱:۲۱)
 پادشاهی آمون دَ یهُودا (۱۹:۲۱)
 پادشاهی یوشیا دَ یهُودا (۱:۲۲)
 یوشیا عهدِ ره تازه مُونه (۱:۲۳)
 پادشاهی یهوآحاز دَ یهُودا (۳۱:۲۳)
 پادشاهی یهوایقیم دَ یهُودا (۳۶:۲۳)
 پادشاهی یهوایکین دَ یهُودا (۸:۲۴)
 پادشاهی صدقیّا دَ یهُودا (۱۸:۲۴)
 سقوطِ اورشَلیم (۲۰:۲۴)
 آزادیِ یهوایکین (۲۷:۲۵)

ایلیا اَخزیاه ره سرزنش مُونه

۱ بعد از قوتِ اَخاب، موآب دَ خِلافِ اِسرائیل شورش کد.
 ۲ دَ امزو غیتِ اَخزیاه از کلکینِ باله خانِه خو دَ سامره تاه اُفتد
 و اوگار شد؛ اوخته او قاصدا ره ری کد و دزوا کُفت: ”پیشِ
 بعلِ زبُوب، خدایِ مردُمِ عِقرون بورید و پُرسان کُنید که آیا ما
 امزی ناجوری شفا پیدا مُونم یا نه؟“

۳ لیکن ملایکه خُداوند دَ ایلیایِ تشبی کُفت: ”باله شو، دَ
 مُلاقاتِ قاصدایِ پادشاهِ سامره بورو و دزوا بگی، بخاطرِ
 چی مورید، آیا دَ اِسرائیل خُدا وجود ندره که شمو بلده

پُرسان کدو پیشِ بعلِ زبُوب، خُدایِ عِقرون مورید؟^۴ پس خُداوند اینی رقم مُوگه، دَ جاگه که خاو کدے ازو باله نَموشی، بلکه حتماً مُومری.“ و ایلیا رفته امو رقم گُفت.

^۵ وختی قاصدا پس دَ پیشِ پادشاه اَمَد، اُو ازوا پُرسان کده گُفت: ”چرا پس اَمدید؟“^۶ اونا دَ جواب شی گُفت: ”یگ نفر دَ مُلاقات مو اَمَد و دَز مو گُفت، پُس تاو خورده دَ پیشِ پادشاهی بورید که شُمو ره ریی کده و دَزو بگید، ”خُداوند اینی رقم مُوگه: بخاطرِ چی ریی مُونی؟ آیا دَ اسرائیل خُدا وجود ندره که تُو نفر ا ره بَلده پُرسان کدو پیشِ بعلِ زبُوب، خُدایِ عِقرون ریی مُونی؟ امزی خاطر دَ جاگه که خاو کدے، ازو باله نَموشی بلکه حتماً مُومری.“^۷ پادشاه ازوا پُرسان کده گُفت: ”نفری که بَلده مُلاقات شُمو اَمَد و امی تورا ره دَز شُمو گُفت چی رقم معلوم مُوشد؟“^۸ اونا دَ جواب شی گُفت: ”یگ مردِ موی تُو بُود و کمر بندِ چرمی دَ گِردِ کمر خُو دَشت.“ پادشاه گُفت: ”اُو ایلایایِ تَشبی اَسته.“

^۹ اوخته قومندانِ پِنجاه نفری ره قد پِنجاه نفر شی پیشِ ایلیا ریی کد. اُو پیشِ ایلیا که دَ قیلی کوه شِسْتد رفت و دَزو گُفت: ”ای مردِ خُدا، پادشاه مُوگیه، تاه بیه.“^{۱۰} ایلیا دَ جواب قومندانِ پِنجاه نفری گُفت: ”اگه ما مردِ خُدا اَسْتَم، آتِش از آسمو تاه اَمده تُو ره قد پِنجاه نفر تُو دَر بَدیه.“ پس آتِش از آسمو تاه اَمده اُو ره قد پِنجاه نفر شی دَر دَد.

^{۱۱} پادشاه بسمِ دیگه قومندانِ پِنجاه نفری ره قد پِنجاه نفر شی ریی کد. اُو ام رفته دَ ایلیا گُفت: ”ای مردِ خُدا، پادشاه اینی رقم مُوگه، زود تاه بیه!“^{۱۲} ایلیا دَ جواب شی گُفت: ”اگه ما

مَرِدِ خُدا اَسْتُمْ، آتِش از آسمو تاه اَمَدَه تُو ره قد پَنجاه نفر تُو
دَر بَدِيه. “پس آتِش از آسمو تاه اَمَدَه اُو ره قد پَنجاه نفر شی
دَر دَد.

۱۳ پادشاه قومندانِ سوّمی ره قد پَنجاه نفر شی ریی کد.

قومندانِ پَنجاه نفری سوّم رفته دَ پیشِ ایلِیا زانو زَد و عُدْر-
و-زاری کده گُفت: “اِی مَرِدِ خُدا، لُطفاً بیل که جانِ ازمه و
جانِ امزی پَنجاه نفر خِدمتگاری تُو دَ نظر تُو باآرزشِ بَشه.

۱۴ ما میدنم که آتِش از آسمو تاه اَمَدَه امو دُو قومندانِ پَنجاه

نفری اوّل ره قد پَنجاه پَنجاه نفر شی دَر دَد؛ لیکن آلی بیل که

جانِ ازمه دَ نظر تُو باآرزشِ بَشه. “۱۵ ملایکه خُداوند دَ ایلِیا

گُفت: “قد ازو تاه بورو و ازو ترسِ نَخور. “پس ایلِیا باله شُد

و قد ازو دَ پیشِ پادشاه تاه اَمَدَه ۱۶ دَزشی گُفت: “خُداوند اینی

رقم مَوگه، تُو قاصِدا ره ریی کدی تا از بَعْلِ زَبوب، خُدا

عِقرون پُرسان کنه؛ بچی ریی کدی؟ آیا دَ اسرائیل خُدا وجود

نَدره که ای توره ره از شی پُرسان کنی؟ امزی خاطر دَ جاگه

که خاو کدی ازو باله نَموشی، بَلکه حتماً مومری. “

۱۷ پس اَخزِیاه مُطابقِ کلامی که خُداوند دَ وَسِیلَه ایلِیا گُفتد،

مُرد و یهورام پُرسان شی دَ جای ازو پادشاه شُد، چراکه او

باچه نَدشت. ای کار دَ سالِ دوّم پادشاهی یهورام باچه

یهوشافاط، پادشاه یهودا رُخ دَد. ۱۸ دَ باره باقی کارای اَخزِیاه

که او انجام دَد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ اسرائیل نَوشته یه.

ایلیا د آسمو بُرده مُوشه

۲ پیش ازی که خُداوند ایلیا ره د گِردباد د آسمو باله بُبره، ایلیا و ایلیشع از جِلال ریی شُد^۲ و د راه ایلیا د ایلیشع گُفت: ”د امینجی بُمن، چُون خُداوند مره د بیت-ئیل ریی کده.“ لیکن ایلیشع گُفت: ”د زندگی خُداوند و د سر تُو قَسَم که تُو ره ایله نَمیدیم.“ پس اونا د بیت-ئیل رفت. ^۳ از بیت-ئیل یگ دِسته انبیا بُر شُده د دم راه ایلیشع آمد و د زُو گُفت: ”آیا میدنی که خُداوند امروز بادار تُو ره گِرِفته از بله سر تُو موبره؟“ ایلیشع د جواب ازوا گُفت: ”آرے، میدنم، لیکن چُپ بشید.“

۴ اوخته ایلیا د زُو گُفت: ”آی ایلیشع د امینجی بُمن، چُون خُداوند مره د اریحا ریی کده.“ لیکن او گُفت: ”د زندگی خُداوند و د سر تُو قَسَم که تُو ره ایله نَمیدیم.“ پس اونا د اریحا آمد. ^۵ از اریحا یگ دِسته انبیا د دم راه ایلیشع آمده د زُو گُفت: ”آیا میدنی که خُداوند امروز بادار تُو ره گِرِفته از بله سر تُو موبره؟“ ایلیشع د جواب ازوا گُفت: ”آرے، میدنم، لیکن چُپ بشید.“

۶ بعد ازوا ایلیا د ایلیشع گُفت: ”د امینجی بُمن، چُون خُداوند مره د دریای اُردن ریی کده.“ لیکن او گُفت: ”د زندگی خُداوند و د سر تُو قَسَم که تُو ره ایله نَمیدیم.“ پس هر دوی ازوا ریی شُد. ^۷ اوخته پنجاه نفر از دِسته انبیا ام رفته روی د روی ازوا دُور ایسته شُد و ایلیا و ایلیشع د نزدیک دریای اُردن ایسته بُود. ^۸ د امزو غیت ایلیا چپن خُو ره گِرِفته تاو دد

و قد شی آو ره زد که آو د ای طرف و او طرف دُو شق شد
و هر دوی ازوا از خُشکی تیر شد.

^۹ وختی اونا تیر شد، ایلیا د ایلیش گفت: ”دز مه بُگی، پیش
ازی که از تو گرفته شُم، چیز خیل بلده تو انجام بدیم؟“
ایلیش گفت: ”بیل که دُو برابر روح تو د بله از مه قرار بگیره.“
^{۱۰} ایلیا گفت: ”چیز مُشکل طلب کدی؛ ولے اگه د غیتیکه از
پیش تو گرفته موشم مره بنگری، امی چیز بلده تو موشه؛ اگه
نه، نموشه.“ ^{۱۱} د حالیکه اونا قدم زده توره موگفت بے بلغه
یگ گاڈی آتشی و اسپای آتشی اونا ره از یگدیگه شی جدا کد
و ایلیا د گردباد د آسمو بُرده شد. ^{۱۲} وختی ایلیش امی چیز ره
دید چیغ زده گفت: ”ای آته مه! ای آته مه! گاڈی های جنگی
و سوارای اسرائیل!“ بعد ازو ایلیش دیگه او ره ندید و از
جاغه خو گرفته پیرون خو ره دُو چک کد.

^{۱۳} ایلیش چپن ایلیا ره که از پیش ازو اُفتد باله کد و پس
آمده د بغل دریای اُردن ایسته شد. ^{۱۴} اوخته چپنی ره که از
پیش ایلیا اُفتد گرفت و قد شی آو ره زده گفت: ”خداوند،
خدای ایلیا کجا آسته؟“ ایلیش ام که آو ره زد، آو د ای طرف
و او طرف دُو شق شد و او تیر شد.

^{۱۵} وختی دسته انبیای اریحا که روی د روی ازو بود او ره
دید، اونا گفت: ”روح ایلیا د ایلیش قرار گرفته.“ پس اونا بلده
ملاقات ازو آمد و روی خو ره سون زمی گرفته دزو احترام
کد ^{۱۶} و دزو گفت: ”توخ کو، د مینکل خدمتگاری تو پنجاه
مرد قوی وجود دره؛ لطفاً اونا ره بیل که بوره و بادار تو ره
بپاله، شاید روح خداوند او ره باله کده د یکی از کوه ها یا

دَرّه ها اَنَدخته بَشه. “ اُو دَ جَوَابِ اَزوا كُفَت: ” نَه، رَیِ نَكُنید. “^{۱۷} لِيكِن اُونَا دَ اَندازَه اُو رَه شَلَه شُد كِه اُو اَز «نَه» كُفَتو شَرْمِنده شُد و كُفَت: ” رَیِ كُنید. “ پَس اُونَا پَنجاه نَفَر رَه رَیِ كد و اُونَا سِه رُوز اُو رَه پَالید، و لَی پيدا نَتِنست. ^{۱۸} وختی اُونَا پَس دَ پِيشِ اِلِيشع اَمَد، اُو دَ اَرِیحا بُوَد و دَزوا كُفَت: ” اَیا ما دَز شَمو نَكُفَتُم كِه نَرُويد؟ “

مُعْجَزَه اِلِيشع

^{۱۹} مَرْدُمِ شَارِ اَرِیحا دَ اِلِيشع كُفَت: ” اَی بَادار مو، اَمُو رَقْم كِه مِیَنگَری اِی شَارِ دَ یَگ جَای خُوب قَرار دَره، لِيكِن اَو شِی خَراب و زَمین شِی بَی حَاصِلِ اَسْتَه. “^{۲۰} اِلِيشع كُفَت: ” دَ یَگ كَاسِه نَو نَمَك اَنَدخته دَ پِيشِ اَزْمه بَیرید. “ و اُونَا بَلَدِه شِی اُورَد. ^{۲۱} اوختَه اُو دَ پِيشِ چِشمِه اَو رَفَت و نَمَك رَه دَ مَنه شِی اَنَدخته كُفَت: ” خُداوند اِینِی رَقْم مُوگیه، ’ ما اَمی اَو رَه شِفا دَدُم؛ اَزی بَعَد دِیگِه مَرگ و بَی حَاصِلِی اَز شِی دَ وِجُود نَمِییه. “^{۲۲} و اَمُو اَو مُطابِقِ تَورِه اِلِيشع تا اِمروز شِفا یافْتَه- و- شِیرین اَسْتَه.

اِلِيشع رَه رِيشخند مُونَه

^{۲۳} اِلِيشع اَزوَنجی دَ بَیت- ئیل رَفَت؛ دَ حَالیگِه اُو دَ رَاه مَورَفَت چَند باچِه نَوتَك اَز شَارِ بُرو اَمَد و اُو رَه رِيشخند كَدِه كُفَت: ” بَورُو كُم شُو، اَی سَرَكَل! بَورُو كُم شُو، اَی سَرَكَل! “^{۲۴} اُو پَس تاو خَورَد و سُون اَزوا تَوخ كَدِه اُونَا رَه دَ نَام خُداوند نَالَت كَد. اوختَه دُو خِرَسِ مادِه اَز جَنگَل بُرو اَمَد و چِل و دُو نَفَرِ اَمزُو باچِه ها رَه پَارِه پَارِه كَد. ^{۲۵} اَزوَنجی اُو دَ

کوه کرمَل رفت و بعد از و پس د سامره آمد.

شورشِ موآب

۳ یهورام باچه آخاب د سال هژدهم حکمرانی یهوشافاط پادشاه یهودا د سامره پادشاه اسرائیل شد و دوازده سال حکمرانی کد. ^۲ او چیزی ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد، لیکن نه د اندازه آته و آبه خو، چون او ستون بعل ره که آته شی جور کدد، دور پورته کد. ^۳ باوجود امزی کار خو او د گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، چسپید و ازوا دوری نکد.

۴ میشع، پادشاه موآب مالداري مؤکد و سالانه صد هزار باره ره قد پاشم صد هزار قوچ د پادشاه اسرائیل جزیه میدد. ^۵ لیکن پادشاه موآب بعد از فوت آخاب د خلاف پادشاه اسرائیل شورش کد. ^۶ اوخته یهورام پادشاه از سامره برو آمد و تمام اسرائیل ره جم کد. ^۷ و د عین حال د یهوشافاط، پادشاه یهودا پیغام ری کده گفت: ”پادشاه موآب د خلاف مه شورش کده؛ آیا تو قد از مه د جنگ موآب موری؟“ او د جواب شی گفت: ”آری، مورم؛ ما قد تو آستم و قوم مه و آسپای مه د خدمت تو یه.“ ^۸ یهوشافاط پُرسان کده گفت: ”از کدم راه بوری؟“ یهورام گفت: ”از راه بیابون ادوم.“

۹ پس پادشاه اسرائیل، پادشاه یهودا و پادشاه ادوم ری شد و بعد از هفت روز سفر که بیابون ادوم ره دور زد بلده لشکر و بلده چارپایای که قد ازوا قتی بود، او باقی نمند. ^{۱۰} پادشاه

إسرائيل گُفت: ”أفسوس! خُداوند مو سِه پادشاه ره كُوی كده تاكه مو ره دَ دِسْتِ موآبیا تسلیم كنه.“ ^{۱۱} لیکن یهوشافاط گُفت: ”آیا یگو نبی خُداوند دَ اینجی نییه تا دَ وسیله ازو از خُداوند مشوره بگیری؟“ اوخته یکی از خدمتگرای پادشاهِ اسرائیل دَ جواب شی گُفت: ”إلیشع باچه شافاط كه دَ بله دستای ایلیا آو شیو مُوكد، امینجی یه.“ ^{۱۲} یهوشافاط گُفت: ”كلام خُداوند قد ازو آسته.“ پس پادشاهِ اسرائیل و یهوشافاط و پادشاهِ ادوم دَ پیش ازو رفت.

^{۱۳} إلیشع دَ پادشاهِ اسرائیل گُفت: ”مره دَز تُو چی غرض؟ دَ پیش انبیای آته و انبیای آبه خو بورو.“ لیکن پادشاهِ اسرائیل دَ جواب شی گُفت: ”نه، ای خُداوند آسته كه مو سِه پادشاه ره كُوی كده تا مو ره دَ دِسْتِ موآبیا تسلیم كنه.“ ^{۱۴} إلیشع گُفت: ”دَ زندگی خُداوند لشكرها كه دَ حُضور شی ایسته یم قسم كه اگه رُوی یهوشافاط پادشاهِ یهودا نمُوبود، نه تُو ره تی نظر خو میوردُم و نه سُون تُو توخ مُوكدم.“ ^{۱۵} لیکن آلی بلده مه یگ نوازنده بَیرید.“ امی كه نوازنده ساز زد، دِسْتِ خُداوند دَ بله إلیشع قرار گرفت ^{۱۶} و او گُفت: ”خُداوند اینی رقم مُوگیه، ای دره ره پُر از چُقوری ها كُنید.“ ^{۱۷} چُون خُداوند مُوگیه، شُمو نه باد مینگرید و نه بارو، لیکن ای دره پُر از آو مُوشه تا شُمو وُچی كُنید، شُمو و چارپایای شُمو و دیگه حیوانای شُمو. ^{۱۸} ای كار دَ نظر خُداوند كم آسته، چُون او علاوه ازی موآب ره ام دَ دِسْتِ شُمو تسلیم مُونه. ^{۱۹} شُمو تمام شارای دیوالدار و پگ شارای مُهم ازوا ره بیرو مُونید؛ پگ برختای خوب ازوا ره قطع مُونید و تمام چشمه های آو ازوا ره كور مُونید و پگ زمینای خوب ازوا ره قد سنگ

آندختو بیکاره مُونید. “^{۲۰} پیش از روزواز شُدو دَ غیتِ تقدیم کدونِ قُربانی، آو از طرفِ اِدوم آمد و امو سرزمی ره پُر از آو کد.

^{۲۱} ازی که تمامِ موآبیا شِنیده بُود که پادشایو آمده تا دَ خِلافِ ازوا جنگ کنه، اونا تمامِ کسای ره که سلاحِ گِرِفته مِیتِنِسْت، از پیر و جوان جم کد و دَ سرحدِ خُو جای-دَ-جای شُد.

^{۲۲} وختی موآبیا صَباح‌گاه از خاو باله شُد، آفتو دَ بِلَه آو

روشنی مِیدد و اونا ازو طرفِ آو ره رِقْمِ خُونِ وَری سُرْخ دید ^{۲۳} و گُفت: “اُو خُونِ اَسْتَه؛ حتماً پادشایو قد یگدِیگه خُو جنگ کده و یگدِیگه خُو ره کُشته. پس آلی آلی موآبیا، عَجَلَه کُنید که وُلجه بگیری.” ^{۲۴} لیکن وختی دَ خِیمه‌گاهِ اِسْرائیل رسید،

اِسْرائیلیا باله شُدِه دَ بِلَه موآبیا حَمَله کد و موآبیا از پیشِ ازوا دُوتا کد. پس اِسْرائیلیا دَ سرزمینِ ازوا داخلِ شُدِه اونا ره زد، ^{۲۵} شارا ره بیرو کد، هر کُدم شی دَ بِلَه هر زمینِ خُوب سنگ

آندخته اُو ره پُر کد، پگِ چشمه‌های آو ره کور کد و تمامِ بِرختای خُوب ره قَطع کد. تنها سنگای شارِ قِیرحاریست سر دَ سر مَندد که اُو ره ام پَلْخمون بازا محاصره کده دَ بِلَه شی حَمَله کد. ^{۲۶} وختی پادشاهِ موآب دید که جنگ از زور شی

باله شُدِه، اُو هفت صد نفر شمشیرزن ره گِرِفْت تا راه ره

بَلده شی واز کنه و اُو دَ پیشِ پادشاهِ اِدوم بوره، لیکن

نَتِنِسْت. ^{۲۷} اوخته باچه اولباری خُو ره که باید دَ جای شی

پادشاه موشد، گِرِفْتِه دَ بِلَه دیوال دَ عِنوانِ قُربانی سوختنی

تقدیم کد. ای کارِ اِسْرائیل ره سخت تکان دَد و اونا عَقَب

نَشینی کده پس دَ سرزمینِ خُو رفت.

إِيشَع و خَاتُونِ بِيوَه

١٤ دَ امزُو زمانِ يِگِ خَاتُو از مِينَكَلِ خَاتُونُوِي دِسْتِه اَنبِيَا
پِيشِ إِيشَعِ اَمَدِ و عُدْر- و- زَارِي كَدِه كُفْت: "خِدْمَتگار تُو
شُوِي مِه، فَوْتِ كَدِه و تُو مِيدَنِي كِه خِدْمَتگار تُو از خُدَاوَنَد
مِيَتْرَسِيد. لِيكِنِ آلي كَسِي كِه دَ بِلِه اَزُو قَرَضِ دَرِه اَمَدِه تَا دُو
بَاچِه مَرِه بَلَدِه غُلَامِي خُو بُبْرِه." ٢ إِيشَعِ دَزُو كُفْت: "ما بَلَدِه
تُو چِيَزِ كَارِ كُنْم؟ بُگِي دَ خَانِه خُو چِيَزِ خِيَلِ دَرِي؟" خَاتُو
كُفْت: "كَنِيزِ تُو دَ خَانِه خُو بَغِيَرِ از يِگِ كُوزِه رُوغُو دِيگِه هِيچِ
چِيَزِ نَدْرِه." ٣ إِيشَعِ كُفْت: "بُورُو، از تَمَامِ هَمَسَايِه گُونِ خُو
ظَرْفِ دَ اَمَانَتِ بَغِيَرِ و ظَرْفَا خَالِي بَشِه؛ هَرِ قَدْرِ كِه مِيَتَنِي
بَغِيَرِ. ٤ اوخْتِه دَ خَانِه خُو دَرِ اَمَدِه دَرِگِه رِه دَ بِلِه خُو دِ خُو و
بَاچِه هَايِ خُو كِيپِ كُو و دَ پِگِ اَمزُو ظَرْفَا رُوغُو شِيُو كُو و
هَرِ كُدَمِ شِي كِه پُرِ شُد، دَ يِگِ بَغَلِ بِيَل." ٥ پَسِ خَاتُو از پِيشِ
اَزُو رَفْتِ و دَرِگِه رِه دَ بِلِه خُو دِ خُو و بَاچِه هَايِ خُو كِيپِ كَد.
بَاچِه هَايِ شِي ظَرْفَا رِه دَ پِيشِ اَزُو مِيُورَدِ و اُو دَ مَنِه اَزُوا
رُوغُو شِيُو مُوكَد. ٦ وختِي تَمَامِ ظَرْفَا پُرِ شُد، دَ يِكِي از بَاچِه
هَايِ خُو كُفْت: "دِيگِه ظَرْفِ دَ پِيشِ مِه بِيَر." لِيكِنِ اُو كُفْت:
"دِيگِه ظَرْفِ نِيَسْتِه." اوخْتِه اَمَدُونِ رُوغُو بَنَدِ شُد. ٧ خَاتُو رَفْتِه
اَمِي چِيَزِ رِه دَ اَمزُو مَرِدِ خُدَا نَقْلِ كَدِ و اُو كُفْت: "بُورُو، رُوغُو
رِه سُوَدَا كُو و قَرَضِ خُو رِه اَدَا كُو و قَدِ بَاقِي مَنَدِه شِي تُو و
بَاچِه هَايِ تُو كُذَارِه زَنْدِگِي خُو رِه كُنِيد."

إِيشَعِ مُرَدِه رِه زَنْدِه مُونِه

٨ يِگِ رُوْزِ إِيشَعِ دَ شُونِيمِ رَفْت. دَ اُونجِي يِگِ خَاتُونِ بَايِ- و-

سرشناس او ره شله شد که د خانه شی نان بخوره. بعد ازو هر غیتیکه ازونجی تیر موشد، بلده نان خوردو د امزو خانه دور موخورد. ^۹ اوخته امو خاتو د شوی خو گُفت: ”توخ کو، ما یقین درم که امی مرد که همیشه از راه خانه مو تیر موشه، یگ مرد مقدس خدا آسته. ^{۱۰} پس بیه که بلده شی د بله بام خانه د بغل دیوال یگ اُتاق ریزگک آباد کنی و یگ جاگه، دسترخو، چوکی و چراغدان د منه ازو بلده شی بیلی تا وختیکه پیش ازمو مییه د امونجی بشینه.“

^{۱۱} یگ روز ایسح د اونجی آمد و رفته د امزو باله خانه خاو کد. ^{۱۲} و د خدمتگار خو گیحازی گُفت: ”امی خاتون شوومی ره کوی کو.“ وختی خاتو ره کوی کد و او آمده د پیش ازو ایسته شد. ^{۱۳} ایسح د گیحازی گُفت: ”دزو بگی، آلی که تمام امزی زحمت ره بخاطر ازمو کشیده، ما بلده تو چیز کار انجام بدیم؟ آیا میخاهی د باره از تو قد پادشاه یا قومندان لشکر توره بگم؟“ او گُفت: ”جور بشی، ما د مینکل قوم خو زندگی مونم و خوش آستم.“ ^{۱۴} ایسح گُفت: ”پس بلده امزی خاتو چیز کار کنی؟“ گیحازی گُفت: ”راستی، امی خاتو باچه ندره و شوی شی ام پیر-و-سالخورده یه.“ ^{۱۵} ایسح گُفت: ”او ره کوی کو.“ گیحازی او ره کوی کد و او آمده پیش درگه ایسته شد. ^{۱۶} ایسح گُفت: ”سال آینده د امزی زمان یگ باچه د بغل خو میدشته بشی.“ خاتو د جواب شی گُفت: ”نه بادار مه، ای مرد خدا، کنیز خو ره بازی ندی.“

^{۱۷} لیکن امو خاتو شکامتو شد و د سال آینده د امزو زمان یگ باچه زید، امو رقم که ایسح دزو گُفتد.

۱۸ وختی امو باچه کته شد، یگ روز دیر آته خو که د پیش
 د روگرا بود رفت. ۱۹ د اونجی د آته خو گُفت: ”وای سر مه!
 وای سر مه!“ آته شی د خدمتگار خو گُفت: ”او ره پیش آبه
 شی بپر.“ ۲۰ خدمتگار او ره باله کده پیش آبه شی برد و او تا
 چاشت د بله زانوی آبه خو خاو کد و بعد ازو مُرد. ۲۱ آبه شی
 او ره باله برده د جاگه مرد خدا خاو دد و درگه ره د بله شی
 کیپ کده برو آمد. ۲۲ اوخته شوی خو ره کوی کده گُفت:
 ”لطفاً یکی از خدمتگارا ره قد یگ الاغ بلده مه ری کو تا ما د
 زودی پیش مرد خدا بورم و پس بییم.“ ۲۳ او گُفت: ”چرا
 امروز میخاهی پیش ازو بوری؟ نه ماه نو شده و نه روز آرام
 آسته.“ خاتون شی گُفت: ”چیزی گب نییه، امطور مورم.“
 ۲۴ اوخته خاتو الاغ ره پالو کد و د خدمتگار خو گُفت:
 ”حرکت کده بدون و تا تو ره نگفتم ایسته نکو.“ ۲۵ پس او
 حرکت کد و د پیش مرد خدا د کوه کرمل رفت.

وختی مرد خدا امو خاتو ره از دور دید، د خدمتگار خو
 گیحازی گُفت: ”اونه، خاتون شونمی مییه! ۲۶ بدو د دم راه
 شی بورو و ازو پُرسان کو، خود تو خوب آستی؟ شوی تو و
 باچه تو خوب آسته؟“ گیحازی رفته پُرسان کد، خاتو گُفت:
 ”آری، خوب آستی.“ ۲۷ لیکن وختی د بله کوه د پیش مرد
 خدا رسید، د پایای شی اُفتد. گیحازی نزدیک آمد که او ره
 دور کنه، مگم مرد خدا گُفت: ”او ره د حال شی بیل، چون
 اوقات شی غدر تلخ آسته، ولے خداوند از مه تاشه کده و دز
 مه خبر ندهد.“ ۲۸ اوخته خاتو گُفت: ”آیا ما از بادار خو باچه
 طلب کدم؟ آیا نگفتم که مره امید ناحق دده بازی ندی؟“
 ۲۹ اوخته ایشع د گیحازی گُفت: ”کمر خو ره بسته کو و تیاق

مَرِه دَ دِسْت خُو گِرِفْتِه بُوَرُو. اگِه يَگُو کَس دَ دَم رُوِي تُو اَمَد،
 قَد شِي احوال-پُرسِي نَکُو و اگِه احوال تُو رِه پُرسان کد،
 جواب شِي رِه نَدِي؛ بَلکِه دَ عَجَلِه بُوَرُو و تِياق مَرِه دَ رُوِي
 باچِه بيل. “^{۳۰} لِيکِن آبِه باچِه گُفْت: ”دَ زِنْدِگِي خُداوند و دَ سَر
 تُو قَسَم کِه بَدُونِ اَز تُو نَمورُم. “ پَس اِلِيشع باله شُدِه اَز پُشتِ
 خاتُو رِي شُد. ^{۳۱} گِيحازِي پيشلونِ ازوا رِفْت و تِياق رِه دَ رُوِي
 باچِه ايشْت، مَگَم کُدَم آواز يا جواب باله نَشُد. پَس گِيحازِي دَ
 دَم رَاهِ اِلِيشع اَمَد و دَزُو خَبَر دَدِه گُفْت: ”باچِه بیدار نَشُد.“

^{۳۲} وختِي اِلِيشع دَ خانِه دَر اَمَد، دِيْد کِه باچِه مُرْدِه و دَ جاگِه
 اَزُو خاو اَسْتِه. ^{۳۳} اُو پيش رِفْت و دَرگِه رِه دَ بَلِه هَر دُوِي خُو
 کِيپ کَدِه دَ پيش خُداوند دَ دُعا کَدُو شُد. ^{۳۴} بَعْد اَزُو دَ جاگِه
 باله شُدِه دَ بَلِه باچِه بَراز کَشِيْد و دَان خُو رِه دَ دَان شِي،
 چِيماي خُو رِه دَ چِيماي شِي و دِسْتاي خُو رِه دَ بَلِه دِسْتاي
 اَزُو ايشْت؛ اُو دَ حَالِيکِه دَ بَلِه باچِه بَراز کَشِيْد جِسْمِ باچِه
 گَرْم شُد. ^{۳۵} اِلِيشع باله شُد و دَ مَنِه اُتاق اِيسُو و اُوسُو چِنْد
 قَدَم زَد و بَسَم دَ جاگِه باله شُدِه دَ بَلِه اَزُو بَراز کَشِيْد؛ اوختِه
 باچِه هَفْت عَطْسِه زَد و چِيماي خُو رِه واز کَد. ^{۳۶} اِلِيشع
 گِيحازِي رِه کُوِي کَد و گُفْت: ”اُمُو خاتُونِ شُونْمِي رِه کُوِي
 کُو.“ و گِيحازِي اُو رِه کُوِي کَد. وختِي اُو دَ پيشِ اِلِيشع اَمَد،
 اِلِيشع دَزْشِي گُفْت: ”باچِه خُو رِه بَگِير.“ ^{۳۷} پَس خاتُو داخِل
 رِفْتِه دَ پايای شِي اُفْتَد و رُوِي خُو رِه سُونِ زَمِي گِرِفْتِه دَزُو
 اِحْتِرام کَد و باچِه خُو رِه باله کَدِه بُر شُد.

اِلِيشع شوروا رِه از زهر پاک مونه زهر

^{۳۸} اِيشَع پَس دَ جَلْجَالِ اَمَد و دَ امزُو سرزمی قحطی بُود. دَ
 حالیکه دِسْتِه اَنبیا دَ پِيش اَزُو شِشْتِه بُود، اُو دَ خِدْمَتگار خُو
 گُفت: ”دِیگ کُتِه رِه دَ بِلِه اَتَش بیل و بِلدِه دِسْتِه اَنبیا شُوروا
 پُختِه کُو.“ ^{۳۹} پَس یکی ازوا دَ دَشْت رَفْت تا سَوزی بَجینِه؛ دَ
 اُونجی اُو یگ بُوئِه خُودروی رِه پَیدا کد و امزُو بُوئِه چنْد دانه
 کاڈُو رِه چیندِه دامون خُو رِه پُر کد. اوختِه اُو پَس اَمَد و اونا
 رِه ریزه کده دَ دِیگ شُوروا اَندخت، ولِی هِیچ کس نَمیدَنست
 که اونا چی اَسْتِه. ^{۴۰} وختی شُوروا رِه بِلدِه مَرْدُم شیو کد تا
 اونا بُوخوره؛ اونا دَ عین خُوردو چِیغ زده گُفت: ”اِی مَرْدِ خُدا،
 زهر کُشِنده دَ مَنِه دِیگ اَسْتِه.“ و اونا خُورده نَتِنست. ^{۴۱} اوختِه
 اِيشَع گُفت: ”یگ مِقْدار اَرْد بَیْرِید.“ اُو اَرْد رِه گِرِفْتِه دَ دِیگ
 اَندخت و گُفت: ”اِلی بِلدِه مَرْدُم شیو کُو تا بُوخوره.“ و دِیگِه
 چِیزِ ضَرَر رَسندنی دَ مَنِه دِیگ نَبُود.

خوراک ددو بِلدِه صد نفر

^{۴۲} یگ روز یگ نفر از بَعْل-شَلِیْشِه اَمَد و از نَوَبِرِ حاصِلات
 خُو بِلدِه خُوراکِ مَرْدِ خُدا بَیست دانه نانِ جَو و خوشه های
 تازه گندُم دَ خُرَجین خُو اُورد. اِيشَع دَ خِدْمَتگار خُو گُفت:
 ”امیا رِه دَ مَرْدُم بَدی که بُوخوره.“ ^{۴۳} خِدْمَتگار شی گُفت:
 ”چَطور مِیْتَنم اَمِیْقَس رِه دَ پِيشِ صَد نفر بَیْلُم؟“ اِيشَع گُفت:
 ”دَ مَرْدُم بَدی که بُوخوره، چُون خُداوند اِینی رَقْم مُوگیه، اونا
 مُوخوره و باقی اَم مُومنه.“ ^{۴۴} پَس خِدْمَتگار اَمُو رِه دَ پِيشِ
 ازوا اِیشت و اونا خُورد و باقی اَم مَند، اَمُو رَقْم که خُداوند
 گُفتد.

۵ نعمان قومندان لشکر پادشاه آرام، د نظر بادار خو یگ مرد بزرگ و محترم بود، چون خداوند د وسیله ازو آرام ره پیروز کدد. او یگ مرد جنگی-و-شجاع بود، لیکن د مرض کولی گرفتار بود. ۲ عسکرای ارامیا د یکی از حمله های خو یگ دختر نوتک ره از سرزمین اسرائیل اسیر گرفته اوردد و او د پیش خاتون نعمان خدمت موكد. ۳ امو دختر یگ روز د بی بی خو گفت: ”کشکه بادار مه د پیش نبی که د سامره آسته مورفت و او بادار مره از مرض کولی شی شفا میدد.“ ۴ پس نعمان د پیش بادار خو رفت و چیزای ره که دختر اسرائیلی گفتد، دزو نقل کد. ۵ اوخته پادشاه آرام گفت: ”باله شو و بورو، ما یگ خط ام د پادشاه اسرائیل ری مونم.“

پس او رفت و قد خو ده وزنه نقره، شش هزار مِثقال طلا و ده جوره کالا ام برد. ۶ او خط ره د پادشاه اسرائیل اورد و د خط نوشته بود: ”وختی امی خط د حضور تو میرسه، بدن که ما خدمتگار خو نعمان ره د پیش تو ری کدیم تا او ره از مرض کولی شی شفا بدی.“ ۷ وختی پادشاه اسرائیل خط ره خاند، کالای خو ره چک کد و گفت: ”آیا ما خدا آستم که مرگ بدیم و زنده کنم که ای آدم دز مه پیغام ری مونه و مویگه، یگ نفر ره از مرض کولی شی شفا بدی؟“ اینه، بنگرید که او چطور بلده جنگ بانه طلب مونه.“

۸ لیکن وختی ایسح مرد خدا شنید که پادشاه اسرائیل کالای خو ره چک کده، او د پادشاه پیغام ری کده گفت: ”چرا

کالای خور ره چک کدی؟ او ره بیل که د پیش ازمه بییه و
 بدنه که د اسرائیل یگ نبی آسته.^۹ پس نعمان قد آسپ ها و
 گاډی خو آمده د پیش درگه خانه ایسعه شُد. ^{۱۰} ایسعه
 یگ قاصد د پیش ازو ری کده گُفت: ”بورو، د دریای اُردن
 هفت دفعه خود ره بشوی، اوخته جسم تو پس د حالت اول
 خو مییه و تو پاک موشی.“ ^{۱۱} لیکن نعمان قار شده ازونجی
 رفت و گُفت: ”ما فکر موکدم که او حتماً د برو د پیش مه
 آمده ایسته موشه و نام خداوند، خدای خو ره گِرِفته دست
 خو ره د جای کولی گِرِفتگی موبره و کولی گِرِفتگی ره شفا
 میدیه.“ ^{۱۲} آیا او دریا های ابانه و فرپر د دمشق، از پگ آوهای
 اسرائیل کده خوبتر نیسته؟ آیا ما نمیتنم خود ره دزوا بشویم
 و پاک شنم؟“ پس او قار شده پس رفت. ^{۱۳} لیکن خدمتگرای
 شی د پیش ازو رفته دزشی گُفت: ”آی آته مو، اگه امو نبی دز
 تو امر موکد که یگو کار مشکل ره انجام بدی، آیا تو انجام
 نمیددی؟ پس چیقس کلو آسو آسته که او دزتو گُفته، خود
 ره بشوی و پاک شو.“ ^{۱۴} پس نعمان تاه رفت و د مطابق
 توره مرد خدا هفت دفعه خود ره د دریای اُردن غوئه کد و
 جسم شی د حالت اولی خو آمده رقم جسم باچه نوتک شد و
 او پاک شد.

^{۱۵} اوخته نعمان قد تمام نفرای خو پس د پیش مرد خدا رفت
 و د پیش ازو ایسته شده گُفت: ”آلی ما میدنم که د تمام زمی
 بغیر از خدای اسرائیل دیگه خدا وجود ندره. پس لطفاً یگ
 تحفه ره از طرف خدمتگار خو قبول کو.“ ^{۱۶} لیکن ایسعه
 گُفت: ”د زندگی خداوند که د حضور شی ایسته یم قسم که
 تحفه تو ره قبول نمونم.“ نعمان غدر شله شد که قبول کنه،

ليکن اُو قبول نکد. ^{۱۷} نعمان گُفت: ”اگه قبول نمونی، اُطفأ بیل که دُو بارِ قاطرِ از خاکِ امزی جای دَ خدمتگار تُو دده شنه، چراکه بعد ازی ما خدمتگار تُو قُربانی سوختنی و قُربانی های دیگه ره بغیر از خُداوند، دَ خُدايونِ دیگه تقدیم نمونم. ^{۱۸} لیکن اُمیدوار اَسْتُم که خُداوند دَ باره امزی یگ کار خدمتگار تُو ره بُبخشه، چُون وختیکه بادار مه دَ بُت خانه رِمون بلده عبادت موره، اُو دَ بازوی از مه تکیه مونه و مه ام دَ بُت خانه رِمون سَجده مُونم؛ پس وختیکه دَ بُت خانه رِمون سَجده مُونم، اُمیدوار اَسْتُم که خُداوند بخاطرِ امزی کار خدمتگار تُو ره بُبخشه.“ ^{۱۹} اِلیشع گُفت: ”بَخیر و سلامت بورو.“

طَمعِ گِیحازی

لیکن وختی نعمان یگ اندازه راه ازونجی سَفَر کدُ، ^{۲۰} گِیحازی خدمتگارِ اِلیشع مردِ خُدا قد خود خُو گُفت: ”بادار مه از دِستِ امزی نعمانِ ارامی چیزی ره که اُورده بُود نگرِفت و اُو ره مُفت ایله کد. دَ زندگی خُداوند قَسَم که ما از پُشتِ ازو دَویده مورم و یگو چیز ازو میگیرم.“ ^{۲۱} پس گِیحازی دَویده از پُشتِ نعمان رفت. وختی نعمان دید که اُو از پُشت شی دَویده مییه، اُو از گاځی خُو تاه شُدِه دَ دمِ راهِ ازو رفت و گُفت: ”خَیریت اَسْتِه؟“ ^{۲۲} گِیحازی گُفت: ”خَیر۔ و۔ خَیریت. بادار مه مره ری کد تا بُگیم که، امی آلی دُو جوان از دِستِه اَنبیا از کوهستونِ اِفرایم دَ پیشِ ازو رَسیده؛ اُطفأ یگ وَزنه نُقره و دُو جوره کالا بلده ازوا بدی.“ ^{۲۳} نعمان گُفت: ”اُطف کده دُو وَزنه بگیری.“ و گِیحازی ره شَلّه شُد که

قبول کنه؛ بعد ازو دُو وزنه نُقره ره دَ دُو خلطه اَندخته بسته
کد و اونا ره قد دُو جوړه کالا دَ دُو خِدمتگار خو دَد تا پیش
رُوی گیحازی حَرکت کده بلده شی بُبره. ^{۲۴} وختی گیحازی دَ
تپه رسید، امو چیزا ره از دِسْتِ خِدمتگارا گِرِفْتِه دَ خانه
ایشْت و امو نفرا ره رُخصت کد و اونا رفت.

^{۲۵} بعد ازو گیحازی داخل رفته دَ حُضُورِ بادار خو ایسته شد
و اِیشع از شی پُرسان کده گُفت: ”آی گیحازی از کُجا
آمدی؟“ گیحازی گُفت: ”خِدمتگار تُو هیچ جای نَرَفْتُد.“
^{۲۶} لیکن اِیشع دَزُو گُفت: ”آیا روح مه دَ اُونجی نَرَفْتُد، دَ امزُو
جای که یگ آدم از گاډی خو تاه شده دَ دَمِ راهِ تُو آمد؟ آیا
امی وخت، وخت گِرِفْتُونِ نُقره و قبول کدونِ کالا، باغ های
زیتون، باغ های انگور، رمه ها، گله ها، غلاما و کنیزا آسته؟
^{۲۷} پس مَرَضِ کولی نعمان تا اَبَد دَ بِلِه ازتو و اولاده تُو بَشِه.“
وختی گیحازی از پیش اِیشع بُرو رفت، دَ مَرَضِ کولی
گِرِفْتار شده رقمِ بَرَف وری سفید شد.

مُعْجِزَه سِرِ تَوْر

^۱ ۶ یگ روز دِسْتِه اَنبیا دَ اِیشع گُفت: ”امو رقم که
مینگری، امی جای که مو قد ازتو زندگی مونی، بلده مو تنگ
آسته. ^۲ پس اِجازه بدی که دَ بَغْلِ دِریای اُردُن بوری و ازونجی
هر کُدم مو یگ دِسْتک چيو بگیری و دَ اُمونجی پگ مو یگ
جای بلده زندگی کدو آباد کنی.“ او گُفت: ”بورید.“ ^۳ اوخته
یکی ازوا گُفت: ”لُطفاً تُو ام قد خِدمتگاری خو بیه.“ اِیشع
گُفت: ”ما ام مییم.“ ^۴ پس او ام قد ازوا رفت. وختی اونا دَ

بغل دریاى اُردُن رسید، قطع کدونِ برختا ره شروع کد. ^۵ دَ
 امزُو غیتِ که یکی ازوا برخت ره میزد، آینِ سرِ تَوَر شی دَ
 دریا اُفتد، و اُو چیغ زده گُفت: ”آه، آى بادار مه، اُو ره امانت
 گِرِفته بُوْدُم!“ ^۶ مَرِدِ خُدا پُرْسید: ”دَ کُجا اُفتد؟“ وختیکه جای
 شی ره دَزُو نشو دد، اُو یگِ ثوْته چيو ره قطع کده دَ اُمونجی
 اندخت و آینِ تَوَر ره سرِ آو اُورد ^۷ و گُفت: ”باله کده بلده خُو
 بَگیر.“ پس اُو نفر دِست خُو ره برِاز کد و اُو ره گِرِفَت.

لشکر ارامیا کور موشه

^۸ یگِ زمان پادشاهِ ارام قد اسرائیل دَ جنگ بُوْد؛ اُو قد
 خِدْمَتگَرایِ خُو مشوره کد و گُفت: ”ما دَ فِلان جای لشکر
 خُو ره جای-دَ-جای مُونُم.“ ^۹ لیکن مَرِدِ خُدا دَ پادشاهِ
 اسرائیل پیغام رَی کده گُفت: ”فکر خُو ره بَگیر که از فِلان
 جای تیر نَشنی، چراکه ارامیا دَ اُونجی جای-دَ-جای
 موشه.“ ^{۱۰} پس پادشاهِ اسرائیل دَ جایی که مَرِدِ خُدا دَ باره
 شی دَزُو خبر دده بُوْد و اُو ره از رفتو دَ اُونجی مَنع کد، نفر
 رَی کد تا مَرْدُم ره باخبر کنه. دَ امزی رقم، اِلیشع اُو ره
 باخبر کد و اُو از خُو حِفاظت کد، نه یگِ دفعه و دُو دفعه،
 بلکه چندین دفعه. ^{۱۱} عصابِ پادشاهِ ارام دَ امزی باره خراب
 شد و اُو خِدْمَتگَرایِ خُو ره کوی کده دَزوا گُفت: ”آلی دَز مه
 بَگید که از مینکلِ ازمو کی طرفدارِ پادشاهِ اسرائیل آسته؟“
^{۱۲} یکی از خِدْمَتگَرایِ شی گُفت: ”هیچ کدَم مو، آى بادار مه
 پادشاه، بلکه اِلیشع نَبی که دَ اسرائیل آسته، پادشاهِ اسرائیل
 ره از هر توره که حتّی دَ اُتاقِ خاو خُو مَوگی، باخبر مونه.“
^{۱۳} پادشاه گُفت: ”بورید و تُوخ کُنید که اُو دَ کُجا یه، تا نفرا ره

رَی کده اُو ره دِسْتِگِیر کُنْم. “پس دَ پادشاه خبر دَده شُد که اِلِیشع فِعْلاً دَ دوتان اَسْتِه. ^{۱۴} اوخته اُو اَسپ سوارا و گاډی های جنگی ره قد یگ لشکر کُته دَ اُونجی رَی کد و اونا دَ غَیْتِ شاو شار ره محاصِرِه کد.

^{۱۵} خِدْمَتگَارِ مَرِدِ خُدا وختی صَباح گاه از خاو باله شُدِه بُرو رفت، دید که یگ لشکر قد اَسپ سوارا و گاډی های جنگی شار ره محاصِرِه کده؛ اوخته اُو رفته دَ اِلِیشع کُفت: “آه، آی بادار مه، چیز کار کنی؟” ^{۱۶} اُو دَ جواب شی کُفت: “ترس نَخور، چُون اُونای که قد ازمو یه کَلوتر از نفرای اَسْتِه که قد ازوا اَمْدِه.” ^{۱۷} اوخته اِلِیشع دُعا کده کُفت: “آی خُداوند، چیمای امزی ره واز کُو تا بِنگرِه.” پس خُداوند چیمای خِدْمَتگَارِ ره واز کد و اُو دید که کوه های چارطرفِ اِلِیشع پُر از اَسپ سوارا و گاډی های اَتشی اَسْتِه. ^{۱۸} امی که ارامیا تاه شُدِه طرفِ اِلِیشع اَمْد، اُو دَ پِیشِ خُداوند دُعا کده کُفت: “لُطفاً امی لشکر ره دَ کوری گِرِفْتار کُو.” پس خُداوند مُطابِقِ دِرْخاسْتِ اِلِیشع اونا ره دَ کوری گِرِفْتار کد. ^{۱۹} و اِلِیشع دَزوا کُفت: “ای راه و شاری نییه که شُمو میخاهید. از پُشتِ ازمه بَیید تا شُمو ره دَ پِیشِ مَرْدی بُرْم که دَ طَلب شی اَسْتِید.” و اونا ره دَ سامِرِه بُرد.

^{۲۰} وختی اونا دَ شارِ سامِرِه داخِل شُد، اِلِیشع کُفت: “آی خُداوند چیمای ازیا ره واز کُو تا بِنگرِه.” خُداوند چیمای ازوا ره واز کد و اونا دید که دَ سامِرِه اَسْتِه. ^{۲۱} وختی پادشاه اِسْرائیل اونا ره دید از اِلِیشع پُرسان کده کُفت: “آی آته مه، بُکُشُم اونا ره؟ بُکُشُم؟” ^{۲۲} اِلِیشع کُفت: “نه، نَکُش؛ آیا کسای

ره که تُو د زورِ شمشیر و کمون خُو اسیر میگیری، موكشي؟ بلکه د پیش ازوا نان و آو بیل تا بخوره و وچی کنه و پس د پیش بادار خُو بوره. “^{۲۳} اوخته پادشاه بلده ازوا یگ مهمانی کته ترتیب دد و غیتیکه اونا خورد و وچی کد، اونا ره رخصت کد تا پس د پیش بادار خُو بوره. بعد ازو بلده چند مدت عسکرای ارام دیگه د بله سرزمین اسرائیل حمله نکد.

قحطی د سامره

^{۲۴} لیکن بعد از چند وخت بنهدد پادشاه ارام تمام لشکر خُو ره جم کد و آمده شار سامره ره محاصره کد. ^{۲۵} د سامره سخت قحطی شد؛ ازی که محاصره ادامه دشت، قحطی د اندازه رسید که یگ سر الاغ د هشتاد مِثقال نُقره و یگ چارم حصه یگ منک مدفوع کوتر د پنج مِثقال نُقره سودا موشد. ^{۲۶} د امزو غیت د حالیکه پادشاه اسرائیل د بله دیوال شار قدم میزد، یگ خاتو چیغ زده دزو گفت: ”ای بادار مه پادشاه، دز مه کومک کو!“ ^{۲۷} پادشاه گفت: ”اگه خداوند تو ره کومک نکنه، ما از کجا تو ره کومک کنم؟ از خرمجوی خالی یا از چرخشت انگور خالی؟“ ^{۲۸} لیکن پادشاه بازم پُرسان کده گفت: ”چی مشکل دری؟“ او د جواب شی گفت: ”امی خاتو دز مه گفت، باچه خُو ره بدی که امروز بخوری، بسه صبح باچه ازمه ره موخوری.“ ^{۲۹} پس باچه ازمه ره پخته کده خوردی و روز دیگه شی ما دزو گفتم، باچه خُو ره بدی تا او ره بخوری، لیکن امی خاتو باچه خُو ره تاشه کد.“ ^{۳۰} وختی پادشاه توره خاتو ره شنید، کالای خُو ره چک کد؛ و ازی که پادشاه د بله دیوال قدم میزد بلده مردم معلوم شد که او د

زیر کالای خو پلاس پوشیدد. ^{۳۱} پادشاه گُفت: ”خدا امی کار ره، بلکه کلوتر ازی ره د حق مه کُنه اگه امروز سر ایِشع باچه شافاط ره از تن شی جدا نکُم.“ ^{۳۲} ایِشع د خانه خو شِستد و کته کلونا ام قد شی قتی بود. پادشاه یگ نفر ره پیشلو ری کد، لیکن پیش از رسیدون امزو نفر، ایِشع د ریش سفیدا گُفت: ”آیا خبر درید که ای باچه قاتل قاصد ری کده تا سر مره از تن مه جدا کنه؟ توخ کُنید، وختیکه قاصد مییه درگه ره کیپ کُنید و او ره از درگه پیش نیلید. اونه، آواز پایای بادار شی از پشت ازو مییه.“ ^{۳۳} او هنوز قد ازوا توره موگُفت که قاصد د پیش ازو رسید و از طرف پادشاه گُفت: ”امی بلا ره خداوند اُرده. پس چرا دیگه د امید خداوند بشُم.“

۷ ^۱ ایِشع گُفت: ”کلام خداوند ره بشنوید. خداوند اینی رقم مَوگیه، ’صباح د امزی غیت یگ منک بهترین آرد د یگ مِثقال نُقره و دو منک جو د یگ مِثقال نُقره د دان درگه سامره سودا موشه.“ ^۲ قومندانی که پادشاه د بازوی شی تکیه موکد د مردِ خدا گُفت: ”حتی اگه خداوند کلکینای آسمو ره ام واز کنه، آیا امکان دره که ای چیز واقع شنه؟“ ایِشع د جواب شی گُفت: ”تو قد چیمای خو ای ره مینگری، لیکن از شی خورده نمیتنی.“

ارامیا دوتا مونه

^۳ د امزو غیت چار مرد کولی گرفته د دان درگه شار شِستد. اونا د یگدیگه خو گُفت: ”چرا د اینجی بشینی تا بُمری؟“ ^۴ اگه

تصميم بگيري که د شار داخل شنی، د اونجی قحطی آسته و مو مومری و اگه د اینجی بونی ام مومری. پس آلی بیید که د خیمه‌گاه ارامیا بوری و خود ره تسلیم کنی؛ اگه مو ره زنده ایشت، زنده مومنی و اگه مو ره کُشت، مومری. ^۵ “پس اونا د غیتِ شام باله شده طرفِ خیمه‌گاهِ ارامیا رفت، لیکن وختی د بغلِ خیمه‌گاهِ ارامیا رسید، د اونجی هیچ کس نبود. ^۶ چون خداوند باعث شد که ارامیا آوازِ گاډی‌های جنگی، آوازِ آسپ‌ها و آوازِ لشکرِ کته ره د خیمه‌گاهِ خو بشنوه، د اندازه که اونا قد یگدیگه خو گفت: ”اونه، پادشاهِ اسرائیل پادشاهِ حتیا و پادشاهِ مصریا ره کرا کده تا د خلافِ ازمو جنگ کنه.“ ^۷ پس اونا باله شده د غیتِ شام دوتا کد و خیمه‌ها، آسپ‌ها، ألغ‌ها ره ایله کد. ارے، اونا خیمه‌گاهِ خو ره امو رقم که بود ایله کد و بلده نجاتِ جان خو دوتا کد. ^۸ امو نفرای کولی‌گرفته که د بغلِ خیمه‌گاهِ رسید، د یگ خیمه داخل شده خورد و وچی کد و ازونجی طلاً، نُقره و کالا ره گرفته بُرد و تاشه کد. بعد ازو پس آمده د یگ خیمه دیگه داخل شد و ازونجی ام یگو چیزا ره گرفته بُرد و تاشه کد.

^۹ اوخته د یگدیگه خو گفت: ”امی کار ره که مونی، خوب نییه. امروز روزِ خوشخبری آسته و مو چپ ششته؛ اگه تا روشنی صبح معطل کنی، یگو بلا د بله مو مییه. پس بیید که بوری و د خانه پادشاه خبر بدی.“ ^{۱۰} پس اونا رفته پیره‌دارای درگه شار ره کوی کد و نزوا گفت: ”مو د خیمه‌گاهِ ارامیا در آمدی و دیدی که د اونجی هیچ کس نبود و آوازِ هیچ کس شنیده نشد، بلکه آسپ‌ها و ألغا بسته بود و خیمه‌ها امو رقم ایله شد.“ ^{۱۱} پیره‌دارا جار زد و ای خبر ره د خانه

پادشاه رَسَنَد. ^{۱۲} پادشاه نِیمِ شاو از خاو باله شُد و دَ خدمتگاری خُو کُفت: ”آلی ما دَز شُمُو مُوگِیم که ارامیا دَ حقِ ازمو چیز کار میخایه انجام بَدیه: اونا میدَنه که کُشنگی مو ره از پای اَندخته؛ امزی خاطر اونا از خیمه‌گاه بُرو رفته و خودون ره دَ بیابو تاشه کده و قد یگدیگه خُو مُوگیه، وختیکه اونا از شار بُرو بییه، اونا ره زنده میگیری و دَ شار داخل مُوشی.“ ^{۱۳} لیکن یکی از خدمتگاری شی کُفت: ”بیل که چند نفر پَنج اَسپی ره که دَ شار باقی منده گِرِفته بوره، چُون اگه گِرِفتار شُد، عاقبتِ ازوا و عاقبتِ تمامِ مردُمِ اسرائیل که باقی منده یگ اَسته، یعنی پگ دَ عاقبتِ تمامِ مردُمِ اسرائیل که بخاطرِ قحطی از بین رفته گِرِفتار مُوشه. پس بیه که اونا ره ریی کنی و بِنگری چی مُوشه.“ ^{۱۴} اوخته اونا دُو گاډی ره قد اَسپ های شی آماده کد و پادشاه اونا ره از پُشتِ لَشکرِ ارامیا ریی کده کُفت: ”بورید و بِنگرید که چی گپ شُد.“ ^{۱۵} اونا تا دریای اُردن از پُشتِ ازوا رفت و دید که تمامِ راه پُر از کالا و اَسبابی بُود که ارامیا از وَرخطایی اَندختد. پس نفرای که ریی شُد پس اَمَد و دَ پادشاه خبر دَد.

^{۱۶} اوخته مردُمِ بُرو رفت و خیمه‌گاهِ ارامیا ره چور کد. اَمُو رقم که خُداوند کُفتد، یگ مَنک بهترین آرد دَ یگ مِثقال نُقره و دُو مَنک جو دَ یگ مِثقال نُقره سَودا شُد. ^{۱۷} پادشاه اَمُو قومندان ره که دَ بازوی شی تکیه مُوكد دَ درگه شار قرار دَد. وختی مردُمِ هُجوم بُرد، اُو ره دَ نزدیکِ درگه شار تی پای کد و اُو مُرد، اَمُو رقم که مَرِدِ خُدا دَ غَیبتیکه پادشاه پیشِ اَزو رفتد، پیشگوی کد. ^{۱۸} چُون وختیکه مَرِدِ خُدا دَ پادشاه کُفتد: ”صَباح دَ امزی غَیت یگ مَنک بهترین آرد دَ یگ مِثقال نُقره

و دُو مَنک جَو دَ یگ مِثقال نُقره دَ دانِ درگه سامِرِه سَودا مُوشه،^{۱۹} “قومندان دَ جوابِ مَرِدِ خُدا کُفتُد: ”حتی اگه خُداوند کَلکینای آسمو ره ام واز کنه، آیا امکان دَره که ای چیز واقع شُنه؟“ اِیشع دَ جوابِ شی کُفتُد: ”تُو قد چیمای خُو ای ره مینگری، لیکن از شی خورده نَمیتنی.“^{۲۰} پس امی چیز واقعاً دَ حق ازو شُد، چُون مَرِدُم اُو ره تَی پای کد.

مُلکِ خاتونِ شونمی پس دده مُوشه

۸ اِیشع دَ خاتونی که باچه شی ره زنده کد کُفت: ”تُو و خانوار تُو باله شُدِه بورید و دَ هر جای که میتنید جای-د- جای شنید، چُون خُداوند حُکم کده که قحطی بییه و قحطی حتماً بَلدِه هفت سال دَ امزی سرزمی مییه.“^۲ پس امو خاتو مطابقِ کلامِ مَرِدِ خُدا رفتار کد؛ اُو باله شُدِه قد خانوار خُو رفت و مَدَتِ هفت سال دَ سرزمینِ فَلَسطینیا زندگی کد.^۳ بعد از ختمِ هفت سال امو خاتو از سرزمینِ فَلَسطینیا پس آمد و دَ پیشِ پادشاه رفت تا خواهش کنه که خانه و زمین شی ره بَلدِه ازو پس بدیه.^۴ دَ امزو غیت پادشاه قد گیحازی، خِدمتگارِ مَرِدِ خُدا توره گویی مُوکد و دَزو مُوکُفت: ”آلی تمامِ کارای بزرگ ره که اِیشع انجام دده، دَز مه بگی.“^۵ دَ حالی که گیحازی بَلدِه پادشاه نقلِ مُوکد که اِیشع چطور مُرده ره زنده کد، امو خاتو که اِیشع باچه شی ره زنده کد دَ پیشِ پادشاه آمد تا بَلدِه گِرِفتونِ خانه و زمین خُو درخاست بدیه. اوخته گیحازی کُفت: ”آی بدار مه پادشاه، ای امو خاتو آسته و ای ام امو باچه که اِیشع زنده کد.“^۶ وختی

پادشاه از خاتو پُرسان کد، اُو پگِ قِصّه ره دَزشی نَقْل کد.
پس پادشاه یکی از نفرای دَر بار خُو ره بَلدِه پِش بُردِ کارای
امزُو خاتو تعین کده گُفت: ”تمام چیزای ره که ازی بُود پس
تسلیم شی کُو و پگِ حاصِلاتِ زمین شی ره که از روزی
رفتون شی تا آلی ره دَ دست آمده دَزشی پس بدی.“

مَرگِ بِنِ هَدَد

۷ یگِ زمانِ اِیشعِ دَ دَمِشَقِ رِفت و از قِضا بِنِ هَدَدِ پادشاهِ ارام
ناجور بُود. پس دَ پادشاه گُفته شد: ”مَرِدِ خُدا دَ اِینجی اَمده.“
۸ اوخته پادشاه دَ حَزائیل گُفت: ”یگِ تَحْفَه گِرِفته بَلدِه مُلاقاتِ
مَرِدِ خُدا بُوَرُو و دَ وَسِیلَه اَزُو از خُداوند پُرسان کُو که آیا ما
امزی ناجوری خُوب موشُم یا نه؟“ ۹ پس حَزائیل رِفت تا
اِیشع ره مُلاقاتِ کنه؛ اُو چِل بارِ اَشْتُر از بَهِتَرین چیزای
دَمِشَقِ ره دَ عِنوانِ تَحْفَه قَد خُو گِرِفته بُرد و رِفته دَ حُضُورِ
اِیشع ایسته شد و گُفت: ”باچِه تُو بِنِ هَدَدِ پادشاهِ ارام مَره
پیش اَز تُو رِیی کده و پُرسان مونه که، ’آیا ازی ناجوری خُوب
موشُم یا نه؟‘“ ۱۰ اِیشع دَ جِوابِ شی گُفت: ”تُو رِفته دَ زُو
بُگی، ’تُو حتماً خُوب موشی؛ لیکن خُداوند دَز مه نِشو دده
که اُو حتماً مومره.“ ۱۱ اوخته اِیشع چیمای خُو ره دَ حَزائیل
دوخته سُون اَزُو تُوخ کد تاکه اُو خَجَلِ شُد. بعد اَزُو مَرِدِ خُدا
دَ چخرا کدو شد ۱۲ و حَزائیل پُرسان کده گُفت: ”آی بادار مه،
چرا چخرا مونی؟“ اُو دَ جِوابِ شی گُفت: ”چُون ما میدنم که
تُو چی بلا- و- مُصِیبت ره دَ بَلِه بَنی اِسْرائیل میری؛ تُو قلعهِ
های ازوا ره قَد آتِشِ دَر میدی، جوانای ازوا ره قَد شمشیر
مُوکشی، بچکِچای ریزه ازوا ره لَغِه- مال مونی و کوره

خاتونوی شکامتوی ازوا ره پاره مونی. “^{۱۳} حزائیل گُفت: ”ما خدمتگار تو که کلوتر از یگ سگ نیستم، چطور میتُم ای رقم کار بزرگ ره انجام بدیم؟“ ایّشع دَ جواب شی گُفت: ”خداوند دَز مه نشو دده که تو پادشاه ارام موشی.“^{۱۴} پس حزائیل از پیش ایّشع ری شده دَ پیش بادار خو پس آمد و بنهدد دزو گُفت: ”ایّشع دَز تو چی گُفت؟“ حزائیل دَ جواب شی گُفت: ”دَز مه گُفت که تو حتماً خوب موشی.“^{۱۵} لیکن صَباح امزو روز حزائیل روی جایی ره گِرِفته دَ او غوڅه کد و دَ بله روی پادشاه اوار کد تاکه او مُرد و حزائیل دَ جای شی پادشاه شد.

پادشاهی یهورام دَ یهودا

^{۱۶} دَ سال پَنجُم پادشاهی یورام باچه آخاب پادشاه اسرائیل، دَ غیتیکه یهوشافاط هنوز پادشاه یهودا بود، یهورام باچه یهوشافاط پادشاه یهودا، شروع دَ پادشاهی کد. ^{۱۷} او سی و دو ساله بود که پادشاه شد و هشت سال دَ اورشَلیم پادشاهی کد. ^{۱۸} او دَ راه های پادشایون اسرائیل رفته رقمی رفتار کد که خانوار آخاب رفتار کد، چون دُختر آخاب خاتون ازو بود؛ او چیزی ره که دَ نظر خداوند بد بود، انجام میدد. ^{۱۹} باوجود ازی ام خداوند بخاطر خدمتگار خو داوود نخواست که یهودا ره نابود کنه، چون دزو وعده کد که بلده ازو و اولاده شی همیشه یگ چراغ روشو نگاه مونه.

^{۲۰} دَ دورون پادشاهی یهورام، ادومیا از تابعیت یهودا سرکشی کد و بلده خو یگ پادشاه انتخاب کد. ^{۲۱} پس یهورام قد تمام

گاډی های جنگی خو د صَعیر رفت. د اُونجی اِدومیا یهورام
 ره قد قومندانای گاډی های جنگی شی محاصره کد و او د
 غیت شاو باله شده د بله اِدومیا حمله کد، لیکن لشکر شی
 دوتا کده د خیمه های خو رفت. ^{۲۲} اِدوم تا امروز از تابعیت
 یهودا سرکشی مونه و لینه ام د عین زمان از تابعیت یهودا
 سرکشی کد. ^{۲۳} باقی کارای یهورام و چیزای که کد د کتاب
 تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه. ^{۲۴} وختی یهورام فوت کده قد
 بابه گلونای خو خاو کد و د شار داوود د مینکل بابه گلونای
 خو دفن شد، باچه شی آخزیه د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی آخزیه د یهودا

^{۲۵} د سال دوازدهم پادشاهی یورام باچه آخاب پادشاه
 اسرائیل، آخزیه باچه یهورام پادشاه یهودا شروع د پادشاهی
 کد. ^{۲۶} آخزیه بیست و دو ساله بود که پادشاه شد و یگ سال
 د اورشلیم حکمرانی کد. نام آبه شی عتلیا نوسه عمری
 پادشاه اسرائیل بود. ^{۲۷} او ام د راه های خانوار آخاب رفت و
 چیزی ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد، امو رقم که
 خانوار آخاب انجام ددد، چون او داماد خانوار آخاب بود.

^{۲۸} آخزیه قد یورام باچه آخاب د جنگ حزائیل پادشاه ارام د
 راموت جلعاد رفت و ارامیا یورام ره د اُونجی زخمی کد.
^{۲۹} یورام پادشاه پس د یزرعیل آمد تا زخم های ره تداوی کنه
 که ارامیا د راموت دزو زد، چون او د غیت جنگ قد
 حزائیل پادشاه ارام زخم خورد. د امزو وخت آخزیه باچه
 یهورام پادشاه یهودا د یزرعیل آمد تا از یورام باچه آخاب

خبر بگیری، چون او زخمی شد.

مَسَحَ شُدونِ يَهُو

۹ اِيشع نبي از دِسته انبيا يگ نفر ره كوي كد و دزو
گفت: ”كمر خو ره بسته كو و اينی بوتلِ روغو ره د دست
خو گرفته د راموت- جلعاد بورو. ^۲ وختيکه د اونجی رسیدی،
ييهو باچه يهوشافاط نوسه نمشی ره پيدا كو و د پيش ازو
رفته او ره از بين رفيقای شی بخيزن و د يگ اُتاقِ تنها بُر.
^۳ اوخته بوتلِ روغو ره گرفته د سر شی شیو كو و بُگی،
'خداوند اینی رقم موكيه: 'تو ره د پادشاهی اسرائيل مَسَح
كدم.'“ بعد ازو درگه ره واز كو و بدون طال- و- طول دوتا
كو.“

^۴ پس امو مردِ جوان يعنی امو نبي جوان د راموت- جلعاد
رفت. ^۵ وختی او د اونجی رسید، قومندانای لشکر يگجای
شسته بود. اوخته او گفت: ”ای قومندان، ما بلده تو يگ
پيغام درم.“ ييهو گفت: ”بلده كدم مو؟“ او گفت: ”بلده از تو،
ای قومندان.“ ^۶ پس ييهو باله شده منه خانه رفت و نبي روغو
ره د سر شی شیو كده دز شی گفت: ”خداوند، خدای
اسرائيل اینی رقم موكيه، 'ما تو ره د بله قومِ خداوند، يعنی د
بله اسرائيل بحيث پادشاه مَسَح كدم. ^۷ تو بايد خانوارِ بادار
خو آخاب ره از بين بُبری تا ما انتقامِ خونِ خدمتگرایِ خو
انبيا و انتقامِ خونِ تمامِ خدمتگرایِ ديگه خو ره از ايزابل
بگیرم. ^۸ ارے، تمامِ خانوارِ آخاب نابود موشه؛ ما از خانوارِ
آخاب هر مرد- و- باچه شی ره چی غلام و چی آزاد، د

إِسْرَائِيلَ مِنْ بَيْنِ مُؤَبَّرِمْ. ^٩ خَانَوَارِ أَخَابِ رِه رَقْمِ خَانَوَارِ يَرْبَعَامِ
 بَاجِه نِبَاطِ وَ رَقْمِ خَانَوَارِ بَعِشَا بَاجِه أَخِيَا جُورِ مُؤَبَّرِمْ. ^{١٠} سَكَا
 اِيْزَابِلِ رِه دَ زَمِيْنِ يَزْرَعِيْلِ مُؤَخَوْرِه وَ هِيْجِ كَسِ أَوْ رِه دَفْنِ
 نَمُوْنِه. “ بَعْدِ اَمْزِي تَوْرَا، نَبِيْ دَرْگِه رِه وَازِ كَدِه دُوْتَا كَدِ.

^{١١} وَخْتِي يِيْهُو بُرْ شُدِه پِيْشِ خِدْمَتْگَارَايِ بَادَارِ خُوْ اَمْدِ، يَكِي
 اَزْوَا پُرْسَانَ كَدِه كُفْتِ: “خَيْرِيْتِ اَسْتِه؟ اَوْ مَرْدَكِ دِيُوْنِه اَزِ چِي
 خَاطِرِ پِيْشِ تُوْ اَمْدُدْ؟” يِيْهُو دَ جَوَابِ شِي كُفْتِ: “شَمُوْ مِيْدِنِيْدِ
 كِه اَدَمِ دِيُوْنِه تَوْرِه دِيُوْنِكِي مُوْگِيَه. “ ^{١٢} اُوْنَا كُفْتِ: “دَرْوَعِ نَكِي؛
 دَزِ مَوْ بُوْگِي كِه چِي كُفْتِ. “ يِيْهُو كُفْتِ: “اَوْ قَدِ اَزْمِه اِيْنِي رَقْمِ وَ
 اِيْنِي رَقْمِ نَقْلِ كَدِ وَ كُفْتِ، ‘خُدَاوَنْدِ اِيْنِي رَقْمِ مُوْگِيَه: مَا تُوْ رِه دَ
 بَلِهِ اِسْرَائِيْلِ بَحِيْثِ پَادِشَاهِ مَسْحِ كُدَمْ. “ ^{١٣} اَوْخْتِه اُوْنَا عَجَلِه
 كَدِه هَرِ كُدَمْ شِي چِيْنِ خُوْ رِه گِرْفِتِ وَ دَ رُوِي زِيْنِه هَا دَ تِي
 پَايِ اَزُوْ اَوَارِ كَدِ وَ شِيْپُوْرِ رِه دَ صَدَا اُوْرْدِه شَعَارِ دَدِ: “يِيْهُو
 پَادِشَاهِ اَسْتِه!”

يُورَامِ وَ اَخْزِيَا هِ كُشْتِه مُوْشِه

^{١٤} پَسِ يِيْهُو بَاجِه يَهُوْشَافَاطِ نُوْسِه نِمِشِي دَ خِلَافِ يُورَامِ نَقْشِه
 كَشِيْدِ. دَمَزُوْ غِيْتِ يُورَامِ وَ پَكِ لَشْكِرِ اِسْرَائِيْلِ اَزِ رَامُوْتِ
 جِلْعَادِ دَ بَرَابَرِ حَزَائِيْلِ پَادِشَاهِ اَرَامِ دِفَاعِ مُوْكَدِ؛ ^{١٥} لِيْكَنِ يُورَامِ
 پَادِشَاهِ پَسِ دَ يَزْرَعِيْلِ اَمْدُدْ تَا زَخْمِ هَايِ رِه تَدَاوِي كُنِه كِه
 اَرَامِيَا دَ غِيْتِ جَنْگِ قَدِ حَزَائِيْلِ پَادِشَاهِ اَرَامِ دَزُوْ زَدِه بُوْدِ.
 اَوْخْتِه يِيْهُو كُفْتِ: “اَكِه وَاقِعاً دِلِ شَمُوْ اَمِي رَقْمِ اَسْتِه، پَسِ
 هِيْجِ كَسِ رِه نَيْلِيْدِ كِه اَزِ شَارِ بُرْ شُنِه وَ رَفْتِه خَبَرِ رِه دَ يَزْرَعِيْلِ
 بَرِسْنِه. “ ^{١٦} اَوْخْتِه يِيْهُو دَ گَاډِي خُوْ سَوَارِ شُدِه دَ يَزْرَعِيْلِ رَفْتِ،

چراکه یورام د اُونجی د جاگه بُود و اَخزیاہ پادشاہِ یهوُدا
خبرگیرِ یورام اَمُدُد.

^{۱۷} پیره داری که د بله بُرج یزرعیل ایسته بُود، دید که دسته ییهُو
مییه، اُو چیغ زده گُفت: ”یگ جم ره مینگرم که مییه.“ یورام
گُفت: ”یگ سوار ره د دم راه ازوا ری کُو تا پُرسان کنه که
خیریت آسته؟“ ^{۱۸} پس یگ اَسپ سوار د دم راه ازو رفت و
گُفت: ”پادشاہ پُرسان کده مُوگیه، ’خیریت آسته؟‘“ ییهُو د
جواب شی گُفت: ”تُو چی کار دری که خیریت آسته یا نه؟ از
پُشت ازمه بیه.“ پیره دار خبر دده گُفت: ”قاصد د پیش ازوا
رسید، لیکن پس نمییه.“ ^{۱۹} پس یورام یگ اَسپ سوارِ دیگه ره
ری کد و اُو د پیش ازوا رفته گُفت: ”پادشاہ پُرسان کده
مُوگیه، ’خیریت آسته؟‘“ ییهُو گُفت: ”تُو چی کار دری که
خیریت آسته یا نه؟ از پُشت ازمه بیه.“ ^{۲۰} پیره دار بسم خبر
دده گُفت: ”اُو د پیش ازوا رسید، لیکن پس نمییه؛ گاډی
دوندون نفرِ اول رقم گاډی دوندون ییهُو نوسه نمشی آسته،
چون ییهُو رقم دیونه گو وری میدونه.“

^{۲۱} یورام گُفت: ”گاډی مره آماده کُنید.“ و اونا گاډی شی ره
آماده کد. اوخته یورام پادشاہِ اسرائیل و اَخزیاہ پادشاہِ
یهُودا، هر کُدم شی د گاډی خو سوار شده د دم راه ییهُو رفت
و اونا د بله زمین نابوت یزرعیلی قد ازو روی د روی شد.
^{۲۲} وختی یورام، ییهُو ره دید، گُفت: ”ای ییهُو، خیریت آسته؟“
اُو د جواب شی گُفت: ”چطور میتنه خیریت بشه تا زمانی
که زناکاری و جادوگری آبه تُو ایزابل د ای اندازه کلو بشه؟“
^{۲۳} اوخته یورام گاډی خو ره تاو دده دوتا کد و د اَخزیاہ

گفت: ”أى أخزياه، خيانت شده!“^{۲۴} د امزو لحظه ييهو كمون خو ره د دست خو گرفته كش كد و تير ره د مينكل دو شانه يورام زد كه تير از قلب شى بر شد و او د روى گاډى خو افتد.^{۲۵} ييهو د معاون خو بدقر گفت: ”او ره باله كو و د زمين نابوت يزريعلى پورته كو. د ياد خو بير، وختيكه ما و تو جوړه د گاډى هاى خو از پشت آته شى آخاب مورفتى، اينى وحى ره خداوند د باره شى رى كد؛^{۲۶} خداوند گفت: ’ما ديروز خون نابوت و خون باچه هاى شى ره ديدم. امچنان خداوند گفت: ’ما د امزى پتى زمى جزاى تو ره ميديم. پس آلى او ره باله كو و د مطابق كلام خداوند د امزو پتى زمى پورته كو.“

^{۲۷} وختى اخزياه پادشاه يهودا امو واقعه ره ديد، او طرف بيت-هگان دوتا كد، ليكن ييهو او ره د مبال كد و امر كده گفت: ”او ره ام بزويد!“ پس او ره ام د منه گاډى شى د سريلكى گور د نزديك يبلعام زد و او تا مگيدو دوتا كد و د امونجى مرد.^{۲۸} خدمتگاراى شى او ره د منه يگ گاډى د اورشليم برد و د قبر خود شى د شار داوود، د مينكل بابو كلوناي شى دفن كد.^{۲۹} اخزياه د سال يازدهم پادشاهى يورام باچه آخاب د بله يهودا پادشاه شد.

مرگ ايزابل

^{۳۰} وختيكه ييهو د يزريعل رسيد، ايزابل اى ره شنيد و چيمى خو ره سرمه كده سر-و-صورت خو ره جوړ كد و از كلين برو ره توخ كد.^{۳۱} وختى ييهو د درگه شار در آمد،

ایزابیل ازو پُرسان کده گُفت: ”آی پیرو زمری، آی قاتلِ بادر خو، خیریت آسته؟“ ^{۲۲} ییهو سونِ کلکینِ توخ کد و گُفت: ”کی طرفدارِ ازمه یه؟ آیا کسی آسته؟“ اوخته دُو یا سه نفر از خدمتگاری قصر از کلکینِ سونِ ازو توخ کد ^{۲۳} و ییهو دزوا گُفت: ”او ره پورته کُنید.“ پس اونا ایزابیل ره تاه پورته کد و خون شی دَ دیوال و دَ آسپ های که او ره تی پای کد، تیت شد. ^{۲۴} بعد ازو ییهو داخلِ رفته خورد و وُچی کد و گُفت: ”توخ کُنید که امو خاتونِ لعنتی دَفن شنه، چراکه او دُخترِ پادشاه آسته.“ ^{۲۵} لیکنِ وختی اونا بلده دَفن کدونِ ازو رفت، بغیر از کاسه سر، پای ها و قف های آله شی، دیگه چیزِ ازو ره پیدا نَتَنست. ^{۲۶} اوخته اونا پس آمد و امو خبر ره دَ ییهو رَسند و او گُفت: ”ای کارِ مطابقِ کلامِ خداوند شده که دَ وسیله خدمتگارِ خو ایلایِ تشبیِ پیشگویی کده گُفتد: ’گوشتِ ایزابیل ره دَ زمینِ یزرعیل سگا مُوخوره ^{۲۷} و لاشِ ایزابیل رقمِ سرگینِ آلی دَ زمینِ یزرعیل دَ رویِ زمی موفته، دَ شکلی که هیچ کس گُفته نَمیتنه که او ایزابیل آسته.“

مرگِ باچه های آخاب

۱۰ دَ امزو زمان هفتاد باچه آخاب دَ سامره بود. پس ییهو چند خط نوشته کده دَ سامره دَ رهبرایِ یزرعیل، ریش سفیدا و سرپرستایِ باچه های آخاب ری کد و گُفت: ^۲ ”ازی که باچه های بادر شمو قد شمو آسته و گاژی ها، آسپ ها، شارِ دیوالدار و سلاح ام دَرید، امی که ای خط دز شمو رسید، ^۳ بهترین و لایقترینِ باچه بادر خو ره انتخاب کُنید و

اَو رِه دَ تَخْتِ آتِه شِي بِشِنْدَنِيد و بخاطرِ خانوارِ بادارِ خُو
 جنگِ كُنِيد. ^۴ ليكن اونا غدر ترس خورد و قد يگديگه خُو
 گُفت: ”اونه، دُو پادشاه نَتَنِست كه دَ برابرِ ييهو مُقاومتِ كنه؛
 پس مو چطور مِيَتَنِی كه مُقاومتِ كنی؟“ ^۵ اوخته مسؤل
 قصر، قومندانِ شار، ريش سفيدا و سرپرستا دَ ييهو پيغام
 رِي كده گُفت: ”مو خِدْمَتگاراى تُو اَسْتِي و هر چيزي كه اَمَر
 كنى مو دَ جاي ميري. مو هيچ كس ره پادشاه جور نَمُونِي؛
 هر چيزي كه دَ نظر تُو خُوب معلوم موشه اَمُو رَقْم كُو.“ ^۶ پس
 ييهو يگ خطِ ديگه نوشته كده دَزوا گُفت: ”اگه شَمُو قد ازمه
 اَسْتِيد و از ايد مه موشيد، سر هاى باچهگونِ بادارِ خُو ره
 بگيريد و صَباح دَ امزى غَيْتِ دَ يِزرَعيلِ پيشِ ازمه بييد.“ اَمُو
 شاهزاده ها كه هفتاد نفر بُود و اونا قد كنه كلوناي شار كه
 مسؤلِ كنه كدو و تَرَبِيه ازوا بُود زندگي موكد. ^۷ وختي خطِ دَ
 پيشِ ازوا رسيد، اونا باچه هاى پادشاه ره گِرِفْتِه هر هفتاد
 شِي ره كُشت و سر هاى ازوا ره دَ سَبَدها ايشته دَ يِزرَعيلِ
 پيشِ ييهو رِي كد. ^۸ اوخته قاصدِ اَمَد و دَ ييهو خبر دده گُفت:
 ”سر هاى باچهگونِ پادشاه ره اُورده.“ اُو گُفت: ”اونا ره دَ
 پيشِ درگه شار دَ دُو جاي كوډ كنيدي و تا صَباح اَمُو رَقْم
 بيليد.“ ^۹ و ييهو صَباح گاه بُرو رفته دَ پيشِ رُويِ مَرْدَم ايسته
 شُد و گُفت: ”شَمُو بيگناه اَسْتِيد. ما دَ ضِدِ بادارِ خُو شورشِ
 كدُم و اُو ره كُشتُم، ليكن امي نفرا ره پگ شِي ره كي كُشته؟
^{۱۰} پس بدنيدي كه از كلامِ خُداوند كه اُو دَ باره خانوارِ اَخاب
 گُفته، يگ حرف شِي اَم دَ زمي نَموفته و خُداوند چيزي ره كه
 دَ وسيله خِدْمَتگارِ خُو ايليا گُفته، دَ جاي ميره.“ ^{۱۱} پس ييهو
 پگ كساي ره كه از خانوارِ اَخاب دَ يِزرَعيلِ باقى مَنَدُد قد
 كنه كلونا، دوستا و پيشوايون شِي كُشت و هيچ كس ره از

أَخَابَ دَ يَزْرَعِيلَ بَاقِيَ نَهْ أَيْشْت.

۱۲ بعد ازو ييهو باله شده سون سامره رى شد. د بيت - عيقد
چوپونو د بين راه ۱۳ ييهو قد قومای اخزياه پادشاه يهودا روى
د روى شد و گفت: "شمو كى استيد؟" اونا گفت: "مو قومای
اخزياه استى و امدے كه از باچه های پادشاه و از باچه های
ملكه ايزابل احوال بگیری." ۱۴ ييهو گفت: "اونا ره زنده
بگیريد." پس اونا ره زنده گرفت و پگ ازوا ره كه چل و دو
نفر بود، د بغل چقورى بيت - عيقد كشت و هيچ كدم شى ره
زنده نه ايشت. ۱۵ بعد ازى كه ييهو ازونجى رى شد، قد
يهوناداب باچه ركاب كه د دم راه ازو امدد، روى د روى شد
و قد ازو منده نشى كده گفت: "آيا دل ازتو دز مه راست
استه، امو رقم كه دل ازمه دز تو راست استه؟" يهوناداب د
جواب شى گفت: "آرى، راست استه." ييهو گفت: "اگه اى
رقم استه، دست خو ره دز مه بدى." او دست خو ره دد و
ييهو او ره د گاځى خو باله كده ۱۶ گفت: "قد ازمه بيه و غيرتى
ره كه بلده خداوند درم بنگر." پس اونا او ره د گاځى ييهو
سوار كد. ۱۷ وختى ييهو د سامره رسيد، پگ كسای ره كه از
خانوار اخاب د سامره باقى مند كشت، د اندازه كه اثر ازو
باقى نمند، امو رقم كه خداوند د ايليا گفتد.

كُشته شدونِ بعل پرستا

۱۸ بعد ازو ييهو پگ مردم ره جم كده دزوا گفت: "أَخَابَ بَعْل
ره كم پرستش كد، ليكن ما، ييهو او ره كلو پرستش مونم.
۱۹ پس آلى پگ انبيای بعل و پگ پيشوايون ازو ره قد تمام

کسای که او ره پرستش مونه کوی کده پیش ازمه بیرید، یگ شی ام نمنه؛ چون قصد درم که یگ قربانی غدر کته بلده بعل تقدیم کنم. هرکسی که حاضر نشنه زنده نمونه. “ لیکن ییهو

ای کار ره از روی چالاکی کد تا کسای ره که بعل ره

پرستش موکد، از بین بیره. ^{۲۰} ییهو گفت: “ یگ مراسم خاص

بلده بعل برگزار کنید. “ و اونا ای ره اعلان کد. ^{۲۱} ییهو د تمام

اسرائیل پیغام ری کد و پگ کسای که بعل ره پرستش موکد،

آمد و کسی باقی نمند که حاضر نشده بشه. اونا د بت خانه

بعل داخل شد و بت خانه بعل از سر تا آخر پُر شد. ^{۲۲} اوخته

ییهو د نفری که مسئول کالا بود گفت: “ بلده تمام کسای که

بعل ره پرستش مونه، کالا بیر. “ و او بلده ازوا کالا آورد.

^{۲۳} بعد ازو ییهو و یهوناداب باچه رکاب د بت خانه بعل در

آمد و د کسای که بعل ره پرستش موکد گفت: “ بیاید و

بنگرید که از خدمتگاری خداوند د اینجی د مینکل شمو کس

نبشه، بلکه تنها پرستش کننده های بعل بشه و بس. “ ^{۲۴} پس

اونا داخل رفت تا قربانی های سوختنی و قربانی های دیگه

تقدیم کنه. پیش از رفتو ییهو هشتاد نفر خو ره د برو ایستلجی

کده گفتد: “ اگه یگ نفر امزی کسای که دز شمو تسلیم کدیم

دوتا کنه، جان خو ره د عوض جان ازو از دست میدید. “

^{۲۵} امی که ییهو از تقدیم کدون قربانی های سوختنی خلاص

شد، او د پیردارا و قومندانای خو امر کده گفت: “ داخل

شنید و اونا ره بکشید؛ نیلید که دوتا کنه. “ پس پگ ازوا ره

از دم شمشیر تیر کد. پیردارا و قومندانای جسدای ازوا ره برو

اندخت و بعد ازو د قسمت داخلی بت خانه بعل در آمد.

^{۲۶} اونا ستون های پرستشی ره که د بت خانه بعل بود، برو

آورده سوختند. ^{۲۷} بعد ازو اونا ستون های پرستشی بعل ره

میده کد و بُت خانِه بعل ره بیرو کده کِنار آب جور کد که تا امروز امو رقم آسته.

^{۲۸} د امزی رقم ییهو بعل ره از اسرائیل بکلی نابود کد. ^{۲۹} لیکن ییهو از پیروی گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد، یعنی از پرستشِ گوسله های طَلایی که د بیت-ئیل و دان بود، رُوی نگشتند. ^{۳۰} باوجود ازی ام خداوند د ییهو گفت: ”ازی که تو کار خو ره خوب انجام ددی و چیزی ره که د نظر مه خوب بود د جای اُوردی و مطابقِ تمام چیزای که د دل مه بود، د حق خانوارِ آخاب کدی، اولاده تو تا پشتِ چارم د تختِ اسرائیل میشینه.“
^{۳۱} لیکن ییهو فکر خو ره نگرِفت و قد تمامِ دل خو از شریعتِ خداوند، خدای اسرائیل پیروی نکد، چون او از گناه های یربعام که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد.

^{۳۲} د امزو زمان خداوند ریزه کدونِ سرزمینِ اسرائیل ره شروع کد. پس حزائیل بنی اسرائیل ره د تمامِ سرحدای ازوا زده شکست دد: ^{۳۳} از دریای اُردن طرفِ شرق، تمامِ سرزمینِ جلعاد، یعنی منطقه جادیا، رئوبینیا و منسیا ره زد که از عروعر د درّه ارنون تا جلعاد و باشان ادامه دشت. ^{۳۴} باقی کارای ییهو و پگ چیزای که کد و قدرت شی د کتابِ تواریخ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^{۳۵} وختی ییهو فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د سامره دفن شد، باچه شی یهواخاز د جای شی پادشاه شد. ^{۳۶} ییهو مدتِ بیست و هشت سال د سامره د بله اسرائیل پادشاهی کد.

۱۱ وختی عتلیا آبه آخزیاہ دید که باچه شی مُرده، او باله شد تا پگ خانوارِ پادشاه ره د قتل برسنه. ^۲ مگم یهوشبع دُخترِ یهورام پادشاه که خوارِ آخزیاہ بود، یوآش باچه آخزیاہ ره گرفت و او ره از مینکلِ باچه های پادشاه که قرار بود کُشته شنه دُزی کد و قد دایه شی د یگ اُتاقِ خاو از عتلیا تاشه کد و او کُشته نشد. ^۳ یوآش مدتِ شش سال قد دایه خو د خانه خُداوند تاشه بود و عتلیا د سرزمینِ یهودا حکمرانی موکد.

^۴ د سالِ هفتم، یهویداع پیشوا پیغام ربی کده قومندانای دسته های صد نفری، اجیرا و پیره دارا ره د خانه خُداوند د پیش خو کوی کد. او قد ازوا عهد-و-پیمان بسته کده اونا ره د خانه خُداوند قسم دد و بعد ازو باچه پادشاه ره دزوا نشو دد ^۵ و دزوا امر کده گفت: ”کاری که شمو باید کُنید اینی آسته: شمو کسای که د روزِ آرام و وظیفه اجرا مُونید، یگ سوّم شمو از قصرِ پادشاه نگاهوانی کُنید. ^۶ یگ سوّم دیگه شمو د درگه سور حاضر بشید و یگ سوّم شمو ام د درگه پشتِ سرِ پیره دارا جای-د-جای شنید، پیره دارای که د نوبت از قصر نگاهوانی مونه. ^۷ شمو دو دسته دیگه که د روزِ آرام رخصت آستید، از پادشاه د خانه خُداوند نگاهوانی کُنید. ^۸ هر کدم شمو سلاحِ خو ره د دستِ خو بگیرید و د چارطرفِ پادشاه جای-د-جای شنید؛ هر کسی که د قطار های شمو نزدیک شد، او ره بکُشید. هر غیتیکه پادشاه برو موره و داخل مییه، قد ازو یگجای بشید.“

پس قومندانای دِسته های صد نفری مُطابقِ چیزای که

یهویاداع پیشوا امر کدُ عمل کد. اونا هر کدُم شی قد نفرای
خو، چی کسای که دَ روزِ آرام و وظیفه دَشت و چی کسای که
دَ روزِ آرام رُخصت بُود، دَ پیشِ یهویاداع پیشوا آمد. ^{۱۰} اوخته
پیشوا نیزه ها و سپرهای ره که دَ داوود پادشاه تعلق دَشت و
دَ خانه خُداوند بُود، دَ قومندانا دد. ^{۱۱} و پیره دارا هر کدُم شی
سلاحِ خُورِه دَ دِستِ خُو گِرِفْتِه از طرفِ جنُوبِ خانه خُداوند
تا طرفِ شمال شی دَ پیشِ رُوی قُربانگاه و خانه خُداوند، دَ
چارطرفِ پادشاه جای-د-جای شد. ^{۱۲} بعد ازو یهویاداع
باچه پادشاه ره بُرو اُورد و تاج ره دَ سر شی ایشته نُسخه
احکامِ خُداوند ره دَ دِستِ شی دد و اُو ره پادشاه تعیین کده
مَسَح کد. و اونا چک چک کده شُعار دد: "زنده باد پادشاه!"

^{۱۳} وختی عتلیا آوازِ پیره دارا و مردُم ره شنید، اُو دَ پیشِ مردُم
دَ خانه خُداوند آمد. ^{۱۴} دَ اُونجی دید که اونه، پادشاه دَ مُطابقِ
رسم دَ پالوی سَتون ایسته یه؛ قومندانا و شیپورنوازا دَ پالوی
پادشاه قرار دَره و تمامِ مردُم سرزمی خوشی مونه و
شیپورنوازا شیپور میزنه. اوخته عتلیا کالای خُورِه چک کد
و چیغ زده گُفت: "خیانت! خیانت!" ^{۱۵} لیکن یهویاداع پیشوا
دَ قومندانای دِسته های صد نفری که سرکرده های لشکر
بُود، امر کده گُفت: "اُو ره از مینکلِ قطار ها بُر کُنید و
هرکسی که از پُشتِ ازو آمد، اُو ره قد شمشیر بُکُشید." ازی
که پیشوا گُفتد، "اُو نباید دَ خانه خُداوند کُشته سَنه،" ^{۱۶} اونا
گِرِدِ ازو ره گِرِفْت و اُو از راهی که اَسپ ها مورفت دَ قصرِ
پادشاه دَر آمد و دَ اُمونجی کُشته شد.

۱۷ یهویداع دَ بَینِ خُداوند، پادشاه و مردُم عهد بسته کد تا اونا قوم خُداوند بَشه؛ اُو امچنان دَ بَینِ پادشاه و مردُم عهد بسته کد. ۱۸ اوخته پگِ مردُمِ سرزمینِ یهُودا دَ بُت۔ خانِه بَعل رفت و اُو ره بیرو کده قُربانگاه ها و بُت های شی ره تکه و پرچه کد و متان پیشوای بَعل ره دَ پیشِ قُربانگاه ها کُشت. بعد ازو یهویداع پیشوا دَ خانِه خُداوند پیره‌دارا ره مُقرر کد. ۱۹ اُو قومندانان، اَجیرا، پیره‌دارا و پگِ مردُمِ سرزمی ره قد خُو گِرِفت و اونا پادشاه ره از خانِه خُداوند سرشیو بُرد و از راه درگه پیره‌دارا دَ قصرِ پادشاه داخلِ شُد؛ اوخته پادشاه دَ تختِ پادشاهی شِست. ۲۰ پس تمامِ مردُمِ سرزمینِ یهُودا خوشی کد و شار آرام شُد، چراکه عتلیا قد شمشیر دَ قصرِ پادشاه کُشته شُد.

۲۱ یوآش هفت ساله بُود که پادشاه شُد.

پادشاهی یوآش دَ یهُودا

۱۲ ۱ دَ سالِ هفتمِ پادشاهی یهُو، یوآش پادشاه شُد و مُدتِ چلِ سال دَ اورشَلیم پادشاهی کد. نامِ آبه شی صِبیّه و از مردُمِ بئیرشَبَع بُود. ۲ یوآش دَ تمامِ روزای که یهویداع پیشوا اُو ره تعلیم میدد، چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند دُرست بُود دَ جای میوُرد. ۳ لیکن عِبادت‌گاه های جای‌های بلند از بَینِ بُرده نَشُد و مردُمِ هنوز ام دَ جای‌های بلند قُربانی تقدیم مُوکد و بُخورِ خوشبُوی مُسوختند.

۴ دَ امزو زمانِ یوآش دَ پیشوا یو گُفت: ”تمامِ نُقره که دَ عنوانِ

هدیه مُقَدَّس دَ خانِه خُداوند اُورده مُوشه، چي نُقره هديه سرشُماری، چي نُقره که دَ بله یگو کس نذر گشته و چي نُقره که دل یگو کس مُوشه و دَ خانِه خُداوند میره،^۵ پیشوایو باید اونا ره از هر نفر هديه کُننده بگیریه و بلده جور کدون خرابی های خانِه خُداوند، دَ هر جای شی که مینگره، دَ مصرف برسنه.^۶ لیکن تا سال بیست و سوم پادشاهی یوآش، پیشوایو خرابی های خانِه خُداوند ره جور نکُدد.^۷ امزی خاطر یوآش پادشاه یهویداع پیشوا و دیگه پیشوایو ره کوی کده دزوا گُفت: ”چرا خرابی های خانِه خُداوند ره جور نکدید؟ بعد ازی دیگه از هديه کُننده ها نُقره نگیرید، بلکه بلده جور کدون خرابی های خانِه خُداوند تحویل کُنید.“^۸ پس پیشوایو قبول کد که دیگه از مردم نُقره نگیریه و خرابی های خانِه خُداوند ره ام جور نکته.

^۹ اوخته یهویداع پیشوا یگ صندوق ره گِرِفته سر شی ره سُلَاح کد و دَ پالوی قُربانگاه، دَ طرفِ راستِ راهی که مردم دَ خانِه خُداوند داخل مُوشد، ایشت. پیشوایونی که نگاهوانای درگه داخل شدو بُود، تمام نُقره ره که دَ خانِه خُداوند اُورده مُوشد، دَ منِه صندوق میندخت.^{۱۰} وختی میدید که دَ صندوق نُقره کلو شده، اوخته منشی پادشاه و پیشوای بزرگ آمده نُقره ره که دَ خانِه خُداوند بُود حساب مُوکد و دَ خلطه ها پُر کده دان شی ره بسته مُوکد.^{۱۱} بعد ازو نُقره حساب شده ره دَ دستِ سرکارگرای که مسئولِ جور کدون خرابی های خانِه خُداوند بُود تسلیم مُوکد و اونا امزو نُقره مُزدِ کارگرای ره که دَ خانِه خُداوند کار مُوکد میدد، مُزدِ نجارا، اُستاکارا،^{۱۲} گلکارا و سنگتراشا ره. اونا امچنان امزو نُقره بلده

خریدون چيو و سنگای تراش شُدِه که بَلدِه جور کدون خرابی های خانه خُداوند دَ کار مورفت و بَلدِه هر خَرچ دِیگِه که دَ جور کدون خانه خُداوند لازم بُود، مَصْرَف مُوکد. ^{۱۳} پس بَلدِه خانه خُداوند جامک های نُقره‌یی، چِراغ کُلگَرک ها، کاسه ها، شِیپُورها و هیچ ظرفِ طِلائی یا نُقره‌یی دِیگِه از نُقره که دَ خانه خُداوند اُورده مُوشُد، جور نَشُد، ^{۱۴} چُون اَمُو نُقره دَ سرکارگرا دده مُوشُد تا خرابی های خانه خُداوند ره قد شی جور کنه. ^{۱۵} از مَسئُولین نُقره که مُزدِ کارگرا ره مِیدد حساب گِرِفته نَمُوشُد، چِراکه اونا صادِقانه رفتار مُوکد. ^{۱۶} لیکن پِیسِه قُربانی های جُرم و قُربانی های گُناه دَ خانه خُداوند اُورده نَمُوشُد، چِراکه حقِ پیشوايو بُود.

حَمَلِه حَزائیل دَ بَلِه شَارِ جَت

^{۱۷} دَ اَمزُو غِیت حَزائیل پادشاهِ ارام باله اَمده دَ بَلِه شَارِ جَت حَمَلِه کد و اُو ره تَصْرَف کد. بعد ازُو حَزائیل رُخ سُون اورشَلیم کد تا دَ بَلِه ازُو ام حَمَلِه کنه، ^{۱۸} لیکن یوآش پادشاهِ یهُودا پگِ چِیزای وَقْف شُدِه ره که بابِه کَلونای شی یهوشافاط، یهورام و اَخزِیاه پادشایون گُذِشته یهُودا وَقْف کد و ام چِیزای ره که خود شی وَقْف کدُود قد تمامِ طِلائی که دَ خزانِه خانه خُداوند و دَ قَصْرِ پادشاه بُود، گِرِفته دَ حَزائیل پادشاهِ ارام رِیی کد و حَزائیل از اورشَلیم پس رفت.

^{۱۹} باقی کارای یوآش و چِیزای که کد، دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ یهُودا نِوِشته یه. ^{۲۰} خِدْمَتگَرای یوآش باله شُدِه دَ ضِدِ ازُو نَقْشِه کَشِید و اُو ره دَ بَیت-مِلُو دَ راهی که طرفِ

سِلا تاه موشه کُشت. ^{۲۱} اَرَمے، خِدْمَتگَرای شی یوزاباد باچه شِمِعت و یهوزاباد باچه شومیر اُو ره زده کُشت. اُو دَ مینکل بابه کلونای خُو دَ شارِ داوود دَفن شُد و باچه شی اَمصیا دَ جای ازو پادشاه شُد.

یهوآخاز پادشاهِ اسرائیل موشه

۱۳ ^۱ دَ سالِ بیست و سوّم پادشاهی یوآش باچه اَخزیاہ پادشاهِ یهوذا، یهوآخاز باچه ییهُو دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شُد و هفده سال پادشاهی کد. ^۲ اُو چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دَد و از گناه های یربعام باچه نباط که باعث شُد اسرائیل گناه کنه، پیروی کد و ازوا دُوری نکد. ^۳ امزی خاطر آتیشِ غَضَبِ خُداوند دَ بله اسرائیل داغ شُد و خُداوند اونا ره باربار دَ دستِ حزائیل پادشاهِ ارام و دَ دستِ بِنهدد باچه حزائیل تسلیم کد. ^۴ لیکن یهوآخاز دَ پیشِ خُداوند عُذر-و-زاری کده دُعا کد و خُداوند دُعا ی ازو ره شنید، چُون اُو ظلمی ره که دَ بله اسرائیل موشد دید، ظلمی ره که پادشاهِ ارام دَ بله ازوا موکد. ^۵ پس خُداوند یگ نجات دهنده بلده اسرائیل ری کد و بنی اسرائیل از زیرِ دستِ ارامیا خلاص شُدہ مثلِ سابقِ دَ خانه های خُو جای-د-جای شُد. ^۶ لیکن اونا از گناه های خانوارِ یربعام که باعث شُد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد و دَ امزو گناهها ادامه دَد؛ و بُتِ اشیره ام دَ سامره باقی مند. ^۷ امزی خاطر از لشکرِ یهوآخاز بغیر از پنجاه سوار، ده گاڈی جنگی و ده هزار عسکرِ پیده دیگه چیز نَمندد، چراکه پادشاهِ ارام باقی ازوا ره نابود کده رقم گرد-

و۔ خاکِ جُغُولِ جوړ كُدد. ^۸ باقی کارای یهوآخاز، چیزای که کد و قُدرت شی د کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ اسرائیلِ نوشته یه. ^۹ وختی یهوآخاز فُوت کده قد بابَه کَلونای خُو خاو کد و د سامِرِه دَفن شُد، باچه شی یهوآش د جای ازو پادشاه شُد.

پادشاهی یهوآش د اسرائیل

^{۱۰} د سالِ سی و هفتمِ پادشاهی یوآش پادشاهِ یهوآ، یهوآش باچه یهوآخاز د سامِرِه پادشاهِ اسرائیل شُد و شوزده سال حُکمرانی کد. ^{۱۱} او چیزای ره که د نظرِ خُداوند بد بُود، انجام دد و از گُناه های یربعام باچه نباط که باعث شُد اسرائیل گُناه کنه، دُوری نکد، بلکه د امزُو گُناهها ادامه دد. ^{۱۲} باقی کارای یهوآش، چیزای که کد و قُدرت نُمایی شی د جنگی که قد اَمصیا پادشاهِ یهوآ کد، د کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^{۱۳} یهوآش فُوت کده قد بابَه کَلونای خُو خاو کد و د مینکلِ پادشایونِ اسرائیل د سامِرِه دَفن شُد. بعد ازو یربعام د تختِ پادشاهی شِشت.

فُوتِ اِلیشع

^{۱۴} زمانیکه یهوآش هنوز زنده بُود اِلیشع د اَثرِ یگِ ناجوری مریض شُد و د حالِ مُردو بُود. یهوآش پادشاهِ اسرائیل د پُرسیدون شی رفت و د حال شی چخرا کده گُفت: ”اِی آتِه مه! اِی آتِه مه! گاډی های جنگی و سوارای اسرائیل!“ ^{۱۵} اِلیشع دزُو گُفت: ”یگِ کمو و چند تیرِ بگِیر.“ و یهوآش یگِ کمو و چند تیرِ گِرفت. ^{۱۶} اِلیشع د پادشاهِ اسرائیل گُفت: ”دِستای خُو ره د کمو بُر.“ او دِستای خُو ره د کمو بُرد و

إِيشَع دِسْتَاي خُورَه دَ بِلَه دِسْتَاي پادشاه ايشته ^{۱۷} گُفت:

”كَلِكِين طَرَفِ شَرَقِ رَه وَاز كُو.“ يهواش اُو رَه وَاز كد و

إِيشَع گُفت: ”تِير ايله كُو.“ يهواش تِير ايله كد. اوخته إِيشَع

گُفت: ”تِيرِ پيروزي خُداوند، تِيرِ پيروزي دَ بِلَه ارام! تُو اراميا

رَه دَ أَفِيَقِ كَامِلًا شِكْسَتِ مِيدِي.“ ^{۱۸} إِيشَع اِدَامَه دَدَه گُفت:

”تِيرَا رَه بَغِير.“ و اُو گِرِفت. اوخته إِيشَع دَ پادشاهِ إِسْرَائِيلِ

گُفت: ”دَ زَمِي بَزَن.“ يهواش سه دفعه دَ زَمِي زَد و بَس. ^{۱۹} مَرِدِ

خُدا دَ بِلَه اَزُو قَار شُد و گُفت: ”بَايِدِ پَنَجِ يَا شَشِ دَفَعَه مِيَزَدِي.

اوخته مِيَتِنِسْتِي اراميا رَه زَدَه شِكْسَتِ بَدِي و بَكْلِي نَابُودِ كَنِي،

لِيكِنِ آلِي فَقطِ سه دفعه اراميا رَه شِكْسَتِ مِيدِي و بَس.“

^{۲۰} پَسِ إِيشَعِ فَوْتِ كَدِ و اُونَا اُو رَه دَفَنِ كَد. دَ اَمَزُو زَمَانِ دَ

بَهَارِ هَرِ سَالِ لَشْكِرَهَايِ مَوَّابِ دَ سِرْزَمِينِ إِسْرَائِيلِ هُجُومِ

مِيُورِدِ. ^{۲۱} يَگِ رُوزِ إِسْرَائِيلِيَا جِنَازَهِ يَگِ نَفَرِ رَه دَفَنِ مَوَكِدِ كَه

بِے بَلْغَه عَسْكَرَايِ مَوَّابِيَا رَه دِيدِ؛ اُونَا مُرْدَه رَه دَ قَبْرِ إِيشَعِ

أَنْدَخْتَه دُوتَا كَدِ و مُرْدَه اَمِي كَه دَ اسْتَعُونَايِ إِيشَعِ ذُكَه خُورِدِ،

زِنْدَه شُدَه قَدِ پَايِ خُو ايسْتَه شُدِ.

^{۲۲} حَزَائِيلِ پادشاهِ ارامِ دَ تَمَامِ رُوزَايِ پادشاهِي يهواخازِ دَ بِلَه

إِسْرَائِيلِ ظَلَمِ كَدِ. ^{۲۳} لِيكِنِ خُداوندِ اُونَا رَه مَوْرِدِ لُطْفِ قَرَارِ دَدِ

و دَ حَالِ اَزُوا رَحْمِ كَدَه پَسِ طَرَفِ اَزُوا تَاوِ خُورِدِ و بَخَاطِرِ

عَهْدِ خُو كَه قَدِ اِبْرَاهِيمِ، إِسْحَاقِ و يَعْقُوبِ بَسْتَه كُدُ نَخَاسْتِ

اُونَا رَه نَابُودِ كَنَه و اَمِ اُونَا رَه تَا اِمْرُوزِ اَزِ حُضُورِ خُو هِي

نَكَدِ.

^{۲۴} وَخْتِي حَزَائِيلِ پادشاهِ ارامِ فَوْتِ كَدِ، بَاچَه شِي بِنِ هَدَدِ دَ

جَايِ اَزُو پادشاهِ شُدِ. ^{۲۵} اوخته يهواش باچه يهواخازِ شَارَايِ

ره که حزائیل از دستِ آته شی یهوآخاز دَ جنگِ گِرفتُد، از دستِ بِنِ هَدَدِ باچِه حزائیل پس گِرفت. دَ امزی رقمِ یهوآش سه دفعه اُو ره شِکست دَد و شارایِ اِسْرَائیل ره پس گِرفت.

پادشاهی اَمصیا دَ یهوذا

۱۴ دَ سالِ دوّم پادشاهی یهوآش باچِه یهوآخاز پادشاهِ اِسْرَائیل، اَمصیا باچِه یوآش پادشاهِ یهوذا دَ پادشاهی شروع کد. ^۲ اُو بیست و پنج ساله بُود که پادشاه شد و بیست و نه سال دَ اورشَلیم پادشاهی کد. آبه شی یهوعدان نام دَشت و از اورشَلیم بُود. ^۳ اَمصیا چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند دُرست بُود انجام دَد، لیکن نه رقمِ بابِه کَلون خُو داوُود، بلکه چیزای ره که آته شی یوآش کدُد، مُطابقِ ازوا رفتار کد، ^۴ چُون عِبادت‌گاه‌های جای‌های بلند از بین بُرده نشُد و مردُم هنوز ام دَ جای‌های بلند قُربانی تقدیم مُوکد و بُخورِ خوشبوی مُوسوختند.

^۵ امی که پادشاهی اَمصیا مُستحکم شد و اُو قُدرت ره کاملاً دَ دستِ خُو گِرفت، اُو خِدمتگاری خُو ره که آته شی پادشاه ره کُشتُد، از بین بُرد. ^۶ لیکن باچِه‌های قاتلا ره نکُشت، چراکه دَ کتابِ توراتِ موسی نوشته یه و خُداوند امر کده گفته، ”آته‌گو نباید بخاطرِ اولادای خُو کُشته شنه و نه ام اولادا بخاطرِ آته‌گون خُو کُشته شنه، بلکه هر کس باید بخاطرِ گناهِ خود خُو کُشته شنه.“

^۷ اَمصیا ده هزار نفرِ اِدومیا ره دَ دَرّه نَمک کُشت و شار

سِلاَع رِه دَ جَنگِ گِرِفْتِه يُقْتئیلِ نَام کَد کِه تَا اِمروز دَ اَمزِی نَام
یاد موشه.

^۸ بعد اَزو اَمصیا قاصِدا رِه پِیشِ یهوآش باچِه یهوآخاز، نوسِه
ییهو پادشاهِ اِسرائیلِ رِی کده گُفت: ”بیه که ما و تُو رُوی دَ
رُوی شُدِه زورآزمایی کنی.“^۹ لیکن یهوآش پادشاهِ اِسرائیلِ دَ
اَمصیا پادشاهِ یهوذا پیغامِ رِی کده اینی رقم گُفت: ”اُسْتُرْخارِ
لِبنان دَ سَرُو لِبنان پیغامِ رِی کده گُفت، دُختر خُو رِه دَ باچِه
مه بدی تا خاتون شی سُنِه، لیکن یگ حیوانِ وَحشی لِبنان
اَزونجی تیر شُدِه اُسْتُرْخارِ رِه پایمال کد.“^{۱۰} دُرُست اَسْتِه که
تُو اِدومیا رِه شِکست ددی و ای باعِث شُدِه که تُو دَ دِلِ خُو
مغرور سُنی؛ لیکن ما دَزتُو مشوره میدیم که دَ امزو اِفتخار
خُو قانع بش و دَ خانه خُو بشی. چرا میخاهی خود رِه دَ بلا-
و- مُصِیبت گِرِفتار کنی تا ام خود رِه سرنگون کنی و ام
یهوذا ره؟“

^{۱۱} لیکن اَمصیا دَ تورای اَزو گوش ندد. پس یهوآش پادشاهِ
اِسرائیلِ باله اَمَد و اُو و اَمصیا پادشاهِ یهوذا دَ بَیت- شَمسِ
یهوذا رُوی دَ رُوی شُدِه قد یگدیگه خُو جنگ کد.^{۱۲} یهوذا از
پیشِ اِسرائیلِ شِکست خورد و مردای یهوذا پگ شی دُوتا کده
دَ خانه های خُو رفت.^{۱۳} یهوآش پادشاهِ اِسرائیلِ اَمصیا
پادشاهِ یهوذا ره که باچِه یوآش و نوسِه اَخزِیاه بُود، دَ بَیت-
شَمسِ دِستگیر کد و بعد اَزو دَ اورُشَلیم اَمده دیوالِ اورُشَلیم
ره از درگه اِفرایم تا درگه نَوشِ بیرو کد. اَمُو حِصّه دیوالِ
چار صد توغی دِرازی دَشت.^{۱۴} اُو تمامِ طِلا و نُقره و تمامِ
ظرفای ره که دَ خانه خُداوند و دَ خزانه های قصرِ پادشاه

بُودِ گِرِفْتِ و یگِ تَعْدَادِ مَرْدُمِ رِهْ گِرَوگانِ گِرِفْتِه پَس دَ سَامِرِه رِفْتِ.

^{۱۵} باقی کارای که یهوآش کد و قُدرت شی و ام ای که چی رقم قد اَمصیا پادشاهِ یهوذا جنگ کد، دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسرائیلِ نَوِشته یِه. ^{۱۶} وختی یهوآش فَوْتِ کده قد بابه کَلونایِ خُو خاو کد و دَ مینکلِ پادشایونِ اِسرائیلِ دَ سَامِرِه دَفنِ شُد، باچه شی یَرُبَعامِ دَ جای اَزو پادشاه شُد.

^{۱۷} اَمصیا باچه یوآش پادشاهِ یهوذا بعد از فَوْتِ یهوآش باچه یهوآخاز پادشاهِ اِسرائیلِ پوزده سالِ دیگه ام زندگی کد. ^{۱۸} باقی کارای اَمصیا دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ یهوذا نَوِشته یِه. ^{۱۹} دَ اورشَلیمِ دَ خِلافِ اَمصیا نَقشه کَشیده شُد و اُو دَ لَاحِیشِ دُوتا کد، لیکنِ مُخَالِفینِ شی نَفرا ره از پُشتِ اَزو دَ لَاحِیشِ رَیی کد و اُو ره دَ اُمونجی کُشت. ^{۲۰} بعد اَزو اُو ره دَ بَلِه اَسپِ ها باله کده اُورد و اُو دَ مینکلِ بابه کَلونایِ خُو دَ اورشَلیمِ دَ شارِ داوودِ دَفنِ شُد. ^{۲۱} اوخته تمامِ مَرْدُمِ یهوذا عَزَریا ره که شوزده ساله بُود، گِرِفْتِه دَ جای اَتِه شی اَمصیا پادشاه جور کد. ^{۲۲} بعد ازی که اَمصیا پادشاه فَوْتِ کده قد بابه کَلونایِ خُو خاو کد، عَزَریا ایلتِ ره بازسازی کده پس مَرَبوطِ یهوذا ساخت.

پادشاهی یَرُبَعامِ دَوّمِ دَ اِسرائیلِ

^{۲۳} دَ سالِ پوزدهمِ پادشاهی اَمصیا باچه یوآش پادشاهِ یهوذا، یَرُبَعامِ باچه یهوآش پادشاهِ اِسرائیلِ دَ سَامِرِه دَ پادشاهی رسید و چل و یگِ سالِ حُکمرانی کد. ^{۲۴} اُو چیزای ره که دَ

نظرِ خُداوند بَد بُود انجام دَد و از گُناه های یَرُبَعام باچِه نِباط
 که باعِث شُد اِسرائیل گُناه کُنه، دُوری نَکد. ^{۲۵} اُو سرحدای
 اِسرائیل ره از لِبو- حَمات تا دریای عَرَبه پس گِرِفَت، اُمُو رَقم
 که خُداوند، خُدای اِسرائیل دَ وَسِیلَه خِدْمَتگار خُو یُونس باچِه
 اَمیتای گُفَت؛ یُونس نَبی از جَت- حِفِر بُود. ^{۲۶} چُون وختی
 خُداوند رَنج- و- مُصِیبتِ اِسرائیل ره دید که غَدْر سَخْت- و-
 تَلخ اَسْتَه و از غُلام و آزاد، هیچ کس نَمَنده که اِسرائیل ره
 کومک کُنه، ^{۲۷} اوخته اِسرائیلیا ره دَ وَسِیلَه دِستِ یَرُبَعام باچِه
 یهوآش نِجات دَد، چِراکه خُداوند نَگُفَت که نامِ اِسرائیل ره از
 زیرِ آسمو گُل مُونه.

^{۲۸} باقی کارای یَرُبَعام، پگ چِیزای که کد و قُدرت شی و ام
 ای که چی رَقم جَنگ کد و چی رَقم دَمِشَق و حَمات ره که از
 یهُودا بُود، بَلدِه اِسرائیل پس گِرِفَت، دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ
 اِسرائیل نِوِشْتَه یَه. ^{۲۹} وختی یَرُبَعام فَوْت کده قد بابَه کَلونای
 خُو، یعنی قد پادشایونِ اِسرائیل خاو کد، باچِه شی زِکریا دَ
 جای اَزو پادشاه شُد.

پادشاهی عَزریا دَ یهُودا

۱۵ ^۱ دَ سالِ بیست و هفتمِ پادشاهی یَرُبَعام پادشاهِ
 اِسرائیل، عَزریا باچِه اَمصیا پادشاهِ یهُودا شُد. ^۲ اُو شوزده
 ساله بُود که پادشاه شُد و پِنجاه و دُو سال دَ اورشَلیم
 پادشاهی کد. اَبه شی یَکلیا نام دَشت و از اورشَلیم بُود. ^۳ اُو
 چِیزای ره که دَ نظرِ خُداوند دُرست بُود انجام دَد، اُمُو رَقم
 که آتِه شی اَمصیا انجام دَد. ^۴ لیکن عِبادت گاه های جای های

بلند از بین برده نشد و مردم هنوز ام د جای‌های بلند قربانی
 تقدیم موكد و بخور خوشبوی موسوختند. ^۵ خداوند عزریا ره
 د مرض کولی گرفتار کد و او تا روزی مردون خو کولی
 گرفته بود و د یگ خانه جدا زندگی موكد. یوتام باچه پادشاه
 مسؤل قصر شی بود و مردم سرزمین یهودا ره اداره موكد.
^۶ باقی کارای عزریا و چیزای که کد، د کتاب تواریخ
 پادشایون یهودا نوشته یه. ^۷ وختی عزریا فوت کده قد
 بابه‌کلونای خو خاو کد و د مینکل بابه‌کلونای خو د شار
 داوود دفن شد، باچه شی یوتام د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی زکریا د اسرائیل

^۸ د سال سی و هشتم پادشاهی عزریا پادشاه یهودا، زکریا
 باچه یربعام د سامره پادشاه اسرائیل شد و شش ماه
 پادشاهی کد. ^۹ او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام
 دد، امو رقم که بابه‌کلونای شی انجام ددد؛ او از گناه‌های
 یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، ام دوری
 نکد. ^{۱۰} پس سلوم باچه یابیش د خلاف ازو شورش کد و او
 ره د پیش روی مردم زده کشت و خود شی د جای ازو
 پادشاه شد. ^{۱۱} باقی کارای زکریا د کتاب تواریخ پادشایون
 اسرائیل نوشته یه. ^{۱۲} اینی کلام خداوند بود که د یهو گفتد:
 “اولاده تو تا پشت چارم د تخت اسرائیل میشینه.” و امو رقم
 شد.

پادشاهی سلوم د اسرائیل

^{۱۳} د سال سی و نهم پادشاهی عزریا پادشاه یهودا، سلوم باچه

یابیش پادشاه شد و یگ ماه د سامره پادشاهی کد. ^{۱۴} د امزو غیت منحیم باچه جادی از ترصه حرکت کده د سامره آمد و شلوم باچه یابیش ره د سامره زده کشت و خود شی د جای ازو پادشاه شد. ^{۱۵} باقی کارای شلوم و شورشی که کد، د کتاب تواریخ پادشایون اسرائیل نوشته یه. ^{۱۶} بعد ازو منحیم که از ترصه آمدد شار تفسح و هر چیزی ره که د منه ازو بود و گرد-و-بر شی ره زده تباه کد و کوره خاتونوی شکامتو ره چک کد، چراکه مردم تفسح درگه های شار ره بلده شی واز نکد.

پادشاهی منحیم د اسرائیل

^{۱۷} د سال سی و نهم پادشاهی عزریا پادشاه یهودا، منحیم باچه جادی پادشاه اسرائیل شد و ده سال د سامره پادشاهی کد. ^{۱۸} او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد و از گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دوری نکد. ^{۱۹} د امزو زمان فول پادشاه آشور د سرزمین اسرائیل هجوم آورد، لیکن منحیم بلده فول یگ هزار وزنه نقره دد تا فول دست خو ره قد ازو یگ کنه و پادشاهی د دست منحیم مستحکم باقی بُمنه. ^{۲۰} منحیم امی پیسه ره از مردم اسرائیل د زور گرفت، یعنی از پگ آدمای ثروتمند، از هر کدم شی پنجاه مِثقال نقره گرفته د پادشاه آشور دد؛ امزی خاطر پادشاه آشور پس رفت و د سرزمین ازوا نشیست. ^{۲۱} باقی کارای منحیم و چیزای که کد د کتاب تواریخ پادشایون اسرائیل نوشته یه. ^{۲۲} وختی منحیم فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد، باچه شی پقحیا د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی پَقیّا دَ اسرائیل

۲۳ دَ سالِ پَنجاهُمِ پادشاهی عَزْرِیا پادشاهِ یهُودا، پَقیّا باچِه مَنحیم دَ سامِرِه پادشاهِ اسرائیل شُد و دُو سال حُکمرانی کد. ۲۴ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بَد بُود انجام دَد و از گُناه های یَرُبعام باچِه نِباط که باعث شُد اسرائیل گُناه کنه، دُوری نکد. ۲۵ پس پِقَح باچِه رِمَلیا که یکی از قومندانای پَقیّا بُود، پَنجاه نفر از مردُمای جِلعاد ره قد خُو گِرِفته دَ خِلافِ پَقیّا نَقشه کشید و او ره قد اَرچوب و اَریه دَ بُرجِ قِصرِ پادشاهی زده کُشت و خود شی دَ جای ازو پادشاه شُد. ۲۶ باقی کارای پَقیّا و هر چیزی که کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یَه.

پادشاهی پِقَح دَ اسرائیل

۲۷ دَ سالِ پَنجاه و دوُمِ پادشاهی عَزْرِیا پادشاهِ یهُودا، پِقَح باچِه رِمَلیا دَ سامِرِه پادشاهِ اسرائیل شُد و بیست سال حُکمرانی کد. ۲۸ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بَد بُود انجام دَد و از گُناه های یَرُبعام باچِه نِباط که باعث شُد اسرائیل گُناه کنه، دُوری نکد.

۲۹ دَ دورونی که پِقَح پادشاهِ اسرائیل بُود، تَغَلت- فِلاسر پادشاهِ اَشور اَمده عِیون، اَبِل- بَیت- مَعکه، یانوح، قادش، حاصور، جِلعاد، جِللیه و تمامِ سرزمینِ نَفتالی ره گِرِفَت و مردُمای شی ره اسیر کده دَ اَشور بُرد. ۳۰ دَ سالِ بیستُمِ پادشاهی یوتام باچِه عَزْیا، هوشع باچِه ایلَه دَ خِلافِ پِقَح باچِه رِمَلیا نَقشه کشید و او ره زده کُشت و خود شی دَ جای ازو پادشاه شُد.

۳۱ باقی کارای پَقَح و چِیزای که کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسرائیلِ نُوِشته یه.

پادشاهی یوتام دَ یهودا

۳۲ دَ سالِ دوّمِ پادشاهی پَقَح باچه رِمَلِیا پادشاهِ اِسرائیل، یوتام باچه عُزِیا پادشاهِ یهودا شُد. ۳۳ اُو بیست و پنج ساله بُود که پادشاه شُد و شوزده سال دَ اورشَلِیم پادشاهی کد. آبه شی یروشه نام دَشت و دُخترِ صادوق بُود. ۳۴ اُو چِیزای ره که دَ نظرِ خُداوند دُرُست بُود انجام دَد و مُطابِقِ تمامِ چِیزای که آتِه شی عُزِیا کُد، رفتار کد. ۳۵ لیکن عِبادتِ گاهِ های جای‌های بلند از بَین بُرده نَشُد و مردُم هنوز ام دَ جای‌های بلند قُربانی تقدیم مُوکد و بُخورِ خوشبُوی مُوسوختند. یوتام کسی بُود که درگه بلنه خانِه خُداوند ره جور کد. ۳۶ باقی کارای یوتام و چِیزای که کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ یهودا نُوِشته یه. ۳۷ دَ امزُو روزا خُداوند رِی کدون رِصین پادشاهِ ارام و پَقَح باچه رِمَلِیا ره دَ خِلافِ یهودا شُرُوع کد. ۳۸ وختی یوتام فُوت کده قد بابِه‌کَلونای خُو خاو کد و دَ شارِ بابِه‌کَلون خُو داوُود، دَ مینکلِ بابِه‌کَلونای خُو دَفن شُد، باچه شی آحاز دَ جای ازو پادشاه شُد.

پادشاهی آحاز دَ یهودا

۱۶ دَ سالِ هفدهمِ پادشاهی پَقَح باچه رِمَلِیا، آحاز باچه یوتام پادشاهِ یهودا شُد. ۲ آحاز بیست ساله بُود که پادشاه شُد و شوزده سال دَ اورشَلِیم حُکمرانی کد. اُو چِیزای ره که دَ

نظرِ خُداوندِ بَد بُود انجامِ دَد و رقمِ بابه‌کلونِ خُو داوود رفتار نکد،^۳ بَلْکِه دَ مُطابِقِ راه-و-طَرِيقِ پادشايونِ اِسْرائيلِ رفتار کد. اُو حَتّی باچِه خُو ره دَ عِنوانِ قُرْبانی دَ آتِشِ تَقْدِیمِ کده مُطابِقِ کارایِ زِشْتِ مِلّتِ هایِ رفتار کد که خُداوندِ اونا ره از پیشِ رُویِ بَنیِ اِسْرائيلِ هَی کدُد.^۴ اُو دَ بُتْخانهِ ها، دَ بَلِه تِپِه ها و دَ زيرِ بَرِختایِ سَوُزِ قُرْبانیِ تَقْدِیمِ مُوکد و بُخورِ خوشبُویِ مُسوختند.

^۵ دَ امزُو زمانِ رِصينِ پادشاهِ ارام و پِقْحِ باچِه رِمَلِیا پادشاهِ اِسْرائيلِ بَلْدِه جنگِ دَ اورُشَلِیمِ رفت و آحاز ره محاصِرِه کد، لِيکِن دَ بَلِه ازو پيروز شُدِه نَتَنِست.^۶ دَ عینِ زمانِ رِصينِ پادشاهِ ارام، ایلّت ره بَلْدِه ارام پس گِرِفْت و مَرْدُمِ يهُودِ ره از ایلّت بَر کد؛ اوخته ارامیا دَ ایلّت داخلِ شُد و تا اِمروز دَ اُونجی زِندگیِ مُونِه.^۷ آحاز قاصِدَا ره پیشِ تَغَلّتِ فِلاسِرِ پادشاهِ اَشُورِ رِی کد و گُفْت: ”ما خِدْمَتگارِ تُو و باچِه تُو اَسْتُم. لُطفاً بيه و مَرِه از دِستِ پادشاهِ ارام و از دِستِ پادشاهِ اِسْرائيلِ که دَ خِلافِ مِه باله شُدِه، نِجاتِ بَدی.“^۸ اوخته آحاز نُقرِه و طِلايِ ره که دَ خانِه خُداوندِ و دَ خزانِه هایِ قِصرِ پادشاهِ بُود، گِرِفْت و دَ عِنوانِ تُحْفِه دَ پادشاهِ اَشُورِ رِی کد. ^۹ پادشاهِ اَشُورِ درخاستِ آحاز ره قَبُولِ کد؛ پس پادشاهِ اَشُورِ دَ بَلِه دَمِشَقِ حَمَلِه کده اُو ره گِرِفْت و مَرْدُمِ شِیِ ره اسيرِ کده دَ شَارِ قيرِ بُردِ و رِصينِ ره ام کُشت.

^{۱۰} وختی آحاز پادشاهِ بَلْدِه مُلاقَاتِ تَغَلّتِ-فِلاسِرِ پادشاهِ اَشُورِ، دَ دَمِشَقِ رفت، اُو قُرْبانگَاهیِ ره که دَ دَمِشَقِ بُود دِید؛ پس آحاز پادشاهِ نَقْشِه قُرْبانگَاهِ و شِکْلِ شِیِ ره قَد

خصوصیات شی د اوریای پیشوا ری کد. ^{۱۱} اوریای پیشوا
 یگ قربانگاه مطابق پگ خصوصیاتی که آحاز پادشاه از
 دمشق بلده شی ری کدد، آباد کد؛ ارے، اوریای پیشوا او ره
 تا آمدون آحاز پادشاه از دمشق تکمیل کد. ^{۱۲} وختی پادشاه
 از دمشق آمد، او امو قربانگاه ره دید و د قربانگاه نزدیک
 شده از زینه های شی باله رفت؛ ^{۱۳} اوخته قربانی سوختنی و
 هدیه غله-و-دانه خو ره د بله امزو قربانگاه تقدیم کد و هدیه
 وچی کدنی خو ره د بله شی شیو کده خون قربانی های
 سلامتی خو ره د بله ازو پاش دد. ^{۱۴} او قربانگاه بورنزی ره
 که د حضور خداوند د بین قربانگاه نو و خانه خداوند بود،
 از پیش روی خانه خداوند باله کد و د طرف شمال قربانگاه
 نو ایشت. ^{۱۵} و آحاز پادشاه د اوریای پیشوا امر کده گفت: ”د
 امزی قربانگاه کته، قربانی های سوختنی صبح، هدیه غله-
 و-دانه شام، قربانی سوختنی پادشاه ره قد هدیه غله-و-دانه
 شی و قربانی سوختنی پگ مردم سرزمین ره قد هدیه غله-
 و-دانه و هدیه های وچی کدنی ازوا تقدیم کو. امچنان خون
 تمام قربانی های سوختنی و خون پگ قربانی های دیگه ره د
 بله امزی قربانگاه پاش بدی؛ قربانگاه برونزی بلده خود مه
 بشه تا د وسیله ازو مشوره بگیرم.“ ^{۱۶} پس اوریای پیشوا
 مطابق پگ چیزای که آحاز پادشاه امر کدد، عمل کد.

^{۱۷} آحاز پادشاه تخته های کراچی ها ره بریده حوضچه ها ره
 ام از بله گاو های برنزی که د تی حوض بود تاه کد و او ره
 د بله یگ سوفه سنگی ایشت. ^{۱۸} امچنان آحاز بخاطر
 خوشخدمتی د پادشاه آشور برنده پوشیده ره که د روز آرام
 استفاده موشد و د خانه خداوند آباد شدد از بین برد و راهی

ره که پادشاه از بُرو دَ داخلِ خانه خُداوند میمَد تغییر دَد.
 ۱۹ باقی کارای آحاز و چیزای که کد، دَ کتابِ تَواریخِ
 پادشایونِ یهُودا نوشته یه. ۲۰ وختی آحاز فُوت کده قد
 بابِه کَلونای خُو خاو کد و دَ مینکلِ بابِه کَلونای خُو دَ شارِ
 داوود دَفن شُد، باچه شی حِرَقیا دَ جای ازو پادشاه شُد.

پادشاهی هوشع دَ اسرائیل

۱۷ ۱ دَ سالِ دوازدهمِ حُکمرانی آحاز پادشاهِ یهُودا، هوشعِ
 باچه ایلا دَ سامِرِه پادشاهِ اسرائیل شُد و نُه سالِ حُکمرانی
 کد. ۲ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بود انجام دَد، لیکن نه
 دَ اندازه دیگه پادشایونِ اسرائیل که پیش ازو بُود. ۳ شَلَمَناسِرِ
 پادشاهِ آشور دَ خِلافِ هوشعِ اَمَد و هوشعِ تابعِ ازو شُد و هر
 سالِ دَزو جَزیه میدَد. ۴ لیکن پادشاهِ آشور پی بُرد که هوشعِ
 دَزو خیانت مونه، چُون هوشعِ قاصِدا ره پیشِ «سو» پادشاهِ
 مِصرِ ریی کُدد و رقمِ هر سالِ دَ پادشاهِ آشور جَزیه امِ ریی
 نکُدد؛ امزی خاطر پادشاهِ آشور او ره دِستگیر کد و دَ بِندی
 خانه اَندخت.

۵ ارِی، پادشاهِ آشور دَ تمامِ سرزمینِ اسرائیل هُجوم بُرده دَ
 بِلِه سامِرِه حَمَله کد و او ره مُدتِ سه سالِ محاصِرِه کد. ۶ دَ
 سالِ نُهَمِ پادشاهی هوشعِ، پادشاهِ آشور سامِرِه ره گِرِفَت و
 مردُمِ اسرائیل ره اسیر کده دَ آشور بُرد و اونا ره دَ حَلَح، دَ
 جوزان دَ پالوی دریای خابور و دَ شارای مادها جای دَد.
 جای کد.

۷ ای کار بخاطری شد که بنی اسرائیل دَ ضِدِ خُداوند، خُدايِ خُو که اونا ره از سرزمينِ مِصر از تِي دِستِ فِرْعَوْن پادشاهِ مِصر بُرو اُورُد، گُناه کد: اونا خُدايونِ بيگنه ره پَرستش کد
 ۸ و مُطابقِ راه-و-رَسْمِ مِلَّتِ هَی که خُداوند اونا ره از پيشِ رُوی بَنیِ اِسرائيل هِي کُدُ رفتار کد و از رَسْم-و-رِواجِي که پادشايونِ اِسرائيل جور کُد، پيروِي کد. ۹ بَنیِ اِسرائيل تاشکي دَ خِلافِ خُداوند، خُدايِ خُو کاراي ره که دُرست نَبُود انجام دَد و دَ تمامِ شاراي خُو از بُرجِهايِ پيره داري گِرِفته تا شاراي ديوال دار بَلدِه خُو بُتخانه ها آباد کد. ۱۰ اونا سَتون هَی عِبادتِي و بُت هَی اَشيره ره دَ بَلِه هر تِپه و دَ تِي هر دِرختِ سَوُز بَلدِه خُو اِستلجِي کد ۱۱ و رَقْمِ مِلَّتِ هَی که خُداوند از پيشِ رُوی ازوا هِي کُد دَ پَگِ امزُو بُتخانه ها بُخورِ خوشبُوي سوختند و کاراي زِشت ره انجام دَدِه قارِ خُداوند ره باله اُورد.

۱۲ خلاصه، اونا بُت ها ره پَرستش کد، دَ حَالِيکه خُداوند دَزوا گُفُتد: "ای کار ره نَکُنيد." ۱۳ پس خُداوند اِسرائيل و يهُودا ره دَ وَسِيلِه پَگِ اَنبِيا و پَگِ غَيبِگَويَا اَخْطار دَدِه گُفت: "از راه هَی پُرشَرارتِ خُو پس تاو بُخوريد و احکام و دِستوراي مَرِه دَ مُطابقِ تمامِ شَرِيعَتِي که دَ بابِه کَلونايِ شُمُو اَمْر کُدُم و دَ وَسِيلِه خِدمتگاري خُو اَنبِيا دَز شُمُو رِبي کُدُم، نِگاه کُنيد." ۱۴ لِيکِن اونا از اَيد نَشُد، بَلِکِه کَلِه شَخِي کد، رَقْمِي که

بابِه کَلونايِ ازوا کَلِه شَخِي کده دَ خُداوند، خُدايِ خُو ايمان نُورِد. ۱۵ اونا دِستوراي خُدا و عهْد شِي ره که قَد بابِه کَلونايِ ازوا بَسته کُد و اَخْطار هَی ره که دَزوا دَدُ رَد کد. اونا از بُت هَی بِي اَرزِشِ پيروِي کد و بِي اَرزِشِ شُد؛ اونا از مِلَّتِ هَی که دَ گِرْد-و-بَرِ ازوا بُود پيروِي کد، دَ حَالِيکه خُداوند دَزوا اَمْر کده گُفُتد که رَقْمِ ازوا رفتار نَکُنِه. ۱۶ اونا تمامِ احکامِ

خداوند، خدای خُو ره ايله کد و بُت‌های ریختنده شُده دَ شکلِ دُو گوسله بلده خُو جور کد. علاوه ازی، اونا بُتِ اَشیره بلده خُو جور کد و تمامِ لشکرِ آسمو ره سَجده کد و بعل ره پَرستش کد. ^{۱۷} اونا باچه ها و دُخترن خُو ره دَ عِنوانِ قُربانی دَ آتشِ تقدیم کد و پال‌بینی و جادوگری کده خود ره گِرَوِ شرارت کد تا چیزای ره که دَ نظرِ خداوند بد بود انجام بدیه و قارِ خداوند ره باله بیره. ^{۱۸} پس قارِ خداوند دَ بله اسرائیل غدر باله آمد و خداوند اونا ره از حُضورِ خُو دُور کد، از جُمِله ازوا تنها طایفه یهودا باقی مند و بس. ^{۱۹} لیکن یهودا ام احکامِ خداوند، خدای خُو ره نگاه نکد، بلکه از راه‌ها-و- رسم‌های که مردمِ اسرائیل جور کُدد، پیروی کد. ^{۲۰} پس خداوند تمامِ اولاده اسرائیل ره ايله کد و اونا ره خار-و- ذلیل کده دَ دستِ غارتگرا تسلیم کد، تا حدی که اونا ره از حُضورِ خُو دُور کد.

^{۲۱} دَمزُو غیت که خداوند اسرائیل ره از خانوارِ داوود جدا کد، اسرائیلیا یربعام باچه نباط ره پادشاه جور کد. یربعام اسرائیل ره از پیروی خداوند دُور کد و باعث شُد که اونا گناه کُته کنه. ^{۲۲} بنی اسرائیل دَ تمامِ گناه‌های که یربعام کُدد، ادامه دَد و ازوا دُوری نکد، ^{۲۳} تا ای که خداوند اسرائیل ره از حُضورِ خُو دُور کد، امو رقم که دَ وسیله پگِ خدمتگرای خُو انبیا گُفتد. پس اسرائیل از سرزمینِ خُو دَ سرزمینِ اَشور بُرده شُد که تا امروز دَ اُمونجی آسته.

آشوریا دَ سامره جای-د-جای موشه

^{۲۴} پادشاهِ آشور مردُم ره از بابل، کُوت، عَوّا، حَمات و سَفروایم اُورد و اونا ره دَ جای بنی اسرائیل دَ شارای سامِره جای دَد. دَ امزی رقم اونا سامِره ره تَصَرُف کد و دَ شارای شی جای-دَ-جای شُد. ^{۲۵} دَ شُرُوع وختیکه اونا دَ اُونجی جای-دَ-جای شُد، ترس-و-احترام خُداوند دَ دلِ ازوا نَبُود؛ امزی خاطر خُداوند شیرا ره دَ مینکل ازوا ریی کد و شیرا بعضی ازوا ره کُشت. ^{۲۶} پس دَ پادشاهِ آشور گُفته شُد که، ”مِلّت های ره که کوچ دَد دَ شارای سامِره جای-دَ-جای کدِی، قاعِدِه-و-قانونِ خُدای امزُ سرزمی ره نَمیدَنه، امزی خاطر اُو شیرا ره دَ مینکلِ ازوا ریی کده؛ اونه، شیرا اونا ره کُشته ریی یه، چُون اونا قاعِدِه-و-قانونِ خُدای امزُ سرزمی ره نَمیدَنه.“ ^{۲۷} اوخته پادشاهِ آشور اَمر کده گُفت: ”یکی از پیشوایو ره که از سامِره کوچ دَجی کدید، پس ریی کُنید تا رفته دَ اُونجی زندگی کنه و قاعِدِه-و-قانونِ خُدای امزُ سرزمی ره دَزوا تعلیمِ بدیه.“ ^{۲۸} پس یکی از پیشوایو که از سامِره بُرده شُد، پس رفت و دَ بیت-ئیل جای-دَ-جای شُد اونا ره تعلیم دَد که چی رقم خُداوند ره پَرستش کنه.

^{۲۹} لیکن هر مِلّت مَجَسَمِه خُدایونِ خود خو ره جور کد و دَ بُتخانه های جای های بلند که مردُم سامِره آباد کُدد ایشِت، یعنی هر مِلّت دَ هر شار که زندگی مُوکد: ^{۳۰} مردُم بابل بُتِ سُکوت-بنوت ره، مردُم کُوت بُتِ نِرگل ره و مردُم حَمات بُتِ اَشیما ره جور کد. ^{۳۱} عَوّیا ام بُت های نَبَحَز و تَرِتاک ره جور کد و مردُم سَفروایم باچه های خو ره بلده ادرَمَلک و عَنَمَلک که خُدایونِ سَفروایم بُود دَ آتَش مُوسوختند. ^{۳۲} اونا خُداوند ره پَرستش مُوکد، لیکن دَ عینِ حال بلده بُتخانه ها از

مینکل خو هر رقم مردُم ره پیشوا تعیین کد و اُمُو پیشوا یو د بُتخانه ها بلده ازوا قُرَبانی تقدیم مُوکد. ^{۳۳} پس اونا ام خُداوند ره پَرستش مُوکد و ام مُطابقِ رَسَمِ مِلَّتِ های که از مینکل شی اُورده شُدُد خُدا یونِ خودون ره عِبادت مُوکد.

^{۳۴} اونا تا امروز مُطابقِ راه-و-رَسَمِ سابقِ خو رفتار مونه. اونا نه از خُداوند ترس دره و نه ام مُطابقِ قَواین، دستورا، شریعت و احکامی رفتار مونه که خُداوند دَ باچه های یعقوب -- که او ره اسرائیل نام ایشْت -- حُکم کد. ^{۳۵} چُون وختیکه خُداوند قد بنی اسرائیل عهد بسته کد، دَزوا امر کده گُفت: ”شُمُو باید از خُدا یونِ بیگنه ترس ندَشْتَه بَشید، دَ برابر ازوا سَجده نَکُنید، اونا ره خِدْمَت نَکُنید و بلده ازوا قُرَبانی تقدیم نَکُنید، ^{۳۶} بلکه تنها از خُداوند ترس دَشْتَه بَشید که قد قُدرت بُزرگ و بازوی زور توی خو شُمُو ره از سرزمینِ مِصر بُرو اُورد. ارے، دَ برابر ازوا سَجده کُنید و بلده ازوا قُرَبانی تقدیم کُنید. ^{۳۷} قَواین، دستورا، شریعت و احکامی که بلده شُمُو نِوَشْتَه شُدِه، همیشه دَ فِکْر شُمُو بَشِه و اونا ره دَ جای بَیرید، و خُدا یونِ بیگنه ره پَرستش نَکُنید. ^{۳۸} عهدی ره که قد شُمُو بسته کدیم پُرمُشت نَکُنید و از خُدا یونِ بیگنه ترس ندَشْتَه بَشید، ^{۳۹} بلکه تنها از خُداوند، خُدا ی خُو ترس دَشْتَه بَشید که او شُمُو ره از دِستِ تمامِ دُشْمَنای شُمُو نِجات مِیدیه.“

^{۴۰} خُلاصه اُمُو مِلَّتِ ها گوش نکد، بلکه مُطابقِ راه-و-رَسَمِ سابقِ خو رفتار کد. ^{۴۱} پس اُمُو مِلَّتِ ها ام خُداوند ره پَرستش مُوکد و ام بُت های خودون ره عِبادت مُوکد؛ تا امروز باچه های ازوا و باچه گونِ باچه های ازوا اُمُو رقم رفتار مونه که

پادشاهى حزقيا د يهودا

۱۸ د سال سِوَم پادشاهى هوشع باچه ايله پادشاه اسرائيل، حزقيا باچه آحاز پادشاه يهودا شد. ^۲ او بيست و پنج ساله بود كه پادشاه شد و بيست و نه سال د اورشليم حكمرانى كد. نام آبه شى ابى دختر زكريا بود. ^۳ حزقيا چيزاى ره كه د نظر خداوند درُست بود انجام دد، فقط امورقم كه بابه گلون شى داوود انجام ددد. ^۴ او عبادتگاه هاى جاى هاى بلند ره از بين برد، ستون هاى پرستشى ره ميده كد، بت هاى اشيره ره قطع كد و مار بورنزي ره كه موسى جور كدد تكه و پرچه كد، چراكه بنى اسرائيل تا اموزمان بلده ازو بخور خوشبوى موسوختند؛ اونا نام امزو مار ره نحستان ايشتد. ^۵ او توكل خوره د خداوند، خداى اسرائيل كد. رقم حزقيا آلى د مينكل تمام پادشايون يهودا كس نبود، نه د مينكل كساي كه بعد ازو آمد و نه ام د مينكل كساي كه پيش ازو بود. ^۶ او خود ره د خداوند چسپندد و از پيروي ازو دورى نموكد و احكامى ره كه خداوند د موسى امر كدد د جاى ميورد. ^۷ خداوند قد ازو بود و او هر طرف كه مورفت كامياب موشد. او د خلاف پادشاه آشور شورش كد و ديگه او ره خدمت نكد. ^۸ او فلسطينيا ره تا غزه و سرحداي شى شكست دد، از برج هاى پيره دارا گرفته تا شاراي ديوال دار.

^۹ د سال چارم حكمرانى حزقيا پادشاه كه سال هفتم حكمرانى هوشع باچه ايله پادشاه اسرائيل بود، شلمناسر پادشاه آشور

دَ خِلافِ سامِرِه اَمَدِه اَوْ رِه مَحاصِرِه كَد. ^{۱۰} و دَ خَتَمِ سالِ
سَوَمِ اَوْ رِه تَصَرَفِ كَد. دَ سالِ شَشَمِ پادشاهي حِرْزِيا كِه سالِ
نُهَمِ حُكمراني هوشِعَ پادشاهِ إِسرائِيلِ بُوَد، سامِرِه گِرِفْتِه شُد.
^{۱۱} پادشاهِ آشور، مَرْدَمِ إِسرائِيلِ رِه دَ آشورِ بَرْدِ و اونا رِه دَ
حَلَح، دَ جوزانِ دَ پالويِ دريایِ خابورِ و دَ شارایِ مادها
جای-دَ-جای كَد. ^{۱۲} ای كارِ بخاطري شُد كِه اونا از ايدِ
خُداوند، خُدايِ خُو نَشُد، بَلَكِه عَهْدِ اَزو رِه، يعنِي چيزايِ رِه
كِه مُوسى خِدْمَتگارِ خُداوندِ اَمَرِ كُود، تى پاى كَد؛ اَرَمِ، اونا
نَه گوشِ گِرِفْتِ و نَه ازوا پيروى كَد.

^{۱۳} دَ سالِ چارَدَهَمِ حُكمراني حِرْزِيا پادشاه، سَنَحارِيبِ پادشاهِ
آشورِ دَ بَلَه تمامِ شارايِ ديوالدارِ يهُودا حَمَلِه كَد و اونا رِه
گِرِفْت. ^{۱۴} اوختِه حِرْزِيا پادشاهِ يهُودا دَ پادشاهِ آشورِ دَ لَاحِيشِ
پيغامِ رِي كَدِه گُفْت: ”ما خطا كَدِيم؛ لُطفاً از سرزمينِ مِه پَس
بورُو و هر چيزي كِه دَ بَلَه مِه بيلي، ما اَوْ رِه مِيدِيم.“ پَس
پادشاهِ آشورِ سِه صَدِ وَزَنه نُقرِه و سِي وَزَنه طِلاّ از حِرْزِيا
پادشاهِ يهُودا طَلَبِ كَد. ^{۱۵} حِرْزِيا تمامِ نُقرِه رِه كِه دَ خانِه
خُداوندِ و دَ خزانِه هاىِ قَصْرِ پادشاهِ بُوَد، دَزُو دَد. ^{۱۶} دَ امزُو
غَيْتِ حِرْزِيا طِلاّ رِه از درگِه هاىِ خانِه خُداوندِ و از سَتُونِ
هاىِ كِه خُودِ حِرْزِيا پادشاهِ يهُودا قَدِ طِلاّ پُوشِ كُود كَنَد و دَ
پادشاهِ آشورِ دَد.

^{۱۷} پادشاهِ آشورِ قَوْمندانِ كُلِّ قُوا، سَرلشكرِ و سَرمُشاوَرِ
نِظاميِ رِه قَدِ يگِ لَشكرِ كُتِه از لَاحِيشِ دَ اورُشَلِيمِ پيشِ حِرْزِيا
پادشاهِ رِي كَد. اونا حَرَكْتِ كَدِه دَ اورُشَلِيمِ اَمَدِ و غَيْتِيكِه دَ
اُونجى رَسِيدِ، رِفْتِه دَ نَزديكِ كاريزِ نُورِ بَلَنه كِه دَ سَرِ راهِ زَمينِ

کالاشویا آسته، ایسته شُد. ^{۱۸} اونا حزقیا پادشاه ره دَ پیش خُو
 کوی کد، لیکن ایاقیم باچه حلقیا که مسئولِ قصر بُود قد
 شَبنا مُنشی دَربار و یوآخ باچه آساف کاتبِ دَربار دَ پیش ازوا
 رفت. ^{۱۹} اوخته سرمُشاوِرِ نظامی دَزوا گُفت: ”دَ حزقیا خبر
 بدید که پادشاهِ بزرگ، پادشاهِ آشور اینی رقم مَوگیه، ’ای
 مَنبعِ اِعتماد تُو چیزخیل آسته که تُو دَزو اِیقسِ اِعتماد دَری؟
^{۲۰} تُو فقط توره مَوگی و فِکر مونی که امو بَلده جنگ تدبیر و
 قوت آسته؛ پس آلی دَز مه بگی که تُو دَز کی تَوکل کدے که دَ
 خِلافِ ازمه شورش کدے؟ ^{۲۱} راستی اونه، تُو دَ مصر تَوکل
 مونی، دَ امزو تیاق که مِثلِ نی میده شُدّه آسته؛ هرکسی که
 لَنگر خُو ره دَ بَله ازو بندزه اُو دَ دست شی دَر مییه و اُو ره
 زخمی مونه. اَرے، فِرعون پادشاهِ مصر بَلده تمامِ کسای که
 دَزو تَوکل مونه، امی رقم آسته. ^{۲۲} اگه دَز مه بگید، ”مو دَ
 خُداوند، خُدايِ خو تَوکل مونی.“ آیا اُو امو نییه که حزقیا
 عِبادتِ گاه های جای های بلند و قُربانگاه های شی ره از بین
 بُرد و دَ مردُمِ یهُودا گُفت، ”تنها دَ برابرِ امزی قُربانگاه دَ
 اورشَلیمِ عِبادت کُنید؟“ ^{۲۳} پس آلی بیه و قد بادار مه پادشاهِ
 آشور شَرطِ بَزن: ما دُو هزار اَسپ دَز تُو میدیم، اگه تُو بتنی
 دُو هزار سوارکار پیدا کده دَ بَله ازوا سوار کنی. ^{۲۴} اگه
 نَمیتنی، پس چطور تُو میتنی که حتی یکی از ریزه ترین
 قومندانای بادار مره مجبور دَ عَقَبِ نَشینی کنی، دَ حالیکه
 تَوکل خُو ره دَ گاډی های جنگی و سوارایِ مصر کدے؟
^{۲۵} علاوه ازی، آیا ما بدونِ اَمرِ خُداوند دَ اینجی امدیم تا ای
 جای ره خراب کنم؟ نه، خُداوند دَز مه گُفته که، ’دَ خِلافِ
 امزو سرزمی بورو و اُو ره خراب کو.“

۲۶ اوخته ایاقیم باچه حلقیا، شَبنا و یوآخ دَ سرمُشاوَرِ نظامی
گُفت: ”لُطفاً قد خِدْمَتگاراى خُو دَ زِیونِ ارامى توره بُگى،
چُون مو اُو ره مِیدنى. دَ زِیونِ مردُمِ یهُودا قد ازمو توره نگی؛
مردُمى که دَ بِلَه دیوالِ شارِ اَسْتَه مِیشَنوَه.“ ۲۷ لیکن سرمُشاوَرِ
نظامی دَ جوابِ ازوا گُفت: ”آیا بادار مه مَره تنها دَ پیشِ
بادار تُو و پیشِ ازتُو رِی کده تا ای تورا ره بُگیم؟ آیا مَره دَ
پیشِ مردُمى که دَ بِلَه دیوالِ شارِ شِشْتَه، رِی نَکده؟ آیا امِیطور
نِییه که اونا ام قد شُمو قتی چتلی خُو ره مُخوره و گمیز خُو
ره وُچی مونه؟“

۲۸ اوخته سرمُشاوَرِ نظامی ایسته شد و دَ آوازِ بلند دَ زِیونِ
مردُمِ یهُودا چِیغ زده گُفت: ”توره پادشاهِ بزرگ، پادشاهِ آشور
ره بَشنوید. ۲۹ پادشاهِ اینی رقمِ مُوگیه، ’نیلید که حزقیاسُمو
ره بازی بدیه، چُون اُو نَمِیتنه که شُمو ره از دست مه خلاص
کنه. ۳۰ نیلید که حزقیاسُمو ره مجبور کنه که دَ خُداوند تَوکُل
کُنید و بُگیه، ’خُداوند حتماً مو ره نجات میدیه و ای شار دَ
دستِ پادشاهِ آشور نَموفته.“ ۳۱ دَ توره حزقیاسُمو گوش ندید،
چُون پادشاهِ آشور اینی رقمِ مُوگیه، ’پیشنها دَ صلح مَره قبول
کُنید و بُر شده پیشِ ازمه بیید؛ اوخته هر کُدم شُمو میتنید که
از انگور و انجیر خُو بخورید و از آو چاهِ خُو وُچی کُنید، ۳۲ تا
غَیتیکه ما بییم و شُمو ره دَ یگ سرزمی که رقمِ سرزمینِ
خودون شُمو اَسْتَه بُبرم، دَ یگ سرزمینِ پُر از غَلَه و شیرِه
انگور، سرزمینِ پُر از نان و باغ های انگور و سرزمینِ پُر از
روغونِ زیتون و عسل.‘ امی رقمِ کُنید تا زنده بُمنید و نمرید.
پس دَ توره حزقیاسُمو گوش ندید، چُون اُو شُمو ره بازی دده
مُوگیه، ’خُداوند مو ره نجات میدیه.‘ ۳۳ آیا خُدايونِ مِلَّت های

دیگه کُدم شی هرگز تَنِسته که سرزمین خُوره از دِست پادشاهِ آشورِ نجات بَدیه؟^{۳۴} کُجا یه خُدايونِ حَمات و آرپاد؟ کُجا یه خُدايونِ سَفروايم، هينع و عِوا؟ آیا امو خُدايو تَنِست که سامره ره از دِست مه نجات بَدیه؟^{۳۵} آیا از مینکلِ تمام خُدايونِ امزی سرزمینا کُدم شی تَنِست که سرزمین خُوره از دِست مه نجات بَدیه که خُداوند بَتنه اورشليم ره از دِست مه نجات بَدیه؟“

^{۳۶} مردُم خود ره چُپ گرفت و دَزو هیچ جواب نَدَد، چراکه پادشاه امر کده گُفتد: ”جواب ازو ره نَدید.“

^{۳۷} اوخته الياقيم باچه حَلقيا مسئولِ قصر، شَبنا مُنشی دَربار و یوآخ باچه آساف کاتبِ دَربار قد کالاهای پاره پاره دَپیش حَزقيا اَمَد و تورای سرمُشاوِرِ نظامی ره دَزو نَقَل کد.

پيشگویی دَ باره نجاتِ اورشليم

۱۹ وختی حَزقيا پادشاه امی تورا ره شنید، کالای خُوره پاره کده پلاس پوشید و دَ خانه خُداوند دَر اَمَد.^۲ بعد ازو الياقيم مسئولِ قصر، شَبنا مُنشی دَربار و پیشوايونِ بزرگ ره که پگ شی پلاس پوشیدد دَپیش اِشعیای نبی باچه اَموص رَبی کد.^۳ اونا رفته دَزو گُفت: ”حَزقيا اینی رقم مُوگيه، اَمروز روزِ مُصیبت اَسته، مو سرزنش شُدِه توهين-و-تحقير مُوشی. نلغهگو پیش اَمده که زیده شُنه، ولے قوتِ زیدو نیسته.“^۴ کشکه خُداوند، خُدای تُوپگِ تورای سرمُشاوِرِ نظامی ره که بادار شی پادشاهِ آشور اُو ره بلده توهين کدون

خُدای زنده ریی کده، شِنیده بَشه و بخاطرِ تورای که خُداوند،
 خُدای تُو شِنیده، اُو ره جَزا بَدیه. پس بَلدِه اَزمو که باقی
 مَندے دُعا کُو. ^۵ دَ حالیکه خِدمتگَرای حِرزقیا پادشاه هنوز دَ
 پیشِ اِشعیا بُود، ^۶ اِشعیا دَزوا کُفت: ”دَ بادار خُو بُگید که
 خُداوند اینی رقم مُوگیه، ’از تورای که شِنیدی ترس نَخور،
 اَمزُو تورای که خِدمتگَرای پادشاهِ اَشور کُفت و دَز مه
 کُفرگویی کد. ^۷ اینه، ما یگ روح ره دَزو قرار میدیم تا اُو یگ
 آوازه ره شِنیده پس دَ مُلک خُو بوره و ما باعثِ مُوشم که اُو
 دَ مُلکِ خود خُو قد شمشیر کُشته شنه.“

^۸ وختی سرمُشاورِ نظامی شِنید که پادشاهِ اَشور از لَخیص
 رفته، اُو اورشَلیم ره ایله کده دَ لِبَنه رفت، دَ جای که پادشاه
 درگیرِ جنگ بُود. ^۹ دَ اَمزُو غَیت پادشاهِ اَشور شِنید که ترهاقه
 پادشاهِ کُوش دَ جنگِ اَزو مییه. اوخته اُو بسمِ قاصِدا ره پیشِ
 حِرزقیا ریی کده کُفت: ^{۱۰} ”دَ حِرزقیا پادشاهِ یهودا اینی رقم
 بُگید: خُدای که تُو دَزو تَوکُل مُونی، نَیل که تُو ره بازی بَدیه و
 بُگیه، ’اورشَلیم دَ دِستِ پادشاهِ اَشور نَموفته.‘ ^{۱۱} حتماً تُو
 شِنیدے که پادشایونِ اَشور قد تمامِ مُلکِ ها چیز کار کد و
 چطور اونا ره بکلی نابود کد. پس آیا تُو میتنی نجات پیدا
 کنی؟ ^{۱۲} آیا خُدايونِ مِلّتِ های که بابه کَلونای مه اونا ره نابود
 کد تَنست که امو مِلّتِ ها ره نجات بَدیه، یعنی مردُمِ جوزان،
 حاران، رِصِف و مردُمِ عِدِن ره که دَ تِلَسار بُود؟ ^{۱۳} کُجا یه
 پادشاهِ حَمات، پادشاهِ اَرپاد، پادشاهِ شارِ سِفروایم، پادشاهِ
 هینع و پادشاهِ عِوا؟“

دُعای حزقیا

^{۱۴} حزقیا خط ره از قاصدا گرفته خاند و بعد ازو د خانه خداوند در آمد و او ره د حضور خداوند واز کده ایشته.

^{۱۵} اوخته حزقیا د پیش خداوند دعا کده گفت: ”ای خداوند، خدای اسرائیل که د بله کروبیا شسته، تنها تو د بله تمام ملک های دنیا خدا آستی و آسمو و زمی ره تو خلق کدی.

^{۱۶} ای خداوند، گوش بگیر و بشنو؛ ای خداوند چیمای خو ره واز کو و بنگر. ارے، تورای سنحاریب ره که بخاطر تو هین کدون خدای زنده ری کده، بشنو. ^{۱۷} ای خداوند، ای راست آسته که پادشایون آشور ملت ها و سرزمین ازوا ره خراب کد ^{۱۸} و خدایون ازوا ره د آتش اندخت، چراکه اونا خدا نبود، بلکه ساخته دست انسان بود که از چپو و سنگ جور شد؛ امزی خاطر اونا تباه شد. ^{۱۹} پس آلی ای خداوند، خدای مو، مو ره از دست ازو نجات بدی تا پگ ملک های دنیا بدنه که تنها تو ای خداوند، خدا آستی.“

نبوت اشعیا

^{۲۰} اوخته اشعیا باچه اموص د حزقیا پیغام ری کده گفت: ”خداوند، خدای اسرائیل اینی رقم موگیه، ما دعای تو ره که د باره سنحاریب پادشاه آشور د پیش مه کدی شنیدم.“ ^{۲۱} و کلامی که خداوند د پادشاه آشور گفته، اینی آسته:

’صهیون، امی دختر خانه،

تو ره خار-و-حقیر حساب مونه و ریشخند مونه.

امی دُختر، اور شَلیم،

از پس تُو سر خُو ره شور میدیه.

^{۲۲} تُو کی ره توهین کدی و دَ ضِدِ کی کُفرگویی کدی؟

تُو دَ خِلافِ کی آواز خُو ره بلند کدی

و چیمای خُو ره کشیدی؟

آیا دَ خِلافِ خُداوند، قُدوسِ اسرائیل؟

^{۲۳} تُو دَ وَسِیلَه قاصِدای خُو خُداوند ره توهین کده گفتی:

”ما قد گاژی های جنگی غدر خُو دَ قِیلی کوه ها و دَ
دامنه های لِبنان بُر شُدُم.

ما بلندترینِ دِرختونِ سَرُو و بهترینِ صَنوِبَرِ های شی ره
قَطع کُدُم.

ما دَ دُورترینِ جای های شی و خُوبترینِ جنگل های
شی داخلِ شُدُم.

^{۲۴} ما دَ سَرزمینِ بیگنه چاه ها کَنَدُم و از آوِ ازوا وُچی کُدُم.

ما قد قَفِ پایِ خُو تمامِ دریاچه های مِصر ره خُشک
کُدُم.

^{۲۵} آیا نَشِنیدِے که ما ای چیزا ره از زمانای غدر گاه مُقرَر
کُدُم؟

ما دَ زمانایِ قَدِيمِ نَقْشِه شَي رِه كَشِيدُمْ و آلی اُونَا رِه
انجام دَدِه مَورُم

تا تُو شارایِ مُسْتَحْكَم رِه بِيرو كَنی

و دَ یگ كَوِځ سَنگ تَبْدِيل كَنی.

^{۲۶} امزی خاطر مَرْدُمایِ ازوا قُوت خُو رِه از دِسْت دَدِه،

و بے جُرأت و كَم رُوحِيه شُدِه؛

اُونَا رَقْمِ گِیاهِ بِيابو، رَقْمِ سَوَزِه نَوْبُرْشُدِه و رَقْمِ عَلفِ بَلِه بام
جور شُدِه

كه پيش از كُتِه شُدو خُشك مَوْشِه.

^{۲۷} لِيكِن ما شِشْتون و باله شُدون تُو رِه، رِفْتون و اَمَدون تُو
رِه مِيدَنُم

و از خَشْمی كه دَ خِلَافِ اَزْمِه دَری، خَبْر اَسْتُم.

^{۲۸} اَزی كه تُو دَ بَلِه اَزْمِه خَشْمِگِين شُدِه

و غُرور و تَكْبُر تُو دَ گوش مه رَسِيدِه،

ما نُخْتِه خُو رِه دَ بِيْنی تُو و لَغامِ خُو رِه دَ دان تُو قَرار
مِيدِيم،

و تُو رِه از راهی كه اَمَدِه، پَس رِي مُونُم.

۲۹ آی حِزْقِیَا، اِیْنِی بَلَدِه تُو یِگ نِشَانِی اَسْتِه: اِمْسَال شُمُو اَز

چِیْزای خُوْد رُوی مُوْخُوْرِیْد و دَ سَالِ دُوْم چِیْزای رِه کِه اَز
تُخْمِ اَزْوَا مُوْرُوِیْه، لِیْکِن دَ سَالِ سُوْم کِشْت و دِرُو کُنِیْد و تَاک
هَا شَنْدِه اَز مِیُوِه اَزْوَا بُوْخُوْرِیْد. ۳۰ باقی مَنْدِه خَانُوَارِ یَهُودَا کِه
اَز چَنْگِ دُشْمُو خَطَا خُوْرْدِه بَسْم رِیْشِه غُوْج مُوْدُوْنَه و اَز بَالِه
مِیُوِه مِیْدِیْه، ۳۱ چِرَاکِه اَز اَوْرُشَلِیْم جِمِ باقی مَنْدِه بُر شُدِه مِیْیِه و
اَز صَهْیُوْن جَمِی کِه اَز چَنْگِ دُشْمُو خَطَا خُوْرْدِه؛ اَرْمِی،
غَیْرَتِ خُداوَنْدِ لَشْکَرِ هَا اِی رِه اَنْجَام مِیْدِیْه.

۳۲ پَس خُداوَنْدِ دَ بَارِه پادِشَاهِ اَشُوْر اِیْنِی رَقْمِ مُوْگِیْه: 'اُو دَ اِی
شَارِ دَاخِلِ نَمُوْشِه و اِیْنِجِی رِه قَد تِیْر نَمِیْزَنَه؛ اُو دَ بَرَابَرِ شَارِ
قَد سِیْر اِیْسْتِه نَمُوْشِه و دَ پِیْشِ رُوی شِی سَنْگَرِ بِلَنْدِ جُوْر
نَمُوْنَه، ۳۳ بَلْکِه اَز رَاهِی کِه اَمْدِه دَ اَمْزُو رَاهِ پَس مَوْرِه. اَرْمِی،
خُداوَنْدِ مُوْگِیْه کِه، 'اُو دَ شَارِ دَاخِلِ نَمُوْشِه، ۳۴ چُوْنِ مَا اَزِی
شَارِ دِفاعِ مُوْنِمِ و بَخاطِرِ خُوْدِ خُو و بَخاطِرِ خِدْمَتْگَارِ خُو
داوُودِ اِی رِه نِجَاتِ مِیْدِیْمِ.'"

۳۵ دَ اَمْزُو شَاوِ مَلایِکِه خُداوَنْدِ حَرکَتِ کَدِ و یِگِ صَدِ و هِشْتادِ
و پَنْجِ هِزَارِ نَفَرِ اَز لَشْکَرِ اَشُوْر رِه زَد. صَباحِ گاهِ و خْتِی مَرْدُمِ
اَز خَاوِ بَالِه شُد، دِیْدِ کِه پَگِ اَزْوَا مُرْدِه و لاشِ هَایِ شِی اُفْتَدِه.
۳۶ اوخْتِه سَنْحَارِیْبِ پادِشَاهِ اَشُوْر کُوچِ کَدِه پَسِ دَ شَارِ نِیْنُوا
رَفْتِ و دَ اُوْنِجِی دَ زَنْدِگِیِ خُو اِدَامِه دَد. ۳۷ یِگِ رُوْزِ و خْتِیْکِه
سَنْحَارِیْبِ دَ خَانِه خُداِیِ خُو نِسْرُوکِ مِصْرُوْفِ عِبَادَتِ بُود،
باچِه هَایِ شِی اَدْرَمَلِکِ و شَرِاصِرِ اُو رِه قَد شَمَشِیْرِ کُشْتِ و
خُوْدُوْنِ شِی دَ سَرِزْمِیْنِ اَراراتِ دُوْتَا کَد. بَعْدِ اَز سَنْحَارِیْبِ
باچِه شِی اِسْر- حَدُوْنِ دَ جَایِ اَزْوَا پادِشَاهِ شُد.

۲۰ دَ امزُو زمانِ حزقیا ناجور شد و نزدیکِ مُردو بُود. اوخته اشعیای نبی باچه آموص دَ پُرسیدونِ ازو رفت و دزو گفت: ”خداوند اینی رقمِ موگیه، فِکرِ خانه و خانوارِ خو ره بُکو، چراکه تو مومری و زنده نمونی.“^۲ اوخته حزقیا روی خو ره سونِ دیوال کد و دَ پیشِ خداوند دُعا کده گفت: ”آی^۳ خداوند، لطفاً دَ یادِ خو بیر که ما چطور قد وفاداری و تمامِ دلِ دَ حضورِ تو رفتار کدم و چیزی ره که دَ نظرِ تو دُرست بُود انجام ددم.“ بعد ازو حزقیا زار زار چخرا کد.

۴ پیش ازی که اشعیا از حولی مینکلنه قصر بُر شنه، کلامِ خداوند دزو نازل شده گفت: ”پس بورو و دَ رهبرِ قوم مه حزقیا بگی که خداوند، خدای بابه کلون تو داوود اینی رقمِ موگیه، ما دُعا ی تو ره شنیدم و آویده های تو ره دیدم. اینه، ما تو ره شفا میدیم و تو دَ روزِ سوّم دَ خانه خداوند موری.^۶ ما دَ روزایِ عمرِ تو پوزده سالِ اضافه مونم و تو و امی شار ره از دستِ پادشاهِ آشورِ نجات میدیم. اری، امزی شار ما بخاطرِ خود خو و بخاطرِ خدمتگارِ خو داوودِ دفاعِ مونم.“^۷ اوخته اشعیا گفت: ”یگ پتی انجیر بگیرید و دَ بله دانه بیلید.“ اونا پتی انجیر ره گرفته دَ بله دانه ایشت و او زنده مند.

۸ و حزقیا از اشعیا پُرسان کده گفت: ”نشانی که خداوند مره کاملاً شفا میدیه و ما دَ روزِ سوّم دَ خانه خداوند مورم، چیزخیل آسته؟“^۹ اشعیا گفت: ”نشانی از طرفِ خداوند که

خداوند توره ره که گفته پوره مونه، اینی آسته: چی میخاهی، سایه ده درجه پیش بوره یا ده درجه پس بییه؟“ ^{۱۰} حزقیا گفت: ”ده درجه پیش رفتون سایه یگ کاری عادی یه؛ پس بیل که سایه ده درجه پس بییه.“ ^{۱۱} اوخته اشعیای نبی از خداوند خواهش کد و خداوند سایه ره از درجه های که د بله ساعت آفتوی آهاز تاه رفتد، ده درجه پس آورد.

قاصدای بابل

^{۱۲} د امزو وخت مرودک- بلدان باچه بلدان پادشاه بابل قاصدا ره قد خط و تحفه د پیش حزقیا ربی کد، چون شنیدد که حزقیا ناجور بوده. ^{۱۳} حزقیا اونا ره خوش امید گفت و تمام خزانه های قصر خو ره بلده ازوا نشو دد: نقره، طلا، موادهای خوشبوی، روغون قیمتی، سلاح- خانه و هر چیز دیگه که د خزانه های خو دشت. خلاصه د قصر شی و د مملکت شی اوطور چیز نمند که حزقیا دزوا نشو ندده بشه. ^{۱۴} د امزو غیت اشعیای نبی د پیش پادشاه آمد و ازو پُرسان کده گفت: ”امی مردا چیزخیل موگفت؟ اونا از کجا د پیش تو آمده بود؟“ حزقیا د جواب شی گفت: ”اونا از یگ جای دور، یعنی از بابل آمده بود.“ ^{۱۵} اشعیای گفت: ”اونا د خانه تو چی دید؟“ حزقیا گفت: ”اونا هر چیزی ره که د خانه مه آسته دید و هیچ اوطور چیز د خزانه های مه نمند که دزوا نشو ندده بشم.“ ^{۱۶} پس اشعیای د حزقیا گفت: ”کلام خداوند ره بشنو، ^{۱۷} روزی مییه که تمام چیزای خانه تو و هر چیزی که بابه کلونای تو تا امروز ذخیره کده، د بابل برده موشه؛ ارے، خداوند موگیه، هیچ چیز بلده تو باقی نمومنه.“ ^{۱۸} و بعضی از

باچه های تو که از تو د وجود مییه و بلده تو زیده موشه ام
 برده موشه و د قصر پادشاه بابل خدمتگار جور موشه. “
 ۱۹ اوخته حزقیا د اشعیا گفت: ”کلام خداوند ره که گفتی
 خوب آسته. “ چون او قد خود خو گفت: ”آیا امپطور نییه که
 د روزای زندگی ازمه صلح و آرامش برقرار مومنه؟“ ۲۰ باقی
 کارای حزقیا و تمام قدرت شی و قصه حوض و کاریزی که
 جور کد و آورده د شار آورد د کتاب تواریخ پادشایون یهودا
 نوشته یه. ۲۱ وختی حزقیا فوت کده قد بابله کلونای خو خاو
 کد، باچه شی منسی د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی منسی د یهودا

۲۱ ۱ منسی دوازده ساله بود که پادشاه شد و پنجاه و پنج
 سال د اورشلیم پادشاهی کد. نام آبه شی حفصیه بود. ۲ او
 چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد و از کارای
 زشت ملت های پیروی کد که خداوند اونا ره از پیش روی
 بنی اسرائیل هی کدد. ۳ او عبادتگاه های جای های بلند ره
 که آته شی حزقیا بیرو کدد، دوباره آباد کد، بلده بعل قربانگاه
 ها تیار کد، ستون اشیره ره رقمی که آخاب پادشاه اسرائیل
 جور کدد، جور کد و د برابر تمام لشکر آسمو سجده کده
 اونا ره پرستش کد. ۴ او قربانگاه ها ره د خانه خداوند آباد
 کد، د جایی که خداوند د باره شی گفتد: ”ما نام خو ره د
 اورشلیم قرار میدیم.“ ۵ ارے، او بلده لشکر آسمو د هر دو
 حولی خانه خداوند قربانگاه ها آباد کد. ۶ او باچه خو ره د
 آتش تقدیم کد، پالگری و جادوگری کد و از کسای که ارواح

ره حاضر مُوكد و قد جنیات سر۔ و۔ کار دشت مشوره
 گرفت. اُو د نظر خُداوند غدر کلو شرارت کد و قار خُداوند
 ره باله اُورد. ^۷ اُو بُتِ اَشیره ره که جور کدُد، د خانه قرار دد
 که خُداوند د باره شی د داوود و د باچه شی سُلیمان گُفتد:
 ”ما د امزی خانه و د اورشَلیم که از مینکل پگ طایفه های
 اسرائیل انتخاب کدیم نام خُو ره تا اَبَد قرار میدیم ^۸ و پایای
 اسرائیل ره از سرزمینی که د آته گون ازوا ددیم دیگه آواره
 نمونم، د شرطی که اونا فکر خُو ره بگیریه و د مُطابق چیزای
 که دزوا امر کدیم و د مُطابق شریعتی که خدمتگار مه موسی
 دزوا امر کده، رفتار کنه.“ ^۹ لیکن اونا گوش نگرِفت؛ پس
 منسی اونا ره گمراه کد و اونا از ملت های که خُداوند از
 پیش روی بنی اسرائیل هی کدُد، بدتر رفتار کد.

^{۱۰} اوخته خُداوند د وسیله خدمتگاری خو انبیا اینی پیغام ره
 ری کد و انبیا گُفت: ^{۱۱} ”ازی که منسی پادشاه یهودا امی رقم
 کارای زشت ره انجام دده و از اموریای که پیش ازو د ای
 سرزمی بود بدتر رفتار کده و قد بُت های خُو باعث شده که
 یهودا ام گناه کنه، ^{۱۲} خُداوند، خُدا ی اسرائیل اینی رقم موگیه،
 ’اینه، ما د بله اورشَلیم و یهودا بلا نازل مونم، د اندازه که هر
 کس بشنوه، گوشای شی جرینگس کنه. ^{۱۳} ما د بله اورشَلیم
 تارِ رجه سامره و شاقولِ خانه آخاب ره دراز مونم و
 اورشَلیم ره پاک مونم، رقم کسی که یگ کاسه ره پاک مونه
 و د غیتِ پاک کدو چپه و راسته مونه. ^{۱۴} ما باقی منده میراث
 خُو ره بے پناه ایله مونم و اونا ره د دستِ دشمنای شی
 تسلیم مونم و اونا د وسیله تمام دشمنای خُو چور و چپاؤل
 موشه، ^{۱۵} چون اونا چیزای ره که د نظرِ ازمه بد آسته انجام

دده و از روزی که بابه‌کلونای ازوا از مصر بُرو آمده تا امروز قار مره باله اُورده ری یه.“

^{۱۶} علاوه ازی، مَنْسَى خُونِ بیگناه ها ره از حد کلو ریختند، د اندازه که سراسر اورشَلیم ره پُر کد، ای گُناه ازو جدا از گُناهی بُود که او باعث شد تا یهودا گُناه کنه و چیزای ره که د نظر خُداوند بد بُود، انجام بدیه.

^{۱۷} باقی کارای مَنْسَى و پگ چیزای که کد و گُناهی ره که مُرتکب شد، د کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ یهودا نوشته یه.

^{۱۸} وختی مَنْسَى فُوت کده قد بابه‌کلونای خُو خاو کد و د باغ قصر خُو، یعنی د باغِ عَزَا دَفن شد، باچه شی آمون د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی آمون د یهودا

^{۱۹} آمون بیست و دو ساله بُود که پادشاه شد و دو سال د اورشَلیم حُکمرانی کد. آبه شی مِشَلِمِت نام دشت؛ او دُخترِ حارُوص از یُطَبه بُود. ^{۲۰} او چیزای ره که د نظر خُداوند بد بُود انجام دد، رقمی که آته شی مَنْسَى انجام ددد. ^{۲۱} او د مُطابقِ پگِ راه های آته خُو رفتار کد و بُت های ره که آته شی پَرستش کدد، او ام پَرستش کده اونا ره سَجده کد. ^{۲۲} او خُداوند، خُدای بابه‌کلونای خُو ره ایله کد و د مُطابقِ راه-و-طریق خُداوند رفتار نکد.

^{۲۳} اوخته خِدمتگاری آمون پادشاه د خِلافِ ازو نَقشه کشید و او ره د قصر شی کُشت. ^{۲۴} لیکن مردُم سرزمینِ یهودا تمام

کسای ره که دَ خِلافِ آمون پادشاه نَقشه کشیدد، از بَین بُرد
 و باچِه شی یوشیا ره دَ جای ازو پادشاه جور کد. ^{۲۵} باقی
 کارای که آمون کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ یهوُدا نوِشته یه.
^{۲۶} وختی آمون دَ قبر خُو دَ باغِ عَزّا دَفن شُد، باچِه شی یوشیا
 دَ جای ازو پادشاه شُد.

پادشاهی یوشیا دَ یهوُدا

۲۲^۱ یوشیا هشت ساله بُود که پادشاه شُد و سی و یگ
 سال دَ اورُشلیم حُکمرانی کد. آبه شی یَدیده نام دَشت؛ او
 دُختر عَدایا از بُصقَت بُود. ^۲ او چِیزای ره که دَ نظرِ خُداوند
 دُرست بُود انجام دَد و دَ مُطابِقِ تمامِ راه های بابِه کَلون خُو
 داوُود رفتار کد؛ او طرفِ راست یا چپ تاو نَخورد و گُمراه
 نَشُد.

^۳ یوشیا پادشاه دَ سالِ هژدَهَمِ حُکمرانی خُو شافان باچِه
 اَصَلیا نوسِه مِشلام ره که مُنشی بُود، دَ خانِه خُداوند ری کده
 گُفت: ^۴ ”پیشِ حَلقیا پیشوای بزرگ بورُو و دَزو بگی که پیسه
 ره که دَ خانِه خُداوند اُورده شُده و مُحافِظینِ دانِ درگه از
 مردُم جم کده، حِساب کُنه. ^۵ بعد ازو او ره دَ دِستِ
 سرکارگرای که بلده کارِ خانِه خُداوند تعیین شُده، تسلیم کنه
 تا اونا امو پیسه ره دَ کسای بدیه که دَ خانِه خُداوند کار مونه
 و خرابی های خانِه خُداوند ره جور مونه، ^۶ یعنی دَ نجارا،
 اُستاکارا و گِلکارا؛ امچنان امزو پیسه چيو ها و سنگای
 تراش شُده بلده جور کدونِ خرابی های خانِه خُداوند بخره.
^۷ لیکن از پیسه که دَ دِست ازوا دده مُوشه، حِساب گِرِفته

نَشْنَه، چِراکه اُونَا صَادِقَانَه رِفْتار مُونَه.

^۸ دَ اَمَزُو غَيْتِ حَلِقِيَا پِيشَوَايِ بُزُرْگِ دَ شَافانِ مَنَشِي گُفْت: ”ما كِتَابِ تَوْرَاتِ رِه دَ خَانِه خُداوندِ پَيِدا كُدم.“ اوخته حَلِقِيَا اَمُو كِتَابِ رِه دَ شَافانِ دَد و شَافانِ كِتَابِ رِه خاند. ^۹ بعد اَزُو شَافانِ مَنَشِي پِيشِ پادشاهِ رِفْت و دَ پادشاهِ خَبَرِ دَدِه گُفْت: ”خِدمتگارايِ تُو پِيسِه رِه كه دَ خَانِه خُداوندِ بُوْد، بُر كَد و اُو رِه دَ دِسْتِ سِركارگرايِ كه دَ خَانِه خُداوندِ تَعِيِنِ شُدِه، تَسْلِيْمِ كَد.“ ^{۱۰} اَمِچنانِ شَافانِ مَنَشِي دَ پادشاهِ خَبَرِ دَدِه گُفْت: ”حَلِقِيَا پِيشوا بَلَدِه مِه يِگِ كِتَابِ دَدِه.“ و شَافانِ اُو رِه دَ پِيشِ پادشاهِ خاند. ^{۱۱} وختي پادشاهِ توراى كِتَابِ تَوْرَاتِ رِه شَنِيد، كالاى خورِه چَك كَد. ^{۱۲} و پادشاهِ دَ حَلِقِيَا پِيشوا، اَخِيقامِ باچِه شَافانِ، عَكبورِ باچِه مِيكايَا، شَافانِ مَنَشِي و عَسايَا حاضِرِباشِ پادشاهِ اَمَرِ كَدِه گُفْت: ^{۱۳} ”بوريْد و از خُداوندِ بَلَدِه اَزْمِه، بَلَدِه مَرْدُمِ و بَلَدِه تَمَامِ يَهُودا دَ بارِه توراى اَمزِي كِتَابِ كه پَيِدا شُدِه، مَشَوْرِه بِيگيريْد، چُونِ غَضَبِ خُداوندِ كه دَ خِلافِ اَزْمُو داغِ شُدِه غَدْرِ كُتِه يِه، چِراكه بابِه كَلونايِ مو دَ توراى اَمزِي كِتَابِ گوشِ نَدَد و دَ مُطابِقِ پِگِ چِيَزايِ كه بَلَدِه اَزْمُو نوِشْتِه يِه، رِفْتارِ نَكَد.“

^{۱۴} پَسِ حَلِقِيَا پِيشوا، اَخِيقامِ، عَكبورِ، شَافانِ و عَسايَا پِيشِ حُلْدِه نَبِيِه خاتُونِ شَلَامِ باچِه تَقْوَه نوسِه حَرَحَسِ رِفْت؛ شَلَامِ مَسئُولِ كالاى پِيشوايو بُوْد. حُلْدِه دَ حِصَه دَوْمِ اورشَلِيمِ زِنْدِگِيِ مُوكَد و اُونَا دَ اَمونجِي قَد اَزُو گِپِ زَد. ^{۱۵} حُلْدِه دَزوا گُفْت: ”خُداوندِ، خُداىِ اِسْرَائِيلِ ايني رِقْمِ مُوگِيِه، كَسِي كه شُمُو رِه پِيشِ اَزْمِه رِي كَدِه، دَزُو بِيگِيْد كه ^{۱۶} خُداوندِ ايني رِقْمِ

مُوگيه: اینه، ما دَ بِلَه امزی جای و مردُم شی بَلا نازلِ مُونم،
 دقیقِ مُطابقِ تمامِ تورای کتّابی که پادشاهِ یهودا خاندۀ،
 ۱۷ چراکه اونا مَره ایلَه کده و بَلدِه خُدايُونِ بیگَنه بُخورِ
 خوشبُوی سوختَنده تا قد تمامِ کارای دِستای خُو، قار مَره
 باله بیره. امزی خاطر غَضَب مه دَ بِلَه امزی جای اَلَنگه مُونه
 و کُلِ نَمُوشه. ۱۸ لیکن دَ باره پادشاهِ یهودا که شَمو ره بخاطرِ
 مشورَه گِرِفَتو از خُداوند ریی کده، دَزو بُگید که دَ باره تورای
 که تُو شِنیدی خُداوند، خُدایِ اسرائیلِ اینی رقمِ مُوگيه:
 ۱۹ 'ازی که دِلِ تُو نَرَم بُود و تُو خود ره دَ حُضُورِ خُداوند
 فروتن کدی و دَ غِیْتیکه کلامِ مَره دَ خِلافِ امزی جای و
 باشنده های شی شِنیدی که نابُود و نالْتِ مُوشه، کالایِ خُو
 ره چک کدی و دَ حُضُورِ مه چخرا کدی، ما ام دُعایِ تُو ره
 شِنیدم. ای ره خُداوند مُوگيه. ۲۰ امچنان خُداوند مُوگيه، 'ما
 تُو ره قد بابه کَلونایِ تُو یگجای مُونم و تُو دَ وختِ صُلح و
 آرامش دَ قبرِ خُو ایشته مُوشی و تمامِ بَلایِ ره که ما دَ بِلَه
 امزی جای نازلِ مُونم، چیمایِ تُو یگ شی ره ام نَمینگره. "
 پس اونا امو جواب ره دَ پادشاه اُورد.

یوشیا عهد ره تازه مُونه

۲۳ یوشیا پادشاهِ پیغامِ ریی کده تمامِ ریشِ سفیدایِ یهودا
 و اورشَلیم ره دَ پیشِ خُو جم کد. ۲ اوخته پادشاه و تمامِ مردُمِ
 یهودا و پگِ باشنده های اورشَلیم و پیشوایو و انبیا، یعنی قد
 تمامِ قوم، قد کْته و ریزه دَ خانِه خُداوند رفت. و پادشاه تمامِ
 تورایِ کتّابِ عهد ره که دَ خانِه خُداوند پیدا شُدُد، بَلدِه ازوا

خاند تا بشنوه. ^۳ پادشاه د پالوی ستون ایسته شد و د حضور
خداوند عهد بسته کد که از خداوند پیروی مونه و احکام و
دستورا و قوانین شی ره قد تمام دل و تمام جان نگاه مونه و
تورای عهدی ره که د امزو کتاب نوشته بود، د جای میره؛ و
پگ مردم د امزو عهد پایبند شد.

^۴ اوخته پادشاه د حلقیا پیشوای بزرگ و پیشوایون رتبه دو و
مُحَافِظِینِ دَانِ درگه امر کد تا تمام ظرفای ره که بلده بعل،
آشیره و تمام لشکر آسمانی جور شدد از خانه خداوند بر
کنه. پس اونا امو چیزا بر کده د برون اورشلیم د زمینای
قدرون سوختند و خگشتر شی ره د بیت-ئیل برد. ^۵ او
امچنان پیشوایون بتها ره که پادشایون یهودا تعیین کدد تا د
بتخانه های شارای یهودا و د گرد-و-بر اورشلیم بخور
خوشبوی بسوزنه و ام کسای ره که بلده بعل، آفتو، ماهتو،
ستارهها و تمام برج های فلکی بخور خوشبوی موسوختند،
برطرف کد. ^۶ او بت آشیره ره از خانه خداوند بر کده د برون
اورشلیم د دره قدرون برد و او ره د امونجی سوختند؛ بعد
ازو او ره سیده رقم خاک جور کد و خاک شی ره د بله قبر
های مردم عام پاش دد. ^۷ او خانه های لواطگرا ره که د خانه
خداوند بود و خاتونو د اونجی بلده بت آشیره رخت موبافت،
بیرو کد. ^۸ او تمام پیشوایو ره از شارای یهودا جم کد و
بتخانه های ره که امو پیشوایو دزوا بخور خوشبوی
موسوختند از جبع تا بیئرشبع نجس کد. او بتخانه های درگه
ها ره که د طرف چپ درگه شار، د دان درگه یهوشع
قومندان شار بود، ام بیرو کد. ^۹ اگرچه پیشوایون بتخانه ها د
قربانگاه خداوند د اورشلیم نزدیک نموشد، لیکن میتنست که

از نانِ فطیرِ قدِ دیگه پیشوایو بخوره. ^{۱۰} یوشیا بُتخانه توفت ره که د درّه بن-هنوم بود، نجس کد تا هیچ کس باچه یا دختر خو ره بلده مولک د آتش تقدیم نکنه. ^{۱۱} او آسپ های ره که پادشایون یهودا د آفتو وقف کد و د منه حولی د نزدیک اُتاقِ نتن-ملک نفر د ربار بود، از دان درگه خانه خداوند پس کد و گاډی های ره که د آفتو وقف شد د آتش سوختند.

^{۱۲} قُربانگاه های ره که پادشایون یهودا د بله بام باله-خانه آحاز جور کد و قُربانگاه های ره که منسی د دو حولی خانه خداوند جور کد، پادشاه اونا ره بیرو کده د خاک اوار کد و گرد-و-خاک شی ره د درّه قدرون تیت کد. ^{۱۳} پادشاه بُتخانه های ره که د شرق اورشلیم د جنوب کوه تباهی بود ام نجس کد؛ سلیمان پادشاه اسرائیل امو جای های عبادت ره بلده اُستورت بتِ نفرت انگیز صیدونیا، بلده کِموش بتِ نفرت انگیز موآبیا و بلده ملکوم بتِ زشتِ عمونیا جور کد. ^{۱۴} او ستون های پرستی ره تکه-و-پرچه کد و بت های اُشیره ره میده کده جای های ازوا ره قد استغونای انسان پُر کد.

^{۱۵} علاوه ازی، قُربانگاهی ره که د بیت-ئیل د بُتخانه بود و د وسیله یربعام باچه نباط آباد شد، د وسیله کسی که باعث شد اسرائیل گناه کنه، پادشاه امو قُربانگاه ره قد بُتخانه قتی بیرو کد. او بُتخانه ره سوختنده د خاک اوار کد و بتِ اُشیره ره در دد. ^{۱۶} یوشیا گردوبر خو ره توخ کد و قبر های ره که د کوه بود، دید. اوخته او نفر ری کده استغونا ره امزو قبرها گرفت و اونا ره د بله قُربانگاه سوختنده او ره نجس کد. ای کار د مطابق کلام خداوند شد که مردِ خدا د زمان یربعام

امی تورا ره اعلان کده پیشگوی کدد. ^{۱۷} بعد ازو یوشیا پُرسان کده گُفت: ”امو سنگ قبر ره که د اُونجی مینگرم، چیزخیل آسته؟“ مردم شار د جواب شی گُفت: ”سنگ قبر امزو مرد خدا آسته که از یهودا آمده د باره امزی کار های که تو د بله قربانگاه بیت-ئیل کدی، پیشگوی کد.“ ^{۱۸} اوخته پادشاه گُفت: ”او ره غرض نگیرید و کس د استغونای شی دست نزنه.“ پس استغونای ازو و استغونای نبی ره که از سامره آمد، غرض نگرفت. ^{۱۹} یوشیا امچنان تمام بتخانه های جای های بلند ره که د شارای سامره بود و پادشایون اسرائیل آباد کده قار خداوند ره باله اورد، بیرو کد. او پگ کارای ره که د بیت-ئیل کدد، قد ازوا ام کد. ^{۲۰} او تمام پیشوایون بتخانه ها ره که د اُونجی بود، د بله قربانگاه ها کُشت و استغونای انسان های مُرده ره د بله ازوا سوختند. بعد ازو یوشیا پس د اورشلیم آمد.

^{۲۱} پادشاه د پگ مردم امر کده گُفت: ”عیدِ پصح ره رقمی که د امزی کتاب عهد نوشته یه، بلده خداوند، خدای خو برگزار کنید.“ ^{۲۲} واقعاً که امی رقم عیدِ پصح از زمان قاضی های که اسرائیل ره رهبری مُوكد و ام د تمام دورون پادشایون اسرائیل و پادشایون یهودا برگزار نشد. ^{۲۳} امی عیدِ پصح ره یوشیا د سال هژدهم پادشاهی خو بلده خداوند د اورشلیم برگزار کد.

^{۲۴} علاوه ازی، یوشیا کسای ره که ارواح ره حاضر مُوكد و جادوگری مُوكد و بت های ره که د خانه پرستش مُوشد و دیگه بت ها ره قد تمام چیزای نفرت انگیز دیگه که د سرزمین

یهودا و د اورشلیم وجود دشت، نابود کد تا تورای تورات،
یعنی تورای کتابی ره که حلقیا پیشوا د خانه خداوند پیدا
کد، د جای بیره. ^{۲۵} پیش ازو هیچ پادشاه قد تمام دل، تمام
جان و تمام قوت خو پس سون خداوند تاو نخورد و مطابق
تمام تورات موسی رفتار نکد و بعد ازو ام رقم ازو آلی کس
رفتار نکد.

^{۲۶} لیکن خداوند از شدت قار کلوی خو تاه نشست، از غضبی
که د خلاف یهودا داغ شد، چون منسی د وسیله پگ کارای
خو قار ازو ره باله آورد. ^{۲۷} پس خداوند گفت: ”یهودا ره ام
از حضور خو دور مونم، امو رقم که اسرائیل ره دور کدم و
امی شار انتخاب کده خو اورشلیم ره قد خانه که د باره شی
گفتم، نام خو ره د اونجی قرار میدیم، ام ایله مونم.“

^{۲۸} باقی کارای یوشیا و پگ چیزای که کد، د کتاب تواریخ
پادشایون یهودا نوشته یه. ^{۲۹} د زمان حکمرانی یوشیا نکو
فرعون پادشاه مصر بلده کومک پادشاه آشور د دریای فرات
آمد و یوشیا پادشاه رفت که قد ازو مقابله کنه، لیکن وختی
فرعون د مگیدو قد ازو روی د روی شد، او ره کشت.
^{۳۰} خدمتگاری شی جسد ازو ره د گاژی ایشته از مگیدو د
اورشلیم آورد و د قبر شی دفن کد. اوخته مردم سرزمین
یهودا، یهوآحاز باچه یوشیا ره گرفته مسح کد و او ره د جای
آته شی پادشاه جور کد.

پادشاهی یهوآحاز د یهودا

^{۳۱} یهوآحاز بیست و سه ساله بود که پادشاه شد و سه ماه د

اورشليم حُکمرانی کد. آبه شی حَموتل نام دشت و دُختر
 ارمیا از لینه بُود. ^{۳۲} اُو چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود
 انجام دد، اُمُو رقم که بابَه کَلونای شی انجام دد. ^{۳۳} پس نِکو
 فرعون اُو ره دَ رِبله، دَ سرزمینِ حَمات دَ بَندي خانه اَندخت
 تا دَ اورشليم پادشاهی نَکنه. علاوه ازی، صد وَزنه نُقره و یگ
 وَزنه طِلا ام دَ بله سرزمینِ یهُودا جَزیه قرار دد. ^{۳۴} بعد ازو
 نِکو فرعون الیاقیم باچه دیگه یوشیا ره دَ جای آتِه شی یوشیا،
 پادشاه جور کد و نام شی ره تبدیل کده یهویاقیم ایشْت و
 یهواآهاز ره گِرِفْتِه دَ مِصر اَمَد و یهواآهاز دَ اُمونجی مُرد.
^{۳۵} یهویاقیم نُقره و طِلا ی ره که فرعون طلب کد، دد؛ لیکن دَ
 بله سرزمینِ یهُودا مالیه قرار دد تا نُقره و طِلا ی ره که فرعون
 طلب کد، پُوره کنه. اُو نُقره و طِلا ره مُطابقِ مالیه که دَ بله
 مردُم قرار دد، از هر کس دَ زور گِرِفت و دَ نِکو فرعون دد.

پادشاهی یهویاقیم دَ یهُودا

^{۳۶} یهویاقیم بیست و پنج ساله بُود که پادشاه شد و یازده سال
 دَ اورشليم حُکمرانی کد. آبه شی زبیده نام دشت و دُختر
 پدایاه از رُوماه بُود. ^{۳۷} اُو چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود
 انجام دد، اُمُو رقم که بابَه کَلونای شی انجام دد.

۲۴ ^۱ دَ دُورونِ حُکمرانی یهویاقیم، نِبُوکَدنصر پادشاهِ بابل
 حمله کد و یهویاقیم سه سال خِدْمَتگَارِ اَزو شد؛ لیکن بعد از
 سه سال سرپیچی کده دَ خِلافِ اَزو شورش کد. ^۲ خُداوند
 گروه های مُسَلِحِ کلدانیا، ارامیا، موآبیا و عمونیا ره دَ خِلافِ
 یهویاقیم ری کد؛ اَرَمِی، خُداوند مُطابقِ کلامی که دَ وَسِیلَه

خِدمتگاری خُو اَنبیا گُفتُد، اونا ره دَ خِلافِ یهُودا رِی کد تا
 اُو ره بیرو کنه.^۲ یَقیناً ای بَلا دَ حُکمِ خُداوند دَ بِلَه یهُودا نازل
 شُد تا اونا ره بخاطرِ گُناه های مَنسی و پگ چیزای که کد،
 از حُضُور خُو دُور کنه.^۳ اَمچنان ازی که مَنسی خُونِ بیگُناه
 ها ره ریختند و اورشَلیم ره از خُونِ بیگُناه ها پُر کد،
 خُداوند نَخاست که بَبخشه.^۴ باقی کارای یهویاقیم و پگ
 چیزای که کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ یهُودا نِوِشته یه.
 وختی یهویاقیم فُوت کده قد بابَه گِلونای خُو خاو کد، باچه
 شی یهویاکین دَ جای ازو پادشاه شُد.^۵ پادشاهِ مِصر دیگه از
 مُلک خُو بَرُو نَمَد، چراکه پادشاهِ بابل تمامِ جای های ره که دَ
 پادشاهِ مِصر تعلق دَشت، یعنی از دریاچه مِصر تا دریای
 فِرات گِرِفتُد.

پادشاهی یهویاکین دَ یهُودا

^۶ یهویاکین هژده ساله بُود که پادشاه شُد و سِه ماه دَ اورشَلیم
 حُکمرانی کد. آبه شی نِحُوشتا نام دَشت و دُخترِ الناتان از
 اورشَلیم بُود.^۷ اُو چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام
 دَد، اُمُو رقم که آتِه شی انجام دَد.

^۸ دَ امزو زمانِ خِدمتگاری نِبُوکَدِنِصر پادشاهِ بابل دَ خِلافِ
 اورشَلیم اَمَد و شار ره محاصِرِه کد.^۹ دَ حالیکه خِدمتگاری
 نِبُوکَدِنِصر پادشاهِ بابل شار ره دَ محاصِرِه خُو دَشت،
 نِبُوکَدِنِصر دَ شار اَمَد.^{۱۰} اوخته یهویاکین پادشاهِ یهُودا قد آبه
 خو، خِدمتگاری خُو، قومندانای خُو و نفرای دَربار خُو بُر
 شُدِه پیشِ پادشاهِ بابل اَمَد و پادشاهِ بابل دَ سالِ هِشتم

پادشاهی خُو او ره اسیر گرفت.

^{۱۳} پادشاهِ بابل تمامِ خزانه های خانه خُداوند و خزانه های قصرِ پادشاهِ ره ازونجی بُرو اُورد و پگِ ظرفای طِلائی ره که سُلیمان پادشاهِ اسرائیل بلده خانه خُداوند جور کُدد، میده کده قد خُو بُرد، امو رقم که خُداوند گفتد. ^{۱۴} او پگِ باشنده های اورشَلیم: پگِ قومندانان و پگِ مردای جنگی ره که تمامِ ازوا ده هزار نفر بود قد پگِ صنعتگرا و آینگرا اسیر کده بُرد؛ بغیر از مردُمِ مُسکین-و-بیچاره سرزمی دیگه کس باقی نَمند. ^{۱۵} دَ امزی رقم او یهویاکین ره دَ بابل بُرد؛ آبه پادشاه، خاتونوی پادشاه، نفرای دَربار شی و بزرگای سرزمینِ یهوذا ام اسیر شده از اورشَلیم دَ بابل بُرده شد. ^{۱۶} پادشاهِ بابل تمامِ مردای جنگی ره که هفت هزار نفر بود قد یگ هزار صنعتگر و آینگر که پگِ ازوا قوی و جنگ دیده بود، اسیر کده دَ بابل انتقال دَد. ^{۱۷} پادشاهِ بابل متنیا کاکای یهویاکین ره دَ جای ازو پادشاه جور کد و نام شی ره تبدیل کده صدیقیا ایشت.

پادشاهی صدیقیا دَ یهوذا

^{۱۸} صدیقیا بیست و یگ ساله بود که پادشاه شد و یازده سال دَ اورشَلیم حکمرانی کد. آبه شی حموئل نام دشت و دخترِ ارمیا از لینه بود. ^{۱۹} او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بود انجام دَد، امو رقم که یهویاقیم انجام دَد. ^{۲۰} دَ حقیقت، مردُمِ اورشَلیم و یهوذا قارِ خُداوند ره دَ اندازه باله اُورد که او اونا ره از حضورِ خُو دور کد.

پس صِدِقيا دَ ضِدِ پادشاهِ بابلِ شورشِ کد

۲۵^۱ و نِبُوکَدَنِصرِ پادشاهِ بابلِ دَ سالِ نُهَمِ پادشاهي صِدِقيا،
 دَ روزِ دَهَمِ ماهِ دَهَمِ قد تمامِ لشکرِ خُو دَ خِلافِ اورشليمِ اَمَدِ و
 رُوِي دَ رُوِي شِي خيمه زده دَ گِرِداگِرِدِ شِي سَنگِرِ جُورِ کد.
 ۲ شارِ تا سالِ يازدَهَمِ پادشاهي صِدِقيا پادشاهِ دَ محاصِرِه مَند.
 ۳ دَ روزِ نُهَمِ ماهِ چارُم، قحطی دَ اندازه دَ شارِ سخت شُدِ که
 مَرْدُمِ شارِ نانِ بَلَدِه خورِدو نَدَشَت. ۴ اوختِه لشکرِ بابلِ دَ شارِ
 رَخنه کد و تمامِ مَرِدايِ جنگي دَ غَيَتِ شاو از راهِ درگِه که دَ
 مینکلِ دُو ديوالِ دَ نَزديکِ باغِ پادشاهِ بُوَد، دُوتا کد. دَ حالیکِه
 کلدانیا دَ گِرِد-و-بَرِ شارِ مَوْجُودِ بُوَد، اونا سُونِ عَرِبِه رَفَت.
 ۵ لِيکِنِ لَشکرِ کلدانیا پادشاهِ رِه دُمبالِ کده دَ دَشَتِ هایِ اَرِیحا
 گِرِ کد و تمامِ لشکرِ صِدِقيا اُو رِه ایلِه کده تیت-و-پَرکِ
 شُد. ۶ اوختِه اونا صِدِقيا پادشاهِ رِه دِسْتِگِرِ کد و دَ رِبَلِه دَ
 پيشِ پادشاهِ بابلِ اُورِدِ و دَ اَمونجی دَ بِلِه اَزو حُکْمِ صادرِ کد.
 ۷ اونا باچه هایِ صِدِقيا رِه دَ پيشِ رُوِي شِي کُشتِ و چيمایِ
 خودِ شِي رِه بُرِ کد؛ بعدِ اَزو اُو رِه دَ دُو زنجيرِ بسته کده دَ
 بابلِ بَرِد.

۸ دَ سالِ نَزدَهَمِ حُکمرانیِ نِبُوکَدَنِصرِ پادشاهِ بابلِ، دَ روزِ هفتمِ
 ماهِ پَنجَمِ شِي نِبُوَزَرَدانِ قومندانِ مُحافِظينِ که خِدْمَتگارِ
 پادشاهِ بابلِ بُوَد، دَ اورشليمِ اَمَد. ۹ اُو خانِه خُداوندِ، قصرِ
 پادشاهِ و پگِ خانِه هایِ اورشليمِ رِه سوختَند، يعنی تمامِ خانِه
 هایِ مَهَمِ رِه قدِ آتِشِ دَرِ دَد. ۱۰ پگِ لشکرِ کلدانیا که قد

قومندانِ مُحَافِظِینِ بُود، دیوالِ های اورشلیم ره از هرطرف
چپه کده بیرو کد. ^{۱۱} نَبُوَزَرَدانِ قومندانِ مُحَافِظِینِ مردُمای ره
که دَ شارِ باقی مَندُد و کسای ره که طرفدارِ پادشاهِ بابل شُدُد
قد باقی مردُم اسیر کده بُرد. ^{۱۲} لیکن قومندانِ مُحَافِظِینِ
بعضی مردُم مُسکین-و-بیچاره سرزمینِ یهودا ره ایشت که
باغوانی و دیغونی کنه.

^{۱۳} کلدانیا ستونِ های بورنزی ره که دَ خانه خُداوند بُود قد
کراچی ها و حوضِ بورنزی که دَ خانه خُداوند بُود میده کد و
برُنزِ ازوا ره گِرِفته دَ بابل بُرد. ^{۱۴} اونا دیگ ها، خاک‌انداز ها،
چراغِ گُلگَرک ها، تاوه ها و دیگه تمامِ اَسبابِ بورنزی ره که
دَ خِدْمَتِ خانه خُداوند اِسْتِفاده مُوشد، بُرد. ^{۱۵} قومندانِ
مُحَافِظِینِ اِتشدانِ ها و کاسه ها ره که از طِلائی خالِص و
نُقَره خالِص بُود بخاطرِ طِلا و نُقره شی گِرِفته بُرد. ^{۱۶} امو دُو
ستون، حوض و کراچی های ره که سُلیمانِ بَلدِه خانه
خُداوند جور کدُد، برُنزِ شی دَ اندازه کَلو بُود که از تول بُر
بُود. ^{۱۷} بِلندی یگ ستون هژده توغی بُود و دَ بِلِه خُو سرستونی
برُنزی دَشت؛ بِلندی سرستونی شی سه توغی بُود و شَبکه
کاری و اَنار های گِرداگِردِ سرستونی پگ شی از برُنز بُود.
ستونِ دوّم و شَبکه کاری شی ام عینِ چیز بُود.

^{۱۸} قومندانِ مُحَافِظِینِ سِرایا پیشوای بُزرگ، صِفَنیا پیشوای
دوّم و سه مُحَافِظِ درگه خانه خُداوند ره دِستگِیر کد؛ ^{۱۹} او از
شار قومندانای ره که سرکرده مردای جنگی بُود و پنج نفر از
مُشاوَرای پادشاه ره که دَ شار بُود، مُنشی دَربار ره که
قومندانِ لشکر بُود و مردُم سرزمی ره جَلب-و-جذب مُوکد

و شصت نفر از مردای سرزمی ره که د شار پیدا شد، ام گرفتار کد. ^{۲۰} نبوزردان قومندان محافظین اونا ره گرفته د ربله پیش پادشاه بابل برد. ^{۲۱} پادشاه بابل اونا ره د ربله د سرزمین حمات زده کشت. د امزی رقم مردم یهودا از ملک خو د اسیری برده شد.

^{۲۲} نبوکدنصر پادشاه بابل د بله مردمی که د سرزمین یهودا باقی ایشند گدلیا باچه اخیقام، نوسه شافان ره حاکم مقرر کد. ^{۲۳} وختی پگ قومندانای لشکر و نفرای ازوا شنید که پادشاه بابل گدلیا ره حاکم مقرر کده، اونا د پیش گدلیا د مصفه آمد، یعنی اسماعیل باچه نتنیا، یوحنان باچه قاریح، سرایا باچه تنحومت نطوفاتی و یازنیا باچه معکاتی قد نفرای خو. ^{۲۴} گدلیا بلده ازوا و نفرای ازوا قسم خورده گفت: ”از خدمتگاری پادشاه کلدانیا ترس نخورید. د سرزمین یهودا زندگی کده پادشاه بابل ره خدمت کنید و ای د خوبی شمو تمام موشه.“ ^{۲۵} لیکن د ماه هفتم، اسماعیل باچه نتنیا، نوسه ایشمع که از خانوار پادشاه بود، قد ده نفر خو آمده گدلیا ره زد و او مرد؛ او یهودیا و کلدانیای ره که قد ازو د مصفه بود ام کشت. ^{۲۶} اوخته تمام مردم، ریزه و کته قد قومندانای لشکر باله شده د مصر رفت، چون اونا از کلدانیا ترس خورد.

آزادی یهویاکین

^{۲۷} د سال سی و هفتم اسیری یهویاکین پادشاه یهودا، د روز بیست و هفتم ماه دوازدهم، اوایل- مرودک پادشاه بابل که د

امزُو سال پادشاه شُدُد، يهويَاكِين پادشاه يهُودا ره از
بندی‌خانه آزاد كد. ^{۲۸} اُو قد يهويَاكِين دَ مِهْرَبَانِي توره كُفْت و
چوكي شي ره از چوكي ديگه پادشايو كه قد ازُو دَ بَابُل بُود،
باله‌تر قرار دَد. ^{۲۹} پس يهويَاكِين كالاي بَندي‌خانه ره از جان
خُو بُر كد و اُو دَ تمامِ روزاي عُمر خُو هميشه دَ دِستِرخونِ
پادشاه نان مُوخورد. ^{۳۰} بَلدِه ضرُورَتِ ازُو يگِ خَرچِ دايمي از
طرفِ پادشاه دَدِه مُوشُد، يعنى خَرچِ روزانه شي ره دَ تمامِ
روزاي عُمرِ شي مِيدَد.